

SARIYA FŪKO FLANAN KITABU

Kitabu faamucogo

Cira Musa ka nin kitabu kumaw lase Izirayelimogow ma, ka o to Mohabu jamana ra. Izirayelimogow tun ka tagamajan le ke kongokolon kono ka na lo o yoro ra. O tun ka kan ka bo yi ka taga don Kanaana jamana ra.

Ka kana ni mogow caman ta miiriya ye, cira Musa le kera nin kitabu sebebaga ye. A sura 34 min be Musa yere ta saya ko fo, mogow were le be soro o sebebaga ye.

Musa ka nin kumaw bee fo Izirayelimogow ye, janko ka o hakiri jigi Ala ta sariyaw, ani a ta jengogonyaw ko ra.

Nin kitabu kunba ye ko Ala le k'a ta mogow kanu, ka o panawoloma, ka o kisi, ka baraka don o ra. A ta mogow fana ka kan ka o hakiri to o kow ra, ka Ala kanu, k'a kan mina, janko o ye si soro, ka baraka caman soro tuun Ala fe.

Nin kitabu ta hayamba ye 6.4-6. Yesu ka o hayan kumaw le fo, ko o le kera Ala ta sariyaw bee ra belebebeba ye: I ka kan ka i Matigi Ala kanu ni i jusu bee ye, ani i nin bee, ani i ta miiriya bee (Matiyu 22.37).

Kitabu konokow

Musa ka Izirayelimogow hakiri jigi Ala ta kokeninw na (1.1-4.43)

Musa ka Izirayelimogow hakiri jigi Ala ta sariya ta kumaw ra (4.44-28.68)

Musa ka Izirayelimogow hakiri jigi Ala ta jɛnɔgɔnya ko ra (28.69–30.20)

Musa ta kumalabanw (31.1–33.29)

Musa ta saya Mohabu jamana ra (34.1–12)

Musa ka Izirayelimogow hakiri jigi ko tɛmɛninw na

Kuma damina

¹ Musa ka kuma minw fɔ Izirayelimogow bɛɛ ye kongokolon kɔɔ, o kumaw le ye nin ye; o y'a sɔɔ o tun bɛ Zuriden ba tereɔyanfan na, Zuriden kenɛgbɛ ra, yɔɔ min jɛsinnin bɛ Sufi dugu ma, ani a bɛ Paran, ni Tofeli, ni Laban, ni Haserɔti, ni Dizahabu duguw furance ra. ² Ayiwa, ka bɔ Horebu kuru ra ka taga Kadesi Barineya, Seyiri kuruw sira fɛ, o ye tere tan ni kelen tagama le ye.

³ Izirayelimogow ta tagama san binaaninan na, o san karo tan ni kelennan na, o karo tere folo, Matigi Ala tun ka fɛn o fɛn fɔ Musa ye, ko a ye a fɔ Izirayelimogow ye, a ka o bɛɛ fɔ o ye. ⁴ O kɛra k'a sɔɔ o tun ka se sɔɔ Amɔrikaw ta masacɛ Sihon kan, min tun siginin bɛ Hesibon; o tun ka se sɔɔ Basan masacɛ ɔgi kan Edereyi; ale tun siginin bɛ Asitaroti.

⁵ Ka Izirayelimogow to Zuriden ba tereɔyanfan na, Mohabu jamana ra, Musa ka nin sariya ta kumaw fɔ Izirayelimogow ye; a ko:

⁶ Matigi Ala, an ta Ala kumana an fɛ Horebu, ko: «Aw siginin mɛɛna nin kuruyɔɔw ra ka ban. ⁷ Aw ye wuri ka sira mina, ka taga

Amorikaw ta kuruyorow ra; aw ye taga o yoro jamana fanw bee ra, ani Zuriden kenegbeyoro ra, ani kuruw fan na, ani jamana dugumayanfan na, ani woroduguyanfan kongokolon konɔ, ani kogojida ra, Kanaanakaw ta jamana ra, ani Liban jamana ra, ka taga se fo ba belebele ma, min ye Efirati ba ye*.

⁸ «Aw y'a fle, ne ka o jamana di aw ma; aw ye wuri ka taga o jamana mina; ne karira aw bemaw Iburahima ni Isiyaka ni Yakuba ye, ko ne bena o jamana le di o ni o ta duruja nataw ma.»

Kititigbagaw

⁹ O wagati le ra, ne k'a fo aw ye ko: «Ne kelen te se aw bee korɔ. ¹⁰ Matigi Ala, aw ta Ala ka aw caya; bi aw ka ca i ko sankolo lolow; ¹¹ nka Matigi Ala, aw bemaw ta Ala ye aw caya belen, ka aw ke nin jogon waga kelen ye tuun, ka baraka don aw ra, i n'a fo a k'a layiri ta aw ye cogo min na. ¹² Nka ne kelen bena se ka lo ni aw ta segew, ani aw ta kunkow, ani aw ta keremisenw bee ye cogo di? ¹³ Ne k'a fo aw ye ko aw ye mogɔ dow janawoloma aw ta gbaw ra, minw ye hakiritigiw ye, ani kolonbagaw, ani mogow be minw jate, janko ne ye olugu sigi aw kunna.»

¹⁴ Aw ka ne jaabi ko ne ka min fo, ko o ka ni. ¹⁵ O ra, ne ka aw ta jamakuruw ta kuntigiw ta; olugu tun ye mogɔ hakiritigiw le ye, ani jama tun be mogɔ minw jate kosebe. Ne ka olugu sigi aw kunna. Ne ka dow sigi mogɔ waga kelen kelen kunna, ka dow sigi mogɔ keme keme kunna, ka

* **1:7** 1.7 O yorow tun ye Izirayeli jamana danw ye.

dɔw sigi mɔgɔ bilooru looru kunna, ka dɔw sigi mɔgɔ tan tan kunna, ka olugu sigi aw ta gbaw kunna. ¹⁶ O wagati kelen na, ne ka nin ci fɔ aw ta kititigebagaw ye; ne ko o ma ko: «Aw ye aw balemaw lamɛn; sɔsɔri minw bɛ wuri aw balemaw ni nɔgɔn cɛ, walama o ni lonan dɔw cɛ, aw ye o kitiw tige ka kapa ni can le ye. ¹⁷ Ni aw bɛ kiti tige, aw kana mɔgɔ bɔ mɔgɔ ra. Aw ye bɛɛ lamɛn, mɔgɔba fara a fitini kan. Aw kana siran mɔgɔ si na, sabu Ala le ye kititigebaga ye. Ni ko min gbɛɛyara aw ma, aw ye na ni o ye ne fɛ, ne bɛna o lamɛn.» ¹⁸ O wagati ra, aw tun ka kan ka fɛn o fɛn kɛ, ne ka o bɛɛ fɔ aw ye.

Mɔgɔ minw tagara jamana flɛ dogo ra

¹⁹ Ayiwa, an bɔra Horebu kuru yɔrɔ ra minke, an ka nin kongokolonjuguba bɛɛ cɛtigi; aw yɛrɛ na k'a ye. An ka Amɔrikaw ta kuru sira le ta, i n'a fɔ Matigi Ala, an ta Ala tun k'a fɔ an ye cogo min na; an tagara se Kadɛsi Barineya. ²⁰ Ne k'a fɔ aw ye ko: «Aw sera Amɔrikaw ta kuruyɔrɔw ra, ko Matigi Ala, an ta Ala ka o yɔrɔ di an ma. ²¹ Ne k'a fɔ aw ye ko Matigi Ala, aw ta Ala ka nin jamana di aw ma, ko aw ye wuri ka taga jamana mina k'a kɛ aw ta ye, i n'a fɔ Matigi Ala, aw bɛmaw ta Ala k'a fɔ aw ye cogo min na; aw kana siran, aw ja kana tige fana.»

²² Ayiwa, aw bɛɛ gbarara ne ra, k'a fɔ ne ye ko: «An ye mɔgɔ dɔw bla an na, olugu ye taga jamana yaala fɔlɔ, ka na a nafɔ an ye; an ka kan ka tɛmɛ sira min fɛ, ani an bɛna taga se dugu minw ma, o ye o bɛɛ fɔ an ye.»

²³ Ne k'a ye ko o miiriya ka ni; o ra ne ka ce tan ni fla bo aw ra, gba bee ta ce kelen kelen, ka olugu ci. ²⁴ O mogow tagara; o tagara kuruyorow cetige, ka taga se fo Esikoli kenegbe ra. O ka o yoro yaala. ²⁵ O ka jamana yiriden dow tige ka na o yira an na. O nana jamana cogo lakari an ye, ko: «Matigi Ala, an ta Ala ka jamana min di an ma, jamanajuman lo†.»

Izirayelimogow ma son Ala ta kuma ma

²⁶ Nka aw ma son ka taga; o ra, Matigi Ala, aw ta Ala tun ka min fo, aw murutira, aw ma son ka o ke. ²⁷ Aw ka Matigi Ala korofa aw ta fanibonw konso, k'a fo ko: «Matigi Ala be anw koninyara le, o koson a ka anw labo Misiran, ka na anw di Amorikaw ma, janko olugu ye anw halaki.» ²⁸ Aw ko: «An bena taga min sisan? An balemaw ka an fari faga pewu, sabu o ko, ko nin jamana mogow baraka ka bon, o fana ka janjan ni anw ye. O ko a duguw ka bonbon; ko o ka kogo jamijanbaw ke ka o lamini, kogo minw janya be i n'a fo a be se fo sankolo ma. O ko, ko olugu ka hali Anakika‡ dow ye.»

²⁹ Ne k'a fo aw ye ko: «Aw ja kana tige, aw kana siran o ja; ³⁰ Matigi Ala, aw ta Ala min be aw ja, ale le bena o kere aw no ra, i n'a fo a k'a ke aw yere ja na cogo min na Misiran; ³¹ kongokolon konso fana, aw yere k'a ye ko Matigi Ala, aw ta Ala ka aw ta aw ta tagama bee ra i ko mogow b'a

† 1:25 1.25 O kow be soro Jateri kitabu konso, sura 13, ani 14.

‡ 1:28 1.28 Anaki ta mogow le tun ye Kanaana jamana mogow ye. Mogow belebele jamijan dow tun lo.

den ta cogo min na, fo ka na aw se nin yoro ra yan.»

³² Nka o bee n'a ta, aw ma la Matigi Ala, aw ta Ala ra, ³³ k'a soro ale yere le tun be tagara aw na sira ra, ka to ka jigiyoro w jini aw ye; su fe a tun be ke aw na i ko tasumamana jamijan, tere fe a be ke i ko sankaba jamijan, janko ka aw ta temesira yira aw ra. ³⁴ Ayiwa, aw ka o kuma minw fo Matigi Ala ma, a ka o bee men; a dimina ka kari k'a fo ko: ³⁵ «Ne tun karira ko ne bena jamana min di aw bemaw ma, nin wagati ta mogow, nin mogojuguw si tena o jamanaruman ye, ³⁶ fo Yefune dence Kalebu; ale koni bena o jamana ye. A sen lara o jamana min dugukolo kan, ne bena o jamana di ale ni a denw ma, sabu a ka Matigi Ala ta sira bee tagama a cogo ra§.»

³⁷ Ayiwa, Matigi Ala dimina ne fana koro aw koson, k'a fo ko: «Ele fana tena don o jamana ra. ³⁸ I ta baarden Yosuwe, Nuni dence, ale le bena don o jamana ra. O ra, a ja gbeleya kosebe, sabu ale le bena Izirayelimogow ladon o jamana ra, k'a ke o ta ye. ³⁹ Aw tun b'a fora ko o bena aw mamaden minw mina ka o ke jonw ye, ani aw ta den minw ma koruman lon ka bo kojugu ra bi, olugu le bena taga don o jamana ra; ne bena jamana di olugu le ma, a bena ke olugu le ta ye. ⁴⁰ Nka aw koni, aw ye seko ka taga kongokolon fan na, Kogojiwulen sira fe.»

⁴¹ Ayiwa, aw ka ne jaabi k'a fo ko aw ka Matigi Ala hake ta, ko aw bena taga ka taga kere ke i n'a fo Matigi Ala, an ta Ala k'a fo an ye cogo min na.

§ **1:36** 1.36 O kuma be soro Jateriw kitabu 13.6; 14.23; Yosuwe 14.6-14.

Aw ka aw ta kerékeminanw siri aw yere ra, ka aw ja gbɛleya ko aw be taga kuruyɔrɔw ra; aw tun b'a miirira ko o ye ko fitini le ye sa.

⁴² Matigi Ala k'a fɔ ne ye ko: «A fɔ o ye ko o kana taga o yɔrɔ ra ka taga kere ke; ni o te, o juguw bɛna se sɔrɔ o kan, sabu ne te ni o ye.»

⁴³ Ne kumana aw fe, nka aw ma sɔn ka ne lamɛn. Aw murutira ka ban Matigi Ala ta kuma ma. Aw ka aw kun gbɛleya ka taga kuruyɔrɔw ra, ko aw be taga o mɔgɔw kere. ⁴⁴ Ayiwa, Amɔrika minw be o kuruyɔrɔw ra, olugu bɔra ka na aw kama i ko lidenw, ka na aw gben. O ka se sɔrɔ aw kan, k'a ta Seyiri, ka na se fɔ Hɔrima. ⁴⁵ Aw sekɔra ka na kasi Matigi Ala ja kɔrɔ, nka a ma aw lamɛn, a m'a toro malɔ aw kasikan na. ⁴⁶ O ra, aw tora Kadɛsi ka mɛɛn, ka wagatijan ke yi.

2

Izirayelimɔgɔw yaalara kongokolon kɔnɔ ka mɛɛn

¹ An sekɔra, ka taga kongokolon kɔnɔ tuun, Kɔgɔjiwulen sira fe, i n'a fɔ Matigi Ala tun k'a fɔ ne ye cogo min na; an ka Seyiri kuruyɔrɔw munumunu ka mɛɛn.

² Matigi Ala k'a fɔ ne ye ko: ³ «Aw ka wagatijan ke ka ban, aw be nin kuruyɔrɔw munumununa. Sisan aw ye taga sahiliyanfan fe. ⁴ A fɔ mɔgɔw ye ko o bɛna taga teme o balemaw ta jamana kɔrɔ, minw ye Esawu ta mɔgɔw ye, minw siginin be Seyiri kuruyɔrɔw ra. O bɛna siran aw ja, nka aw ye aw yere kɔrɔsi kosebe. ⁵ Aw kana o kere, sabu ne tena o ta jamana yɔrɔ si di aw ma; hali senlayɔrɔ, ne tena a di aw ma o ta jamana ra. Ne

ka Seyiri kuruyɔrɔw di Esawu le ma, k'a ke a ta ye. ⁶ Ni aw ka fen o fen domu o ta jamana ra, aw ka kan ka o sara. Hali aw ta ji minta, aw ka kan ka o san o fe; ⁷ sabu Matigi Ala, aw ta Ala ka baraka don aw ra, aw ta koketaw bee ra. A ka aw korɔsi aw ta tagama bee ra, nin kongokolonba konɔ. Nin ye a san binaani ye, Matigi Ala be ni aw ye, foyi ma aw deɛ.»

⁸ Ayiwa, o ra, an faranna ka an balemaw ta jamana to yɔrɔjan, minw ye Esawu ta mɔgɔw ye, minw siginin be Seyiri kuruyɔrɔw ra; an ka Zuriden kenegbe sira bla, ka Elati dugu ni Esiyon Geberi dugu fana to yɔrɔjan, ka munumunu ka taga Mohabu kongokolon sira ta.

⁹ Matigi Ala k'a fo ne ye ko: «Aw kana taga Mohabukaw ke an juguw ye, ka kere ke ni o ye, sabu tena yɔrɔ si di an ma o ta jamana ra, sabu ne ka Ari jamana di Mohabukaw le ma, minw ye Lutu ta mɔgɔw ye*, k'a ke o ta ye.»

¹⁰ Emitikaw le tun siginin be o yɔrɔ ra folɔfolɔ. Mɔgɔ barakaman dɔw tun lo, o tun ka ca, o fana tun ka janjan i ko Anakikaw. ¹¹ Mɔgɔw tun be o jate Refayika dɔw le ye fana, i n'a fo Anakikaw; nka Mohabukaw tun be o wele ko Emitikaw. ¹² Hɔrikaw le tun siginin be Seyiri kuruyɔrɔw ra kakɔrɔ. Esawu ta mɔgɔw nana olugu wuri ka bo yi, ka o faga, ka sigi o no ra, i n'a fo Matigi Ala ka jamana min di Izirayelimɔgɔw ma, olugu fana ka o jamana mɔgɔw wuri cogo min na.

* **2:9** 2.9 Lutu ta mɔgɔw ye Mohabukaw, ani Amonkaw le ye. O kuma be sɔrɔ Damina 19.30-38.

¹³ Ayiwa, Matigi Ala k'a fɔ ne ye tuun ko: «Sisan aw ye wuri ka Zeredi ko tige.» An ka Zeredi ko tige.

¹⁴ An ka wagati min ke tagama ra ka bo Kadesi Barineya ka na se Zeredi ko ma, o kera san bisaba ni seegi. Sani o wagati ce, ce minw tun be se ka taga kere ra, olugu bee sara ka bo Izirayelimogow ra, i n'a fɔ Matigi Ala tun karira k'a fɔ cogo min na. ¹⁵ Matigi Ala yere wurira o kama, fɔ ka taga o ban Izirayelimogow ce ra pewu.

¹⁶ O kerekewu bee nana sa ka ban Izirayelimogow ce ra tuma min na, ¹⁷ Matigi Ala kumana ne fe, k'a fɔ ne ye ko: ¹⁸ «Aw bena Mohabukaw ta mara dan teme bi, min ye Ari jamana ye. ¹⁹ Aw bena taga se Amɔn ta mogow ma; nka aw kana taga ben o kan, ka kere ke ni o ye, sabu ne tena yoro si di aw ma Amɔn ta mogow ta jamana ra. Ne ka o yoro di Lutu ta mogow le ma, k'a ke o ta ye.»

²⁰ Mogow tun be o jamana fana jate Refayikaw ta jamana do le ye; Refayika dow le tun siginin be o jamana ra kakoro. Amɔnkaw tun be o wele ko Zamizumikaw. ²¹ Mogo barakaman dow tun lo, o tun ka ca, o fana tun ka janjan i ko Anakikaw. Matigi Ala ka o halaki ka bo Amɔnkaw na; olugu ka o gben, ka sigi o no ra. ²² Matigi Ala tun ka o kelen le ke Esawu ta mogow fana ye, minw tun siginin be Seyiri kuruyoro ra; a ka Horikaw halaki ka bo o na. O ka Horikaw gben, ka sigi o no ra, fɔ ka na se bi ma. ²³ Avika minw tun siginin be dugumisenw na, ka taga a bla fɔ Gaza, Kafitorikaw le ka olugu fana halaki, ka sigi o no

ra. Kafitorikaw tun bora Kafitori jamana† le ra.

Izirayeli ka Hesibon masace Sihon kere

²⁴ O ko, Matigi Ala k'a fo an ye ko: «Aw ye wuri ka taga Arinon ko tige; a fe, ne be Amorikace Sihon, Hesibon masace ni a ta jamana di aw ma. Aw ye taga o kere, ka o ta jamana ta. ²⁵ K'a damina bi yere ra, ne bena jatige ni siranya bla dunupa siyaw bee ra aw koson. Ni o ka aw ko men doron, o be yereyere, fo ka o konon gban aw koson.»

²⁶ Ayiwa, ka an to Kedemoti kongokolon konon, ne ka ciraden dow ci ka taga Hesibon masace Sihon fe ni herakuma ye, ka taga a fo a ye ko: ²⁷ «Sabari k'a to an ye teme i ta jamana fe. An bena teren ka teme masace ta sirabajuru kelen le fe; an tena jenge ka taga an kininboro fe, walama an numanboro fe. ²⁸ An bena domuni min ke aw ta jamana ra, aw ye o fiyeere an ma wari ra; hali an bena ji min min, aw ye o fana fiyeere an ma wari ra; janko i y'a to an ye tagama ka teme i ta jamana fe doron. ²⁹ Esawu ta mogon minw siginin be Seyiri, ani Mohabuka minw be Ari, olugu ka o le ke an ye. Aw fana ye o ke an ye, k'a to an ye taga Zuriden ba tige ka don an ta jamana ra, Matigi Ala, an ta Ala ka o jamana min di an ma.»

³⁰ Nka Hesibon masace Sihon banna, a ma son an ye teme a ta jamana fe, sabu Matigi Ala, aw ta Ala tun ka o miiriyajuguw don a hakiri ra, k'a jusukun gbeleya, janko k'a don aw boro; a fana nana ke o cogo le ra.

† **2:23** 2.23 Kafitori jamana, o ye Kereti jamana ye.

³¹ Matigi Ala tun k'a fɔ ne ye ko: «A flɛ, k'a ta sisan, ne bɛ masacɛ Sihon ni a ta jamana di aw ma.»

³² Ayiwa, masacɛ Sihon bɔra ni a ta mɔgɔw bɛɛ ye ka na an kama, ko a bɛna an kɛrɛ Yahasi yɔrɔ ra. ³³ Matigi Ala, an ta Ala k'a don an boro. An ka ale ni a dencɛw, ni a ta mɔgɔw bɛɛ halaki.

³⁴ An k'a ta duguw bɛɛ mina, ka o bɛɛ halaki; ka cɛw, ani musow, ani denfitiniw bɛɛ faga, hali mɔgɔ kelen ma bɔsi. ³⁵ Bɛganw, ani naforo minw sɔrɔra o duguw kɔnɔ, an ka o le ta ka o kɛ an yɛrɛ ta ye. ³⁶ K'a ta Aroweri, dugu min bɛ Arinon kɔda ra, ani min bɛ kurufurance ra, ka taga a bla fɔ Galadi jamana ra, dugu si mɔgɔw ta baraka ma bonya an ma. Matigi Ala, an ta Ala ka o duguw bɛɛ don an boro. ³⁷ Nka an ma sɔn ka se Amɔnkaw ta yɔrɔ si ma; ani yɔrɔ minw ye Yabɔki kɔda yɔrɔw ra, ani dugu minw bɛ kuruyɔrɔw ra, Matigi Ala, an ta Ala tun k'a fɔ an ye ko an kana se o yɔrɔ minw ma.

3

Masacɛ Ɖgi ta ko

¹ O kɔ, an faranna, ka Basan jamana sira ta. Basan jamana ta masacɛ Ɖgi bɔra ka na an kunbɛn ni a ta kɛrɛkɛjama bɛɛ ye, ko a bɛ an kɛrɛ, ka an to Edereyi. ² Matigi Ala k'a fɔ ne ye ko: «I kana siran a na, sabu ne bɛna a don i boro, ani a ta kɛrɛkɛjama bɛɛ, ani a ta jamana; i bɛna a kɛ i n'a fɔ i ka Amɔrikaw ta masacɛ Sihon kɛ cogo min na, min tun siginin bɛ Hesibon.»

³ Ayiwa, a kera ten, Matigi Ala, an ta Ala ka Basan masacɛ Ɖgi fana don an boro, a ni a ta

kerεkejama bεε. An ka o bεε halaki, an ma hali mɔgɔ kelen janaman to. ⁴ O wagati ra, an ka o ta duguw bεε mina. O ta dugu biwɔɔrɔ minw tun bε Arigɔbu mara ra, Basan jamana ra, min ye masace ɔgi ta mara ye. O duguw kelen ma to ni an ma min mina. ⁵ A duguw bεε tun ye dugu barakamanw le ye. O tun ka o lamini ni kogojanw ye; kon minw b'a dondaw ra, olugu tun bε dasɔgɔ ni negeberew le ye. Dugumisen caman fana tun bε yi, minw tun ma lamini ni kogo ye. ⁶ An ka o bεε halaki ka ban pewu, i n'a fo an ka Hesibɔn masace Sihɔn ta ke cogo min na. An ka duguw bεε halaki pewu, ani a dugumɔgɔw bεε: cεw, ani musow, ani denfitiniw bεε. ⁷ Nka an ka dugu beganw ni a naforow ta ka o ke an yere ta ye.

⁸ A kera ten le, o wagati ra, an ka Zuriden ba tereɔyanfan jamana mina Amɔrikaw ta masace fla ra, k'a ta Arinɔn kɔ ra, ka taga a bla fo Herimɔn kuru ra. ⁹ Sidɔnkaw bε Herimɔn kuru wele ko Siriyɔn; Amɔrikaw b'a wele ko Seniri. ¹⁰ An ka o kenεgbeyɔrɔ duguw bεε mina, ani Galadi mara bεε, ani Basan jamana bεε, ka taga a bla Salika ni Edereyi. O duguw bεε tun ye masace ɔgi ta mara le ye, Basan jamana ra. ¹¹ Basan masace ɔgi kelen le tun tora Refayikaw ta siya ra. A ta lanan* tun lalagara ni nege le ye. A janya tun ye nɔngɔn† na kɔnɔntɔn ye, k'a bonya ke nɔngɔn na naani ye, ka kapa ni mɔgɔw ta jatecogo ye. Hali bi o lanan bε sɔrɔ Amɔnkaw

* **3:11** 3.11 Dɔw b'a miiri ko o lanan tun ye a ta sukesu le ye.

† **3:11** 3.11 Nɔngɔn na kelen bε se ka ben metere tarance le ma.

ta duguba kono, min ye Raba dugu ye.

Zuriden terebenyanfan jamana tarancogo

¹² Ayiwa, an ka o jamana mina o cogo le ra o wagati ra. Yoro min be Aroweri sahiliyanfan na, Arinon koda ra, ne ka o yoro di Ruben ta magow ni Gadi ta magow ma, ka Galadi kuruyorow tarance ni a duguw fana di o ma. ¹³ Galadi mara to, ani Basan mara, min tun ye masace Jgi ta mara ye, ne ka o di Manase ta gba tarance magow ma. Fofofolo, Arigobu mara min bee be Basan jamana ra, o fana tun be jate Refayikaw ta yoro do le ye. ¹⁴ Manase dence min togo tun ye ko Yahiri, ale ka Arigobu mara bee mina, ka taga se fo Gesurikaw ni Mahakakaw ta jamana dan na. A k'a yere togo la o duguw ra, Basan mara ra. O koson hali bi o duguw be wele ko Yahiri ta duguw‡.

¹⁵ Ayiwa, ne ka Galadi mara di Manase dence Makiri ma. ¹⁶ Nka ne ka Galadi mara yoro do le di Ruben ta magow ni Gadi ta magow ma. O yoro be taga se fo Arinon ko kenegbe ma; o ko le ye a dan ye. A be taga se fana fo Yaboki ko ma; o ye a ni Amonkaw ta jamana dan ye. ¹⁷ A terebenyanfan na, a dan ye Zuriden kenegbe ye, k'a ta Kinereti ba ra, ka taga a bla Zuriden kenegbe ta kogoji ma, min ye Kogoji sanin ye, Pisiga kuru koro.

¹⁸ O wagati ra, ne k'a fo o ye ko: «Matigi Ala, aw ta Ala ka nin jamana di aw ma k'a ke aw ta ye. O ra, aw minw bee ye kerakedenw ye, aw ye ba tige ka bla aw balemaw Izirayelimogo tow na ni

‡ **3:14** 3.14 Heburukan na, a fora ko Havoti Yahiri. O koro ye ko: Yahiri ta duguw.

aw ta kerékeminanw ye. ¹⁹ Aw ta musow ni aw ta denw, ani began caman minw be aw fe, olugu doron le be to aw ta duguw ra yan, ne ka dugu minw di aw ma. Ne k'a lon ko began caman be aw fe. ²⁰ Aw ye taga aw balemaw demε, fo Matigi Ala ye na laganfiya di olugu fana ma, i n'a fo a k'a di aw ma cogo min na, janko Matigi Ala, aw ta Ala ka jamana min di o ma Zuriden ba fan do fe, olugu fana ye o soro. O ko, ne ka yoro min di aw ma yan, aw bee be seko ka na sigi o yoro ra.»

²¹ O wagati ra, ne k'a fo Yosuwe ye ko: «Matigi Ala, aw ta Ala ka min ke nin masace fla ra, i yere na ka o bee ye. Ayiwa, aw be tagara yoro min na, ba ko fe, Matigi Ala bena o jogon le ke o yorow masacew bee ra fana. ²² Aw kana siran o na, sabu Matigi Ala, aw ta Ala yere le bena o kere aw ye.»

Ala ma son Musa ye don Kanaana jamana ra

²³ O wagati ra, ne ka Matigi Ala daari k'a gbeleya; ne ko: ²⁴ «E! Dununatigi Ala, i ka i ta bonyaba ni i ta sebayaba yira i ta jonce ra, min ye ne ye; sabu ala juman were le be sankolo konɔ, walama dugukolo kan, min be se ka ele ta kewalew ni i ta kabakobaw jogon ke? ²⁵ Sabari k'a to ne ye ba tige, ka taga nin jamanajuman ye, Zuriden ba ko fe, nin kuruyoro ceɗumanw, ani Liban jamana.»

²⁶ Nka Matigi Ala dimina ne korɔ aw koson; a ma son ka ne lamεn. A ko: «Nin kuma dabla ten, i kana foyi fo ne ye nin ko ra tuun. ²⁷ Yelen Pisiga kuru kunna, i ye fleri ke terebenyanfan na, ani sahiliyanfan na, ani woroduguyanfan na, ani tereboyanfan na; jamana fle doron ni i na ye,

sabu i tena nin Zuriden ba tige ka se yi. ²⁸Yosuwe ka kan ka ko minw ke, o fo a ye, k'a ja gbeya, ka baraka don a ra, sabu i bena to kuru kan ka nin jamana min ye i ja ra, Yosuwe le bena bla Izirayelimogow ja, ka ba tige ni o ye, ka taga o ladon o jamana ra.»

²⁹Ayiwa, o cogo ra, an tora kurufurance ra yi, Beti Pehori kere fe.

4

Ala ta sariya siratagama

¹ Ayiwa, Izirayelimogow, sisan ne bena aw karan sariyaw ni ci minw na, aw ye o lamen, k'a sira tagama, janko aw ye janamanya, ani janko Matigi Ala, aw bemaw ta Ala ka jamana min di aw ma, aw ye don o jamana ra k'a ke aw ta ye.

² Ne be sariya minw fo aw ye, aw man kan ka foyi fara o kan, aw fana man kan ka foyi bo o ra; nka aw ye Matigi Ala, aw ta Ala ta sariyaw bee sira tagama, i n'a fo ne ka aw karan a ra cogo min na.

³ Matigi Ala ka min ke Baali Pehori ta ko wagati ra, aw yere ja ka o ye. Minw bee tun tagara Baali Pehori ta jo bato, Matigi Ala, aw ta Ala ka olugu bee halaki ka bo aw ce ra. ⁴ Nka aw minw tora Matigi Ala, aw ta Ala ta sira kan, aw bee janaman lo bi.

⁵ A fe, ne ka aw karan sariyaw ni ciw ra, i n'a fo Matigi Ala, ne ta Ala k'a fo ne ye cogo min na, janko aw bena taga jamana min mina, aw ye o sariyaw sira tagama o jamana konɔ. ⁶ Aw ye o sariyaw sira tagama ka ja kosebe; o le bena aw ke hakiritigiw ani kolonbagaw ye siya tow

na kɔrɔ. Ni olugu nana o sariyaw bɛɛ ko mɛn, o bɛna a fɔ ko: «Nin siyaba ye hakiritigibaw, ani kolɔnbagabaw yɛɛ le ye.»

⁷ Can ra, siyaba juman wɛɛ le bɛ yi, ko o ta ala bɛ o kɔrɔ, i n'a fɔ Matigi Ala, anw ta Ala bɛ an kɔrɔ cogo min na, ani tuma o tuma ni an b'a daari a bɛ an lamɛn? ⁸ Siyaba juman wɛɛ le bɛ yi tuun, ko Ala ta cifɔninw, ani a ta kolatigenin terenninw bɛ o boro, i n'a fɔ ne bɛ nin sariya minw bɛɛ yirara aw ra bi?

⁹ Aw kɔni ye aw yɛɛ kɔrɔsi le kɔsɛbɛ, ka aw tagamacogo lɔn janko aw na ka ko minw ye, aw kana pina o kow kɔ aw si bɛɛ ra, ani o kow kana bɔ aw jusu ra; aw ye aw denw karan a ra, ka aw mamadenw fana karan a ra.

¹⁰ Lon min na aw nana lɔ Matigi Ala, aw ta Ala na kɔrɔ Hɔrɛbu kuru kɔrɔ, aw ye aw hakiri to o lon na; o lon na Matigi Ala k'a fɔ ne ye ko: «Jama lajɛn ne kɔrɔ, o ye ne ta kumaw lamɛn, janko o ye ne nasiran degi, ka to ka siran ne na o si bɛɛ ra, ani janko o ye o ta denw karan o kumaw ra.» ¹¹ Aw gbarara ka na lɔ kuru kɔrɔ. Kuru bɛɛ tun ye tasuma ye; tasumamana tun bɛ yɛlɛnna fɔ sankolo ra; sankaba finmanw ni dibikuruba tun bɛ yi. ¹² Matigi Ala kan bɔra tasuma ra ka kuma aw fɛ. Aw k'a kumakan mɛn, nka aw ma foyi ye. Aw tun b'a kumakan dɔrɔn le mɛnna. ¹³ A k'a ta jɛnɔgɔnya* yira aw ra, ko aw y'a sira tagama, o min ye kumakan tan ye. A ka o sɛbɛ kabakuru walaka fla kan ka o di aw ma. ¹⁴ O kɔ, Matigi Ala k'a fɔ ne ye o wagati ra, ko ne ye aw karan a ta sariyaw ni a ta ciw ra, janko aw bɛna Zuridɛn ba

tige ka taga jamana min mina, aw ye o sariyaw ni o ciw sira tagama o jamana ra.

Izirayelimogow man kan ka jow son

¹⁵ Lon min na Matigi Ala kan bora tasma ra ka kuma aw fe Horebu kuru yoro ra, aw tun ma foyi si le ye. O koson aw ye aw yere korosi kosebe, ¹⁶ janko aw kana na aw yere bla kojugu ra, ka batofen werew lalaga aw yere ye, ka fen do bisigiya lalaga ka o bato; ce bisigiya, walama muso bisigiya, ¹⁷ walama began bisigiya, walama konso minw be wuri san fe, o bisigiya, ¹⁸ walama fenpanaman minw be fofo dugukolo kan, walama jerge minw be ji ra. ¹⁹ Ni aw ka aw na korota san fe, ka tere fe, walama ka karo ni lolow fe, ni aw ka sankolokonofenw fe, aw kana a to siya tow ye aw nega, k'a to aw ye aw yere majigi o fenw korso, ka o bato. Matigi Ala, aw ta Ala, ka o fenw batori to dununa siya tow le boro. ²⁰ Nka aw koni, Matigi Ala ka aw ta ka aw labo Misiran torojuguba ra, k'a ke i n'a fo a ka aw labo negedibiba tasumaman konso, janko aw ye ke ale yere ta siya ye, i n'a fo aw be cogo min na bi.

²¹ Ayiwa, Matigi Ala dimina ne korso aw koson; a karira ko ale Matigi Ala, aw ta Ala, ale bena jamana min di aw ma k'a ke aw ta ye, ko ne tena Zuriden ba tige ka taga don o jamanaruman na. ²² Ne bena sa nin jamana le ra yan, ne tena Zuriden ba tige; nka aw bena ba tige ka taga don o jamanaruman na. ²³ O ra, aw ye aw yere korosi janko Matigi Ala, aw ta Ala ka jengogonya* min don ni aw ye, aw kana na pina o ko, ani aw kana

fɛn dɔ ja lɛsɛ, ka fɛn dɔ bisigiya lalaga ka o bato, k'a sɔrɔ Matigi Ala, aw ta Ala ko aw man kan ka o fɛn bato; ²⁴ sabu Matigi Ala, aw ta Ala bɛ i ko tasuma farimanba; a t'a fɛ aw ye ale ni batofɛn wɛrɛ kanu jɔgɔn fɛ fiyewu.

²⁵ Ni aw nana denw sɔrɔ, ka mamadenw fana sɔrɔ, ni aw nana sigi ka mɛɛn jamana kɔnɔ, ni aw ka aw yɛrɛ lanɔgɔ, ka fɛn dɔ ja lɛsɛ, ka fɛn dɔ bisigiya lalaga ka o bato, ka kojugu kɛ Matigi Ala, aw ta Ala ja kɔrɔ, k'a jusu bɔ, ²⁶ o tuma, ne bɛ sankolo ni dugukolo kɛ ne seere ye bi aw kama, ko aw bɛna taga o jamana min mina Zuridɛn ba kɔ fɛ, ko aw bɛna halaki jona ka bɔ o jamana ra; aw tɛna sijan sɔrɔ yi, sabu aw bɛna halaki ka ban le pewu. ²⁷ Matigi Ala bɛna aw janjan ka taga siya tɔw cɛ ra; a bɛna aw lataga o siya minw cɛ ra, aw tɔ bɛna taga to mɔgɔ dama dama dɔrɔn o siyaw cɛ ra yi. ²⁸ Ka aw to o yɔrɔ ra, aw bɛna batofɛn dɔw bato, mɔgɔw yɛrɛ boro ka batofɛn minw lalaga; batofɛn yiriramanw, ani a kabakururamanw, o batofɛn minw tɛ yeri kɛ, o tɛ mɛnni kɛ, o tɛ domuni kɛ, o tɛ kasa mɛn. ²⁹ Ka aw to o yɔrɔw le ra fana, aw bɛna kɛ Matigi Ala, aw ta Ala ta jɛnɔgɔnya jini ye; aw fana bɛna a sɔrɔ, ni aw k'a ta jɛnɔgɔnya jini ni aw jusukun bɛɛ ye, ani aw nin bɛɛ. ³⁰ Ka aw to o jani na, ka nin tɔrɔw bɛɛ to aw kan, aw bɛna sekɔ o bɛɛ kɔ fɛ ka na Matigi Ala, aw ta Ala ma, ka na a ta kuma lamɛn; ³¹ sabu Matigi Ala, aw ta Ala ye Ala le ye, min bɛ hina. A tɛna aw to aw kelen na, a fana tɛna aw halaki. A karira ka jɛnɔgɔnya min don ni aw bɛmaw ye, a tɛna jina o jɛnɔgɔnya kɔ fana.

Matigi Ala kelenpe le ye Ala ye

³² Ayiwa, aw ye mɔgɔw jininka wagatijan temeninw ta kow ra, wagati min aw yere tun ma woro folo; lon min na Ala ka adamaden dan k'a bla dugukolo kan, k'a ta o lon na fo ka na se bi ma, aw ye jininkari ke o kow ra, k'a ta dunuja kun do ra ka taga a bla a kun do ra. Yala nin koba jagon kera ka ye wa? Yala mogo ka nin ko jagon men folo wa? ³³ Yala siya do be yi min ta mogo ka Ala yere kumakan men ka bo tasuma ce ma, k'a ke i n'a fo Ala kumana aw fe cogo min na, ni o mogo ma sa wa? ³⁴ Yala ala do wurira ka ye ko a be siya do ke a yere ta ye, ka o siya ta ka bo siya do were ce ra, i n'a fo Matigi Ala, aw ta Ala ka ko minw bee ke aw ye Misiran jamana ra aw yere na na wa? A ka toorobaw ben mogo kan, ka tagamasiyenbaw ke, ka kabakow ke, ka mogo kere, k'a ta se bagaya ni a ta fanga yira, ka siranyakobaw ke.

³⁵ Ala ka o kow bee ke k'a yira aw ra, janko aw y'a lon ko Matigi Ala le ye Ala ye, ko Ala were te yi ale ko. ³⁶ A k'a kan bo sankolo ra ka kuma aw fe, janko ka aw karan a ta sira ra. A k'a ta tasumaba lajigi k'a yira aw ra; aw k'a ta kuma men ka bo tasuma ce ra. ³⁷ A ka aw bemaw kanu minke, ka na o ta denw fana janawoloma olugu ko fe, ka o ke a yere ta ye, o le koson ale yere ka aw labo Misiran, ni a ta se bagayaba ye. ³⁸ Siya dow tun be yi, minw tun ka ca ni aw ye, o fanga fana tun ka bon ni aw ta ye; nka a ka olugu gben ka bo aw na, ka aw ladon o ta jamana ra, ka o jamana ke aw ta ye, i n'a fo a be cogo min na bi.

³⁹ O ra, aw ka kan k'a lon bi, ka aw hakiri to a ra ko Matigi Ala kelenpe le ye Ala ye, sankolo kono, ani dugukolo kan, ko do were te yi ale ko. ⁴⁰ Ne be a ta sariyaw ani a ta ci minw fora aw ye bi, aw ye o sira tagama, janko aw ye hera soro, aw ni aw ta den minw bena na aw ko fe; janko Matigi Ala, aw ta Ala bena jamana min di aw ma k'a ke aw ta ye wagati be, aw ye sijan soro o jamana ra.

Mogofagabagaw ta karifaduguw

⁴¹ Ayiwa, Musa ka dugu saba janawoloma Zuriden ba tereboyanfan na, ⁴² janko o ye ke mogofagabagaw ta karifaduguw ye; janko ni mogodo k'a mogogogon faga, k'a soro a m'a lawuri a kama, ni a fana tun te a jugu ye kakoro, o tigi ye se ka bori ka taga dogo o dugu do ra k'a nin kisi. ⁴³ Beseri tun ye o dugu do ye; a be kongokolon kono, kenegbe yoro ra, Ruben ta mogow ta mara ra. Ramoti fana tun ye o dugu do ye; a be Galadi mara ra, Gadi ta mogow ta mara ra. Golan fana tun ye o dugu do ye; ale be Basan jamana ra, Manase ta mogow ta mara ra.

Izirayeli ka kan ka Ala kelenpe bato

Kuma damina

⁴⁴ Musa ka sariya min yira Izirayelimogow ra, o sariya le ye nin ye. ⁴⁵ A ka Ala ta jengogonya* ta sariyaw, ani Ala ta cifoninw, ani Ala ta kolatigenin minw fo o ye o bonin ko Misiran, olugu le ye nin ye. ⁴⁶ O kera k'a soro o tun be Zuriden ba fan do kan, kuruw furance ra, ka

ɲasin Bɛti Pɛhɔri yɔrɔ ma, Amɔrikaw ta masacɛ Sihɔn ta jamana ra; ale le tun siginin bɛ Hɛsibɔn. Musa ni Izirayɛlimɔgɔw ka se sɔrɔ o masacɛ kan, o bɔnin kɔ Misiran. ⁴⁷ O k'a ta jamana mina, ani Basan masacɛ Ɔgi ta jamana. O masacɛ fla minw tun ye Amɔrikaw ta masacɛw ye, olugu tun bɛ Zuriden ba terebɔyanfan le fɛ. ⁴⁸ O ta jamana tun bɛ damina fɔ Aroweri, Arinɔn kɔda ra, ka taga se fɔ Sihɔn kuru* ma, min ye Hɛrimɔn kuru ye.

⁴⁹ Zuriden kɛnɛgbɛ terebɔyanfan bɛɛ tun b'a ra fana, ka taga se fɔ Kɔgɔji sanin ma, Pisiga kuru kɔrɔ.

5

Ala ta kumakan tan

¹ Musa ka Izirayɛlimɔgɔw bɛɛ wele, k'a fɔ o ye ko: Izirayɛlimɔgɔw aw ye lamenni kɛ! Ne bɛ sariyaw, ani ci minw forɔ aw ye bi, aw ye o lamɛn. Aw y'a karan, k'a sira tagama ka ɲa kosɛbɛ. ² An Matigi Ala ka jɛɲɔgɔnya don ni an ye Horebu kuru kan. ³ A ma o jɛɲɔgɔnya* don ni an bɛmaw le ye; an minw bɛɛ ɲanaman bɛ yan bi, a ka o jɛɲɔgɔnya* don ni anw le ye. ⁴ Matigi Ala kumakan bɔra tasuma cɛ ma kuru kunna; ale yɛrɛ da kumana aw fɛ. ⁵ Ne lɔra aw ni Matigi Ala cɛ, ka Matigi Ala ta kuma lase aw ma, sabu aw tun bɛ siranna tasuma ɲa; o ra aw ma sɔn ka yɛlɛn kuru kan. Matigi Ala ko:

* **4:48** 4.48 Sihɔn kuru bɛ wele fana ko Siriyɔn walama Seniri kuru (Sariya 3.9). Siyɔn kuru min bɛ Zeruzalɛmu, ale ni o tɛ kɛlɛn ye.

⁶ «Ne le ye Matigi Ala, i ta Ala ye, min ka i labo Misiran jamana ra, jonyaso ra.

⁷ «I kana batofen were si bato ne ko.

⁸ «I kana ja si lese i yere ye k'a bato. Fen minw be sankolo ra o, minw be dugukolo kan o, minw be dugukolo jukoro ji ra o, i kana o do si bisigiya lalaga ka o bato. ⁹ I kana i kinbiri gban o fenw si koro, ka o bato. Sabu ne min ye Matigi i ta Ala ye, ne t'a fe i ye ne ni batofen were kanu ngon fe fiyewu. Mogo minw be o terenbariyakow ke, ne bena o hake bo o tigiw ra, k'a bo o ta denw na, k'a bo o ta denw ta denw na fana, fo ka taga se o ta duruja sabanan, ni a naaninan ma, sabu o be ne koninya le. ¹⁰ Nka mogo minw be ne kanu, ka ne ta sariyaw sira tagama, ne be kopuman ke olugu ye, k'a ke o ta denw ye, ani o ta denw ta denw, fo ka taga se o ta duruja waga kelennan ma.

¹¹ «I kana Matigi Ala, i ta Ala togo fo gbansan, sabu mogo o mogo be Matigi Ala togo fo gbansan, Matigi Ala tena o tigi jarakibari to.

¹² «I ka kan ka Nenekirilon sariya sira tagama, k'a ke lon saninman ye, i n'a fo Matigi Ala, i ta Ala tun k'a fo i ye cogo min na kakoro. ¹³ I ye baara ke tere woro, ka i ta koketaw bee ke. ¹⁴ Nka logokun tere wolonflanan, o ye Matigi Ala, i ta Ala ta Nenekirilon le ye. I kana baara si ke o lon na; i yere o, i dence o, i denmuso o, i ta jonce o, i ta jonnuso o, i ta misi o, i ta fali o, i ta began min o min; hali lonan min be i fe so kono, o si kana baara ke o lon na; janko i ta joncew ni i ta jonnusow ye nenekiri i n'a fo ele yere. ¹⁵ I hakiri to a ra ko i tun be jonya le ra Misiran jamana ra;

Matigi Ala le ka i bɔ o jɔnya ra ni a ta se bagaya ni a ta fanga ye. O le koson Matigi Ala, i ta Ala k'a fɔ i ye ko i ye Nenekirilon bla, i kana baara ke.

¹⁶ «I fa ni i ba bonya, i n'a fɔ Matigi Ala, i ta Ala k'a fɔ i ye cogo min na kakɔɔ, janko Matigi Ala, i ta Ala bena jamana min di i ma, i ye sijan sɔɔ, ka hera sɔɔ o jamana kɔɔ.

¹⁷ «I kana mɔɔ faga.

¹⁸ «I kana jɛɛya ke.

¹⁹ «I kana sonyari ke.

²⁰ «I kana faninya fɔ k'a la i mɔɔɔɔɔ na.

²¹ «I kana jabo i mɔɔɔɔɔ ta muso fe. I kana jabo i mɔɔɔɔɔ ta so fe, walama a ta foro, walama a ta jɔnce, walama a ta jɔnmuso, walama a ta misi, walama a ta fali; i kana jabo i mɔɔɔɔɔ ta fen si fe.»

²² Matigi Ala ka o ciw le fɔ ni kanba ye kuru kan, tasuma ce ma, sankabaw ni dibiba ce ma; a ka o fɔ aw ta jama bee lajennin ye, a ma foyi were fara o kan. A ka o sebe kabakuru walaka fla kan k'a di ne ma.

²³ Aw ka o kumakan men dibi ra, k'a ye fana ko kuru bee ye tasuma ye minke, aw ta jamakuruw ta kuntigiw, ani aw ta cekorobaw gbarara ne ra.

²⁴ O ko: «A fle, Matigi Ala, an ta Ala k'a ta nɔɔɔ ni a ta bonya yira an na; an k'a kumakan men tasuma ce ma. Bi le an k'a ye ko Ala kumana adamaden dow fe, ko o ma sa. ²⁵ O bee n'a ta, ni anw tora yan, an bena sa; sabu nin tasumaba bena an faga. Ni an ka ke Matigi Ala, an ta Ala kumakan men ye nin cogo ra, an bena sa.

²⁶ Adamaden juman le ka Ala panaman kumakan men ka bo tasuma ce ma i ko anw, ni a ma sa?
²⁷ O ra, ele ye gbara kuru ra; Matigi Ala bena fen o fen fo, i ye o bee lamɛn; ni a ka fen o fen fo i ye, i ye na o lase an ma, an bena a lamɛn; ni a ka min fo, an bena o ke fana.»

²⁸ Ayiwa, aw ka kuma min fo ne ye, Matigi Ala ka o men. A k'a fo ne ye ko: «Nin mɔgɔw ka kuma min fo i ye, ne ka o men. O ka min o min fo, o bee ka ni. ²⁹ E! Ni a kera ko o miiriya kelen le tun be o jusu ra tuma bee, ni o tun be siran ne na, ka ne ta ciw bee sira tagama, o tuma o ni o denw tun bena to hera le ra wagati bee.

³⁰ «Taga a fo o ye ko o ye seko ka taga o ta fanibonw kɔnɔ. ³¹ Nka ele ye to ni ne ye yan; ne bena ne ta kumaw ani ne ta sariyaw ani ne ta kolatigeninw fo i ye, i be taga o karan o ra, janko ne bena jamana min di o ma k'a ke o ta ye o ye taga o sariyaw sira tagama o jamana ra.»

³² A laban Musa ko: «Matigi Ala, aw ta Ala ka ko minw fo aw ye, aw ye o bee ke ka na a cogo ra. Aw kana jenge ka bo o sira kan ka taga aw kininboro fe walama ka taga aw numanboro fe.

³³ Matigi Ala, aw ta Ala ka sira min yira aw ra, aw ye o sira bee le tagama, janko aw bena taga jamana min ta, aw ye si soro o jamana ra, ka hera ni sijan soro.»

6

Izirayelimɔgɔw ka kan ka Matigi Ala kanu

¹ Ayiwa, Matigi Ala, aw ta Ala ka kumaw, ani kolatigeninw, ani sariya minw fo, ko ne ye aw

karan o ra, o le ye nin ye. A ko aw bena taga jamana min ta, aw ye o sariyaw sira tagama o jamana ra, ² janko aw ni aw denw, ani aw mamaden minw bena na aw kɔ, aw bɛɛ ye siran Matigi Ala, aw ta Ala ja, aw si bɛɛ ra; ne ka Ala ta kumaw ni a ta ci minw fɔ aw ye, aw ye o bɛɛ sira tagama, janko aw ye sijan sɔrɔ. ³ O ra, aw Izirayelimɔgɔw, aw ye lamenni ke! Aw ye jija ka Ala kan men ka ja kosebe, janko aw ye hera sɔrɔ, ka caya kosebe aw ta jamana ra, nono ni li be woyo o jamana min na, i n'a fɔ Matigi Ala, aw bemaw ta Ala k'a layiri ta aw ye cogo min na.

⁴ Aw Izirayelimɔgɔw, aw ye lamenni ke! An Matigi Ala le ye Matigi kelenpe ye. ⁵ I ka kan ka Matigi Ala, i ta Ala kanu ni i jusukun bɛɛ ye, ani i nin bɛɛ, ani i baraka bɛɛ. ⁶ Ne be nin kuma minw fɔ aw ye bi, aw ka kan ka o to aw jusukun na. ⁷ Aw ye aw denw karan a ra ka ja. Ni aw be aw ta so, walama ni aw be taga tagama ra, aw lato, ani aw wurito, o kumaw ye ke aw da ra tuma bɛɛ. ⁸ Aw y'a siri aw boro ra i ko tagamasiyen, k'a siri aw tenw na fana; ⁹ aw y'a sebe aw ta bon donda yiriw kan, ani aw ta dugu donda* konw kan.

¹⁰ Matigi Ala, aw ta Ala karira ko a bena jamana min di aw bemaw Iburahima ni Isiyaka ni Yakuba ma, a bena taga aw ladon o jamana ra; aw bena duguba numanmanw sɔrɔ, aw boro ma dugu minw lo, ¹¹ ka bonw sɔrɔ, bon minw fara fennuman suguya bɛɛ ra, k'a sɔrɔ aw le ma o fenw bla o kɔnɔ; aw bena kolonw sɔrɔ, aw ma kolon minw sozi; aw bena rezenforow ni oliviyesunw sɔrɔ, aw ma minw sene. ¹² O koson,

ni aw nana domuni ke ka fa tuma min na, aw kana a to aw ye jina Matigi Ala ko, ale min ka aw labo Misiran jamana ra, jonyaso ra.

¹³ Aw ye siran Matigi Ala, aw ta Ala ja, ka baara ke ale kelenpe ye; aw ye kari ni ale togo le ye. ¹⁴ Siya to minw be aw kere fe, aw kana tugu olugu ta batofenw ko ka o bato. ¹⁵ Sabu Matigi Ala, aw ta Ala be aw ce ra; a t'a fe aw ye ale ni batofen were kanu jigon fe. Ni aw ka o ke, a bena dimi aw koru, fo ka aw halaki ka bo dugukolo kan.

¹⁶ Aw man kan k'a fo ko aw be Matigi Ala, aw ta Ala korobo, i n'a fo aw tun k'a ke cogo min na Masa ta yoru ra. ¹⁷ Nka Matigi Ala, aw ta Ala ka kuma minw fo aw ye, ani a ka sariyaw ni ci minw fo aw ye, aw ye o le ke. ¹⁸ Ko minw terennin lo, ani minw ka ji Matigi Ala ja koru, aw ye o le ke, janko aw ye hera soru, ani janko Matigi Ala karira aw bemaw ye ko a bena jamanaruman min di aw ma, aw ye don o jamana ra, k'a ke aw ta ye. ¹⁹ Matigi Ala bena aw juguw bee gben ka bo aw ja fana, i n'a fo a tun k'a fo cogo min na.

²⁰ Lon do, ni aw dencew nana aw pininka ko: «Mun koson Matigi Ala ka nin ciw ni nin sariyaw ni nin kumaw fo aw ye?» ²¹ Aw y'a fo aw dencew ye ko: «An tun be jonya ra Farawona fe Misiran jamana ra; nka Matigi Ala ka an labo Misiran a ta sebgaya baraka ra. ²² Matigi Ala ka kabakow ni kobaw ke an yere ja na, ka kojugubaw lase Misirankaw ma, ani Farawona ni a ta somogow bee ma, ²³ ka anw labo Misiran; a tun karira an bemaw ye jamana min ko ra, a nana ni an ye o jamana ra yan, ka na o jamana di an ma.

²⁴ Matigi Ala k'a fɔ an ye ko an ye a ta sariyaw bɛɛ sira tagama, ka siran Matigi Ala, an ta Ala na, janko an ye si sɔrɔ, ka kɛ hera ra tuma bɛɛ, i ko an bɛ cogo min na bi. ²⁵ Ni an ka nin kumaw bɛɛ sira tagama a cogo ra Matigi Ala, an ta Ala na kɔrɔ i n'a fɔ a k'a fɔ an ye cogo min na, o le bɛna an tagamacogo teren ka kapa ni Ala sago ye.»

7

Izirayelimɔɔw man kan ka kori siya tɔw ra

¹ Ayiwa, aw bɛna taga jamana min mina k'a kɛ aw ta ye, Matigi Ala, aw ta Ala le bɛna aw ladon o jamana ra. A bɛna siya caman gbɛn ka bɔ aw na: Hɛtikaw, ani Girigasikaw, ani Amɔrikaw, ani Kanaanakaw, ani Perezikaw, ani Hevikaw, ani Yebusikaw; o ye siya wolonfla ye, minw ka ca ni aw ye, o baraka fana ka bon ni aw ta ye.

² Ni Matigi Ala, aw ta Ala nana o siyaw don aw boro, ni aw ka se sɔrɔ o kan, aw ye o bɛɛ halaki ka ban pewu. Aw kana jɛnɔɔɔnya si don ni o ye, aw fana kana makari o ra. ³ Aw kana o kɛ aw furukɛɔɔɔnw ye. Aw kana sɔn ka aw denmusow di o dencɛw ma furu ra, aw fana kana sɔn ka o denmusow jini ka o di aw dencɛw ma furu ra.

⁴ Ni o tɛ o bɛna aw denw kun yɛlɛma ka o faran ka bɔ Matigi Ala kɔ, k'a to o ye taga batofɛn wɛrɛw bato, ka o kɛ sababu ye k'a to Matigi Ala ta dimi ye se aw ma, fɔ ka aw halaki joona joona. ⁵ O ra, aw ka kan ka min kɛ o ra, o flɛ nin ye: Aw ye o ta sarakabɔnanw waraga; aw ye o ta kabakurujanw cici, ka o ta jo musoman

Asera ta berew tigetige, ka o ta batofen leseninw jeni tasuma ra; ⁶ sabu aw ye siya saninyanin le ye, siya min blara danna Matigi Ala, aw ta Ala ye. Matigi Ala, aw ta Ala ka aw janawoloma dugukolo siya tɔw bɛɛ cɛ ra, janko aw ye kɛ ale ta siya ye, siya min ko ka gbelen a ma.

Matigi Ala ka Izirayelimɔɔw kanu

⁷ Ayiwa, Matigi Ala ma aw kanu, ka aw janawoloma ko sabu aw tun ka ca ni siya tɔw bɛɛ ye; aw le yerɛ tun ka dɔɔɔ ka temɛ siya tɔw bɛɛ kan. ⁸ Nka Matigi Ala ka aw kanu le, ani a karira ka layiri min ta aw bɛmaw ye fɔɔfɔɔ, a tun b'a fɛ ka o dafa; o kosɔn a ka aw labɔ Misiran a ta sebgaya baraka ra, ka aw kisi ka bɔ o jɔnyaso ra, ka aw bɔsi ka bɔ Misiran masacɛ Farawona boro. ⁹ O ra, aw y'a lɔn ko Matigi Ala, aw ta Ala le ye Ala ye, Ala kankelentigi; mɔɔɔ minw b'a kanu, k'a ta sariyaw sira tagama, a bɛ to a ta jɛɛɛɛɛɛɛɛ* ra ni olugu ye, ka koɔuman kɛ o ye, k'a kɛ o ta denw ye, fɔ ka taga se o ta duruja waga kelennan ma. ¹⁰ Nka minw b'a kɔninya, a bɛ o hake bɔ olugu ra, ka o halaki; minw b'a kɔninya kɔni, a tɛna sumaya ni olugu ta sara ye, a bɛ o hake bɔ o ra o yɔɔɔɔɔɔɔɔ bɛɛ le ra.

¹¹ O ra, ne bɛ kumaw ni cifɔninw ni kolatigenin minw fɔra aw ye bi, aw ye o sira tagama k'a kɛ a kɛcogo ra.

¹² Ni aw ka nin sariya ta kumaw lamɛn, ni aw k'a sira tagama k'a kɛ a kɛcogo ra, o tuma Matigi Ala, aw ta Ala bɛna to a ta jɛɛɛɛɛɛɛɛ ra ni aw ye, ka koɔuman kɛ aw ye, i n'a fɔ a tun karira

aw bemaw ye cogo min na. ¹³ A bena aw kanu, ka baraka don aw ra, ka aw caya. A bena baraka don aw denw na, ka baraka don aw ta dugukolo ra, ka aw ta simanw ja, ka rezenji ni turu di aw ma caman, ka baraka don aw ta misiw, ani aw ta began tɔw bɛɛ ra aw ta jamana kɔnɔ, a tun karira aw bemaw ye ko a bena o jamana min di aw ma. ¹⁴ A bena baraka don aw ra ka tɛmɛ siya tɔw bɛɛ kan. Cɛ tena kɛ aw ta jamana ra, walama muso, min bɛ kɛ denworobari ye. Began tena kɛ aw ta beganw na fana, min tɛ den woro.

¹⁵ Matigi Ala bena bana suguya bɛɛ mabɔ aw ra. Aw ka Misiran jamana ta bana minw lɔn, a tena o si lase aw ma. Minw bɛ aw kɔninya, a bena o banaw lase olugu le ma.

¹⁶ Matigi Ala, aw ta Ala bena siya minw bɛɛ don aw boro, aw ye o siyaw bɛɛ halaki le; aw kana a fɔ ko aw bɛ makari o ra ka o to yi, aw fana kana o ta batofɛnw bato, sabu o le bena kɛ jan ye ka aw mina.

Izirayelimɔgɔw bena se sɔrɔ siya tɔw bɛɛ kan

¹⁷ Aw bɛ se k'a miiri aw yɛɛ kɔnɔ k'a fɔ ko: «Nin siyaw ka ca ka tɛmɛ anw kan; anw bena se ka o gbɛn cogo di?» ¹⁸ Aw kana siran o ja. Matigi Ala, aw ta Ala ka min kɛ Farawona ni Misiran jamana bɛɛ ra, aw ye aw hakiri to o ra. ¹⁹ Tuma min na Matigi Ala, aw ta Ala tun bɛ aw labɔra Misiran, a ka tɔɔrɔba minw ben Misirankaw kan, ani a ka kabakow ni koba minw kɛ, ani a k'a ta sebgaya ni a ta fanga yira cogo min na, aw yɛɛ ja ka o ye. Ayiwa, aw bɛ siranna siya minw bɛɛ ja, Matigi Ala, aw ta Ala bena o jɔgɔn le kɛ olugu

ra. ²⁰ Matigi Ala, aw ta Ala bɛna o bɛɛ ja wuri, k'a to o bɛɛ ye bori aw ja; hali minw bɛna bɔsi ka bori ka taga dogo, aw bɛna olugu gbɛn fɔ ka o bɛɛ halaki. ²¹ O ra, aw ja kana tigɛ o siyaw kosɔn, sabu Matigi Ala, aw ta Ala bɛ aw cɛ ra; Alaba lo, ani siranyafenba lo fana.

²² Matigi Ala bɛna o siyaw gbɛn dɔɔnin dɔɔnin le ka bɔ aw ja. Aw tɛna se ka o bɛɛ gbɛn yɔrɔnin kelen na; ni o tɛ, kongowaraw bɛna caya jamana kɔnɔ ka aw lamini. ²³ Matigi Ala, aw ta Ala bɛna o siyaw don aw boro; a bɛna o ja wuri, ka o bɛɛ jagami jɔgɔn na, fɔ ka taga o bɛɛ halaki. ²⁴ A bɛna o ta masacɛw don aw boro; aw bɛna o bɛɛ faga fɔ ka o tɔgɔ tunu ka bɔ dugukolo kan. O si kelen tɛna se ka lɔ ka aw kɔnɔ; aw bɛna o bɛɛ halaki. ²⁵ Aw ye o ta batofɛn leseninw jeni tasuma ra. Sanin ni warigbɛ minw bɛ o batofɛnw na, aw kana jabo o dɔ fɛ, ka o ta; ni o tɛ, o bɛna kɛ sababu ye ka aw lafiri. Sabu Matigi Ala, aw ta Ala bɛ o fɛnw haramuya le. ²⁶ Aw man kan ka o fɛn haramuyanin si ladon aw ta so kɔnɔ, janko Matigi Ala kana na aw danga ka aw bla halakiri kama, i n'a fɔ o fɛnw blara halakiri kama cogo min na. Aw ka kan ka jigi o fɛnw na, ka o haramuya, sabu Ala ka o fɛnw danga ka o bla halakiri le kama.

8

Ala ka Izirayɛlimɔgɔw karan kongokolon kɔnɔ

¹ Ayiwa, ne bɛ nin kuma minw fɔra aw ye bi, aw ye jija ka o bɛɛ kɛ a cogo ra, janko aw ye si soro, ka caya, ani janko Matigi Ala karira ko a

bena jamana min di aw bemaw ma, aw ye taga don o jamana ra k'a ke aw ta ye. ² Matigi Ala, aw ta Ala temena ni aw ye sira minw fe nin san binaani bee ra kongokolon konɔ, ani a ka sege min la aw kan, ani ka aw korobo cogo min na, aw ye aw hakiri to o ra. A ka o ke janko ka aw jusukun cogoya lon, k'a lon ni aw bena ale ta sariyaw sira tagama, walama ni aw tena a tagama. ³ A ka sege la aw kan, k'a to kongɔ ka aw tɔɔɔ. A ka aw baro ni mane* ye; aw tun ma o domunifen lon, aw bemaw fana tun m'a lon. A ka o ke janko ka aw karan ko domuni dama le te mogɔ baro; ko nka kuma min o min be bo Matigi Ala da ra, o le fana be mogɔ baro. ⁴ O san binaani bee konɔ, aw ta faniw ma korɔ ka faran, aw senw fana ma funu. ⁵ O ra, aw y'a lon k'a faamu ko Matigi Ala, aw ta Ala be aw koro i ko mogɔ be a den koro cogo min na.

Izirayelimogow man kan ka jina Ala ko

⁶ Aw ye Matigi Ala, aw ta Ala ta ciw ke, k'a ta siraw bee tagama a cogo ra, ka siran a ja. ⁷ Sabu Matigi Ala bena taga aw ladon jamana jumanba le ra; kow, ani bununw, ani jibaw be woyo kurufurancew ra, ani kuruw kan o jamana ra. ⁸ Simanw be o jamana ra, ani rezen, ani toro, ani gerenadisunw, ani oliviye, ani li. ⁹ Aw bena domuni ke ka fa o jamana ra, foyi tena aw dese. Nege be sorɔ o jamana kabakuruw ra, aw bena siranege bo a kuruw kan fana.

¹⁰ Nka ni aw nana domuni ke ka fa tuma min na, aw ye Matigi Ala, aw ta Ala tando o jamanapuman koson a ka min di aw ma. ¹¹ Aw

ye aw yere korosi, aw kana jina Matigi Ala, aw ta Ala ko; ani ne k'a ta kumaw ni a ta ciw, ani a ta sariya minw fo aw ye, aw kana o sira tagama dabra. ¹² Ni aw nana domuni ke ka fa, ka sojumanw lo ka don o konso, ¹³ ni aw ta misiw ni aw ta began tow nana ke caya ye, ni aw ta warigbe ni aw ta sanin nana ke caya ye, ni aw ta fenw bee nana ke caya ye, ¹⁴ o tuma, aw ye aw yere korosi, aw kana na aw yere bonya, fo ka jina Matigi Ala, aw ta Ala ko, ale min ka aw labo jonyaso ra Misiran jamana ra. ¹⁵ A blara aw na ka nin kongokolonjuguba cetige, sajuguw ni bundeninw ka ca o yoro min na; a tagara ni aw ye yoro janinw ni jintanyorow ra, ka ji woyo ka bo faragbelenw na k'a di aw ma. ¹⁶ A ka aw baro ni mane* le ye o kongokolon konso; aw bemaw tun ma o domuni lon. A ka o ke janko ka aw majigi, ka aw korobo k'a fe, ka soro ka na kopuman ke aw ye o ko fe. ¹⁷ Aw ye aw yere korosi, aw kana na a miiri k'a fo aw yere konso ko: «Ne yere ta sebgaya ni ne yere boro baraka le k'a to ne ka nin naforow soro.» ¹⁸ Aw ye aw hakiri to Matigi Ala, aw ta Ala ra; sabu ale le be o naforow soro baraka di aw ma; a be o ke k'a yira ko ale tun karira aw bemaw ye ka jennogonya* min don ni o ye, ko ale be o jennogonya kan hali bi.

¹⁹ Ni aw koni ka jina Matigi Ala, aw ta Ala ko, ka taga ala werew ko, ka taga aw kinbiri gban olugu koro, ka o bato, ne b'a fo aw ye bi k'a gbeleya, ko ni aw ka o ke, aw bee bena halaki pewu. ²⁰ Aw bena sa i n'a fo Matigi Ala ka siya to minw halaki aw na fe, sabu aw ma Matigi Ala,

aw ta Ala ta kuma lamén.

9

Ala ka Kanaanakaw gben kun min na

¹ Izirayelimogow, aw ye lamenni ke! Aw bena Zuriden ba tige bi. Siya minw ka ca ni aw ye, ani minw baraka ka bon ni aw ta ye, aw bena taga olugu ta jamanaw mina, ani o ta dugu barakaman minw lamininin be ni kogojanw ye k'a wuri fo san fe. ² O jamanaw mogow ka janjan, baraka be o ra kosebe; Anakikaw lo. Aw ka o ko men; aw k'a men fana ko mogow si te se ka lo Anakikaw na ko a be o kere. ³ Nka aw ye la a ra bi, k'a lon ko Matigi Ala, aw ta Ala yere le be bla aw na fe ka taga i ko tasuma farimanba; ale le bena o siyaw halaki, ka o ke aw sago ye. O ra, aw bena o gben ka bo o ta jamana ra, ka o bee faga yoronin kelen na, i n'a fo Matigi Ala yere k'a layiri ta aw ye cogo min na.

⁴ Nka ni Matigi Ala, aw ta Ala nana o siyaw gben ka bo aw na, aw kana a fo aw yere konon ko: «Anw terennin lo minke, o koson Matigi Ala ka an ladon nin jamana ra k'a ke an ta ye.» O te de! Nin siyaw ta kewalejuguya le koson Matigi Ala be o gben ka bo aw na. ⁵ A te ko aw terennin lo, walama ko jarakiyoro te aw ra minke, ko o koson nin siyaw ta jamana dira aw ma. O ta kewalejuguya le koson Matigi Ala, aw ta Ala be o gben ka bo aw na, janko a tun karira ka layiri min ta aw bemaw Iburahima ni Isiyaka ni Yakuba ye, ka o layiri fa. ⁶ O koson, aw ka kan k'a lon ko Matigi Ala, aw ta Ala te nin jamanaruman

dira aw ma k'a ke aw ta ye aw yere ta terenninya le koson; sabu aw ye mogo torokungbelenw le ye.

Saninmisiden ta ko

⁷ Aw ta kewalew k'a to Matigi Ala dimina aw koru cogo min na kongokolon konu, aw ye aw hakiri to o ra, aw kana jina o ko. K'a ta aw bolon na Misiran jamana ra, fo ka na aw se nin yoru ra, aw ma son ka Matigi Ala ta kuma lamɛn ka ye.

⁸ Horebu kuru yoru ra, aw ta kewalew k'a to Matigi Ala dimina aw koru. A tun dimina aw koru, fo a ta miiriya ra, a tun b'a fe ka aw bee halaki. ⁹ O y'a soru ne tun yelenna kuru kan; Ala ka jɛnɔgonya* min don ni aw ye, a tun ka o jɛnɔgonya sariyaw sebe kabakuru walaka minw kan, ne tun tagara o walakaw le mina. Ne ka tere binaani ni su binaani le ke kuru kunna, ne ma domuni ke, ne ma ji min. ¹⁰ Matigi Ala ka o kabakuru walaka fla di ne ma; Ala yere ta seberinu le tun b'a kan. A tun ka kuma minw bee fo aw ye kuru kunna, tasma ce ma, lon min na ne ka aw bee lajen, o kumaw le tun sebenin be o walakaw kan.

¹¹ Ayiwa, tere binaani ni su binaani temenin ko le, Matigi Ala soru ra ka o walaka fla di ne ma, a ta jɛnɔgonya* sariyaw tun sebenin be walaka minw kan. ¹² O tuma ra, Matigi Ala k'a fo ne ye ko: «Wuri ka bo yan, i ye jigi ka taga joona joona, sabu i bora ni i ta mogo minw ye Misiran, o ka kojuguba ke. Ne tun ka sira min yira o ra, o ka o yere mabo o le ra yoronin kelen na ka ban. O ka sanin yeele ka o ke batofɛn do ye.»

¹³ Matigi Ala k'a fo ne ye tuun ko: «Ne ja b'a ra cogo min na, nin mogow ye mogo

torokungbelenw le ye. ¹⁴ A to ne ye o halaki ka o tɔgɔ tunu ka bɔ dugukolo kan pewu; o kɔ, ne bɛna ele kɛ siya wɛrɛ ye, siya min baraka ka bon, ani min ka ca ka tɛmɛ nin mɔgɔw kan.»

¹⁵ Ayiwa, ne jigira ka bɔ kuru tasumaman kan, ni walaka fla ye ne boro, jɛnɔgɔnya ta kumaw tun sɛbenin bɛ o walaka minw kan. ¹⁶ Ne ka flɛri kɛ k'a ye ko aw ka jurumun kɛ, ka Matigi Ala, aw ta Ala hake ta. Aw tun ka sanin yeele k'a kɛ misiden dɔ bisigiya ye, ka o bato. Matigi Ala tun ka sira min yira aw ra, aw tun ka aw yɛrɛ mabɔ o sira ra yɔrɔnin kelen na. ¹⁷ A kera ten, ne ka o walaka fla mina ka o firi dugu ma, ka o bɛɛ cici aw yɛrɛ ja na.

Musa ka Ala daari Izirayelimɔgɔw ye

¹⁸ Ne ka ne kinbiri gban Matigi Ala ja kɔrɔ, ka tere binaani ni su binaani kɛ tuun, i n'a fɔ ne tun k'a kɛ cogo min na kakɔrɔ; ne ma domuni kɛ, ne ma ji min; ne ka o kɛ aw ta jurumunw bɛɛ kosɔn, sabu fɛn minw ma bɛn Matigi Ala ja kɔrɔ, aw tun ka o le kɛ k'a to Matigi Ala dimina. ¹⁹ Matigi Ala tun dimina, ani a jusu tun bɔra aw kɔrɔ, fɔ a tun b'a fɛ ka aw halaki; ne ka o ye minkɛ, ne ja tigera. Nka Matigi Ala sɔnna ka ne ta daariri lamɛn tuun. ²⁰ Matigi Ala tun dimina Haruna fana kɔrɔ; a tun b'a fɛ ka ale fana faga. Ne ka Ala daari Haruna fana ye o wagati kelen na. ²¹ Aw tun ka saninmisiden min bisigiya lalaga, min kera aw ta jurumun sababu ye, ne ka o ta, k'a don tasuma ra k'a jɛni, k'a cici fɔ ka mugumugu. Kɔ min bɛ woyo ka bɔ kuru kan, ne k'a mugu firi o kɔ ji ra.

²² Aw ta kewalew koson, Matigi Ala tun dimina aw koro fana ka an to Tabera; a kera o cogo kelen na ka an to Masa, ani ka an to Kiburoti Hatava.

²³ Wagati min na Matigi Ala ka aw bla ka bo Kadesi Barineya, a k'a fo aw ye ko ale ka jamana min di aw ma, ko aw ye taga o jamana mina k'a ke aw ta ye. Nka aw banna Matigi Ala, aw ta Ala ta kuma ma. Aw ma son ka la Ala ra, k'a kan mina. ²⁴ Kabini ne koni ka aw lon, aw ma son Matigi Ala ta kuma ma ka ye.

²⁵ O le koson ne tun ka ne kinbiri gban Matigi Ala na koro, k'a daari tere binaani ni su binaani, sabu Matigi Ala tun b'a fe ka aw halaki. ²⁶ Ne ka Matigi Ala daari k'a fo ko: «E, Dununatigi Ala, sabari i kana i ta mogow halaki, sabu nin mogow ye i ta le ye. Ele le ka o kunmabo ni i ta fanga ye, ka o labo Misiran jamana ra i ta se bagaya baraka ra. ²⁷ I hakiri to i ta jonw na, Ibrahima, ani Isiyaka, ani Yakuba. I kana ta nin mogow ta kanminabariya ni o ta juguya ni o ta jurumun fe; ²⁸ ni o te, i ka an labo jamana min na, o jamana mogow bena a fo ko: <Matigi Ala tun ka jamana min layiri ta nin mogow ye, a tun te se ka taga o ladon o jamana ra, nin mogow ko tun man di a ye fana; o koson a ka o labo Misiran ka taga o halaki kongokolon konu.> ²⁹ E, Matigi Ala, k'a soro i ta mogow lo; nin mogow ye i ta le ye; ele le ka o labo Misiran i ta se bagayaba ni i ta fanga baraka ra.»

10

Walakakuraw

¹ Ayiwa, o wagati ra, Matigi Ala k'a fɔ ne ye ko: «Kabakuru walaka fla lɛsɛ i n'a fɔ fɔlɔtaw, ka yɛlɛn ni o ye kuru kan ne fɛ yan. I ye yiri kɛsu dɔ fana lalaga. ² Kuma minw tun bɛ walaka fɔlɔw kan, i ka minw ci, ne bɛna o kuma kelenw sɛbɛ o walakakuraw kan; i bɛna o walakaw bla kɛsu kɔnɔ.»

³ Ne ka kɛsu dɔ lalaga ni akasiyayiri ye, ka walaka fla lɛsɛ, ka o kɛ i n'a fɔ fɔlɔtaw; ne yɛlɛnna kuru kan ni o walaka fla ye ne boro. ⁴ Matigi Ala tun ka min sɛbɛ walaka fɔlɔw kan, a ka o kelen sɛbɛ walakakuraw kan. A tun ka kumakan tan min fɔ aw ye kuru kan tasuma cɛ ma, lon min na ne ka aw lajɛn, a ka o le sɛbɛ, ka o di ne ma. ⁵ Ne jigira ka bɔ kuru kan ka na. Ne tun ka yiri kɛsu min lalaga, ne ka walakaw bla o kɔnɔ, i n'a fɔ Matigi Ala tun k'a fɔ ne ye cogo min na. O tora o kɛsu kɔnɔ yi.

⁶ Izirayɛlimɔgɔw bɔra Berɔti Bene Yakan, ka taga Mosera. Haruna sara o yɔrɔ le ra, a su donna yi le fana. A dencɛ Elehazari sigira sarakalasebagaya ra a nɔ ra. ⁷ Izirayɛlimɔgɔw bɔra o yɔrɔ ra ka taga Gudigoda, ka bɔ Gudigoda ka taga Yotibata; kɔ caman tun bɛ o yɔrɔ ra. ⁸ O yɔrɔ le ra Matigi Ala ka Levi ta mɔgɔw janawoloma, ka o bla danna, ko olugu ye to ka Matigi Ala ta jɛnɔgɔnya kɛsu* ta, ka to Matigi Ala ja kɔrɔ, ka to k'a ta baara kɛ, ani ka dugawu kɛ mɔgɔw ye Matigi Ala tɔgɔ ra. Levi ta mɔgɔw ka o baara le kɛ fɔ ka na se bi ma. ⁹ O kosɔn Levi ta mɔgɔw ma ninyɔrɔ foyi sɔrɔ, o ma dugukolo foyi sɔrɔ o yɛrɛ ta ye i n'a fɔ o balema tɔw. Matigi

Ala yere le ye olugu ninyoro ye, i n'a fo Matigi Ala, aw ta Ala tun k'a fo o ye cogo min na.

¹⁰ Ayiwa, ne tun tora kuru kunna fo tere binaani ni su binaani, i n'a fo sinaga folo ta kera cogo min na. Matigi Ala sonna ka ne ta daariri jaabi tuun, a ma aw halaki. ¹¹ Matigi Ala k'a fo ne ye ko: «Wuri ka bla nin mogow na aw ye taga; ne tun karira o bemaw ye ko ne bena jamana min di o ma, aw ye taga o jamana mina.»

Izirayelimogow ka kan ka Ala kanu

¹² Ayiwa, sisan, aw Izirayelimogow, Matigi Ala be mun were le jini aw fe, ni Matigi Ala, aw ta Ala nasiran te? Aw ye a ta siraw bee tagama, k'a kanu, ka baara ke a ye ni aw jusukun bee ye, ani aw nin bee. ¹³ Ne be a ta kumaw ni a ta sariya minw fora aw ye bi, aw ye o bee sira tagama, janko aw ye hera soro.

¹⁴ Sankolo bee, ani yoro minw be fo sankolo kunna yi belen, ani dugukolo ni a konofenw bee, o bee ye Matigi Ala ta le ye. ¹⁵ Nka aw bemaw ko le diyara Matigi Ala ye; Matigi Ala ka olugu le kanu. Aw minw fana kera o denw ye, aw minw nana aw bemaw ko fe, Matigi Ala ka aw le panawoloma siya tow bee ce ra, i n'a fo aw yere na b'a ra cogo min na bi. ¹⁶ O ra, aw ye aw jogo yelama, ka aw yere di Ala ma; aw kana ke mogow torokungbelenw ye! ¹⁷ Sabu Matigi Ala, aw ta Ala le ye alaw bee ta Ala le ye, ani matigiw bee ta Matigi; Alaba lo, ani Sebestigi Ala, ani siranyafenba. A te mogow bo mogow ra, a te bonya mina mogow fe janko ka o tigi fisaya ni tow ye. ¹⁸ Feritaw, ani muso ce saninw, a be lo ni olugu ta

ko ye. A be lonanw kanu, ka domuni ni fiyerebo di o ma. ¹⁹ Aw ka kan ka lonanw kanu, sabu aw fana tun ye lonanw le ye Misiran jamana ra. ²⁰ Aw ye siran Matigi Ala, aw ta Ala ja, ka nɔɔ ale kelen le ra, k'a bato; aw ye kari ni ale togo le ye fana. ²¹ Aw ka kan ka ale le tando, sabu aw ta Ala lo. Ale le ka nin kobaw ni nin siranyakobaw ke aw ce ra; aw yere ja ka o ye. ²² Aw bemaw mogo biwolonfla le tagara Misiran. Nka sisan Matigi Ala, aw ta Ala ka aw ke siya caman ye, ka aw caya i ko lolow.

11

Ala ka koba min ke Izirayelimogow ye

¹ Aw ka kan ka Matigi Ala, aw ta Ala kanu, k'a ta koketaw ni a ta cifoninw ni a ta kolatigeninw ni a ta kumaw bee sira tagama.

² Aw ta denw jaw ma min ye, o ma min lon, aw koni ka o lon. O ra, Matigi Ala, aw ta Ala ka aw karan o fen minw na, aw ye aw hakiri to o ra bi; aw k'a ta bonya min ye, ani a ta sebgaya ni a ta fanga, ³ ani a ka tagamasiyenw ni koba minw ke Misiran jamana ra, ka Misiran masace Farawona ni a ta jamana bee kere. ⁴ Tuma min na Misirankaw tun wurira ka gban aw ko, a ka min ke o ta kerekejama ra, ani o ta sow ni o ta sowotorow ra, ani a ka o tunu Kogojiwulen ji jukoro cogo min na, ka o halaki ka ban pewu, aw hakiri be o ra. ⁵ A ka min ke aw ye, k'a damina kongokolon konɔ fo ka na se nin yoro ra, aw hakiri be o ra fana. ⁶ A ka min ke Eliyabu dence fla ra, Datan ni Abiramu, minw tun ye Ruben ta

mogow ye, aw ka o lon; dugukolo dayelera ka o ni o ta somogow ni o ta bonw ni o ta beganw ni o nofemogow bee kunu Izirayelimogow bee ja na cogo min na, aw hakiri be o bee ra; ⁷ sabu Matigi Ala ka nin koba minw bee ke, aw yere ja ka o kow bee ye.

⁸ O ra, ne be nin kuma minw bee fora aw ye bi, aw ye o bee sira tagama, janko aw bena Zuriden ba tige, ka taga don jamana min na, aw ye se soro ka o jamana mina, ⁹ ani ka sijan soro o jamana ra. Matigi Ala karira aw bemaw ye ko a bena o jamana di o ni o ta durujaw ma, nono ni li be woyo o jamana min na.

¹⁰ Aw bena taga don o jamana min na, o te i ko aw bora Misiran jamana min na; sabu Misiran, aw tun be aw ta siman dan forow ra, ka soro k'a son tuun i ko nanko be son cogo min na.

¹¹ Nka aw bena taga jamana min mina, kuruw ni dingakonoyorow be o jamana ra; sanji be ben o jamana ra kosebe. ¹² Jamana do lo, Matigi Ala, aw ta Ala b'a janto jamana min na tuma bee. A b'a korosi, k'a ta san damina ra ka taga a bla fo san laban na.

¹³ Ne be kuma minw fora aw ye bi, ni aw ka son o ma, ni aw ka Matigi Ala, aw ta Ala kanu k'a bato ni aw jusukun bee ye, ani ni aw nin bee ye, ¹⁴ a bena sanji ben aw ta dugukolo kan a wagati ra, k'a ta sanji folo ma ka taga a bla sanji laban na. Aw bena siman soro, ani rezenji ni turu. ¹⁵ A bena bin fana falen kongo ra aw ta beganw ye; aw bee bena domuni ke fo ka fa.

Izirayelimogow ka kan ka Ala kan mina

¹⁶ Aw ye aw yere korosi, janko siya tow kana na aw nege, k'a to aw ye ban Matigi Ala ra, ka taga batofen werew fe ka taga aw kinbiri gban olugu koru ka o bato. ¹⁷ Ni aw ka o ke, Matigi Ala bena dimi aw koru kosebe; a bena sankolo datugu, sanji tena ben tuun; siman tena soru aw ta forow ra tuun. O tuma, Matigi Ala bena jamanaruman min di aw ma, aw bee bena halaki joona ka bo o jamana ra.

¹⁸ Ne be nin kuma minw fora aw ye, aw ye o kumaw to aw hakiri ra, ani aw jusukun na; aw y'a ke tagamasiyen ye, k'a siri aw borow ra, k'a siri aw tenw na fana. ¹⁹ Aw ye aw denw karan a ra. Ni aw be aw ta so, ani ni aw be taga tagama ra, ani aw latu, ani aw wuritu, o kumaw ye ke aw da ra tuma bee. ²⁰ Aw y'a sebe aw ta bon donda yiriw kan, ani aw ta dugu donda konw kan. ²¹ Ni o kera, Matigi Ala karira aw bemaw ye ko a bena jamana min di o ma, aw ni aw ta durujaw bena sijan soru o jamana konu; ni sankolo ma wuri ka bo dugukolo kunna fiyewu, aw ta duruja tena ban o jamana ra.

²² Sabu ne be nin kuma minw fora aw ye, ni aw ka o bee men, k'a sira tagama, ka Matigi Ala, aw ta Ala kanu, k'a ta siraw bee tagama k'a dafa, ka noru a ra, ²³ o tuma, Matigi Ala bena nin siya tow bee ghen ka bo aw ja fe; hali ni o siyaw ka ca ni aw ye, ni o fanga ka bon ni aw ta ye cogo o cogo, aw bena o ta jamana mina o ra. ²⁴ Ni aw sen ka se yoru o yoru, o yoru be ke aw ta ye. Aw ta jamana bena bonya, k'a ta kongokolon na woroduguyanfan na, ka taga a bla fo Liban

jamana ra sahilianfan na, ani k'a ta Efirati ba ra tereboyanfan na, ka taga a bla fo Kogojiba ra terebenyanfan na. ²⁵ Mogo si tena se ka lo ka aw kono. Aw bena teme jamana minw bee ra, Matigi Ala, aw ta Ala bena jatige ni siranya bla o mogow bee ra aw koson, i n'a fo a k'a fo cogo min na.

²⁶ Ayiwa, a fe, ne be dugawu ni danga bla aw na koru bi. ²⁷ Ne be Matigi Ala, aw ta Ala ta kuma minw fora aw ye bi, ni aw ka son ka o ke, o le ye dugawu ye. ²⁸ Nka ni aw ma son Matigi Ala, aw ta Ala ta kuma ma, ani ne ka Matigi Ala ta sira min yira aw ra bi, ni aw ka o bla, ka taga batofen werew ko, aw ma batofen minw cogo lon, o le bena ke danga ye.

²⁹ Ayiwa, aw bena taga jamana min mina k'a ke aw ta ye, ni Matigi Ala, aw ta Ala nana aw ladon o jamana ra tuma min na, aw bena taga dugawu kumaw fo Garizimu kuru kan, ka danga kumaw fo Ebali kuru kan. ³⁰ Aw k'a lon ko o kuruw be Zuriden ba ko fe, terebenyanfan sira ko fe, Kanaanaka minw siginin be Zuriden kenegbe ra, Giligali dugu na fe, olugu ta jamana ra, More ta yirisunbaw koru.

³¹ Matigi Ala, aw ta Ala be jamana min dira aw ma, a tora donin aw bena Zuriden ba tige ka taga o jamana mina. Aw bena taga sigi o jamana ra, k'a ke aw ta ye. ³² O ra, ne be ciw ni sariya minw bee fora aw ye bi, aw ye o bee sira tagama k'a dafa.

**Musa kosegira Ala ta sariyaw
kan**

12

Matigi Ala ka kan ka bato yɔrɔ min na

¹ Matigi Ala, aw bemaw ta Ala be jamana min di aw ma, k'a ke aw ta ye, ka aw to si ra o jamana kɔnɔ, aw ka kan ka sariya minw sira tagama, ani aw ka kan ka ko minw bee ke aw si bee ra, o ye nin ye: ² Aw bena siya minw gben, o siyaw be o ta batofenw sɔn yɔrɔ minw na, aw ye o yɔrɔw bee cen pewu; o yɔrɔw be sɔrɔ kurujanw kunna, ani kongoriw kan, ani yiriba flaburumanw jukɔrɔ. ³ Aw ye o ta sarakabɔnanw waraga; aw ye o ta kabakurujanw cici, ka o ta jo musoman Asera ta berew jeni tasuma ra, ka o ta batofen leseninw bugɔ ka o benben. Aw ye o batofenw bee tɔgɔw tunu ka bɔ o yɔrɔw ra le pewu.

⁴ Aw kana Matigi Ala, aw ta Ala bato i n'a fɔ o siyaw be o ta batofenw bato cogo min na. ⁵ Aw ta gbaw bee ra, ni Matigi Ala, aw ta Ala yere nana gba min ta yɔrɔ janawoloma, k'a tɔgɔ la o yɔrɔ ra, ka o ke a batoyɔrɔ ye, o tuma aw ka kan ka taga a bato o yɔrɔ dɔrɔn le ra. ⁶ Aw ka kan ka taga aw ta saraka jenitaw* di Matigi Ala ma o yɔrɔ le ra, ani aw ta jɛnɔgɔnya sarakaw*, ani aw ta yagaw, ani aw ta siman folɔ sarakaw*, ani aw ta dajurudafa sarakaw, ani aw yere diyanya sarakaw, ani aw ta misiw ni aw ta sagaw ni aw ta baw den folɔw sarakaw bee. ⁷ Aw ka kan ka aw ta sarakaw domu o yɔrɔ le ra, Matigi Ala, aw ta Ala na kɔrɔ; Matigi Ala, aw ta Ala ka baraka don aw ra, ka aw ta baara nafa minw di aw ma, aw ni aw ta somɔgɔw ye o diyabɔ ka jagari o yɔrɔ ra.

⁸ An be Ala batora cogo min na yan, aw tena a bato o cogo ra tuun; yan, ni min ka min diya, o be o le ke, ⁹ sabu Matigi Ala, aw ta Ala bena jamana min di aw ma, ka o ke aw laganfiyayoro ye, aw ma se o yoro ra folo. ¹⁰ Nka Matigi Ala, aw ta Ala be jamana min dira aw ma k'a ke aw ta ye, aw bena Zuriden ba tige, ka taga sigi o jamana ra; aw jugu minw bee ka aw lamini, Ala bena a to aw ye se soro olugu bee kan, ka nasuma; o ko, aw bena to hera ni laganfiya ra.

¹¹ O tuma ra, Matigi Ala, aw ta Ala bena yoro do le panawoloma k'a togo la o yoro ra. Ne ka fen minw fo aw ye, aw ka kan ka taga ni o fenw ye o yoro le ra: aw ta saraka jenitaw, ani aw ta jennogonya sarakaw, ani aw ta yagaw, ani aw ta siman folo sarakaw, ani aw b'a fe ka saraka minw bo Matigi Ala ye ka aw ta dajuruw dafa. ¹² Aw ye aw ta panagbew ke, ka jagari o yoro le ra Matigi Ala, aw ta Ala ja koro, aw ni aw dencew, ani aw denmusow, ani aw ta joncew, ni aw ta jonmusow, ani Levi ta mogo minw be aw ta dugu ra; sabu ninyoro te olugu fe, dugukolo si ma di o ma jamana kono min ye o ta ye.

¹³ O ra, aw ye aw yere koro, aw kana aw ta saraka jenitaw bo yoro bee, yoro min ka aw diya. ¹⁴ Ni Matigi Ala, aw ta Ala nana yoro min panawoloma aw ta gbaw ta maraw do ra, aw bena aw ta saraka jenitaw bo yi le; ne ka fen o fen fo aw ye fana, aw ka kan ka o bee ke yi le.

¹⁵ Nka ni Matigi Ala, aw ta Ala nana baraka don aw ra, ka beganw di aw ma, ni a diyara aw ye tuma o tuma, aw be se ka aw ta began do faga ka o sogo domu aw yere ta dugu kono. Mogo minw

saninyara o, minw ma saninya o, o bæe bæ se ka o sogo domu, sabu a bæ i ko aw ka sogo gbansan dɔ le faga, dagbæ walama minan. ¹⁶ Aw man kan ka began jori le domu; aw y'a bɔn dugu ma i ko ji.

¹⁷ Nka aw bæ aw ta simanw ni aw ta rezenji ni aw ta turu yaga minw di Ala ma, aw man kan ka o domu aw yere ta duguw kɔnɔ; aw bæ aw ta beganw den folo minw di Ala ma fana, walama aw bæ saraka min o min bɔ ka aw ta dajuru dafa, walama aw yere diyanya saraka, walama siman folo sarakaw, aw man kan ka o domu aw yere ta dugu kɔnɔ. ¹⁸ Aw ka kan ka na o fenw domu Matigi Ala, aw ta Ala le ja kɔrɔ; ni Matigi Ala, aw ta Ala nana yɔrɔ min janawoloma, aw ni aw dencew, ani aw denmusow, ani aw ta jɔncew, ni aw ta jɔnmusow, ani Levi ta mɔgɔ minw bæ aw ta dugu ra, aw ka kan ka na o fenw domu o yɔrɔ le ra. Aw ye jagari o yɔrɔ ra Matigi Ala, aw ta Ala ja kɔrɔ, aw boro ta baara nafa kosɔn. ¹⁹ Ka aw to si ra aw ta jamana kɔnɔ, aw ye aw janto Levi ta mɔgɔw ra kosebæ, aw kana jina o ko fiyewu.

²⁰ Ayiwa, ni Matigi Ala, aw ta Ala nana aw ta jamana bonya, i n'a fo a k'a layiri ta aw ye cogo min na, lon dɔ ni sogo domulɔgɔ ka mɔgɔ dɔ sɔrɔ, ni o tigi ko: «Ne kɔni b'a fe ka sogo domu bi», ayiwa, a bæ se ka sogo domu a sago ma. ²¹ Matigi Ala, aw ta Ala ka yɔrɔ min janawoloma k'a tɔgɔ la o yɔrɔ ra, ni a kera ko o yɔrɔ ka jan aw ra, o tuma aw bæ se ka began dɔ faga, misi walama saga walama ba dɔ, ka o domu aw yere ta dugu kɔnɔ aw sago ma, i n'a fo ne k'a fo cogo

min na. ²² Aw y'a domu i ko sogo gbansan, i ko dagbesogo, walama i ko minansogo. Mɔgɔ minw saninyara, ani minw ma saninya, olugu bɛɛ bɛ se ka o sogo domu. ²³ Nka aw ye aw yɛɛ kɔrɔsi, aw kana jori domu fiyewu, sabu bɛgan ta janamanya bɛ sɔrɔ a jori le ra. Fɛn min bɛ bɛgan janamanya, aw man kan ka o domu ni a sogo ye. ²⁴ O kosɔn aw man kan ka jori domu. Aw y'a bɔn dugu ma i ko ji. ²⁵ Aw kana jori domu; ni o kera, aw ani aw ta den minw bɛ na aw kɔ, aw bɛɛ bɛna kɛ hɛra ra; ko minw terennin lo Matigi Ala ja kɔrɔ, aw ye to ka o le kɛ.

²⁶ Nka aw b'a fɛ ka fɛn minw di Ala ma saraka ye, ani ni aw bɛ saraka minw bɔ ka aw ta dajuruw dafa, Matigi Ala yɛɛ ka yɔrɔ min janawoloma, aw ka kan ka taga o sarakaw bɔ o yɔrɔ le ra.

²⁷ Aw ka kan ka aw ta saraka jenitaw* jori ni a sogo bɛɛ jeni Matigi Ala, aw ta Ala ta sarakajenifen* kan, k'a lase Ala ma; nka ni saraka tɔw lo, aw ye olugu jori bɔn sarakajenifen kan, k'a sogo domu.

²⁸ Ne bɛ nin kuma minw fɔra aw ye, aw ye aw janto o ra, ka o lamɛn kɔsɛbɛ, k'a sira tagama, janko aw ye kɛ hɛra ra tuma bɛɛ, aw ni aw ta den minw bɛna na aw kɔ fɛ; ko minw terennin lo Matigi Ala, aw ta Ala ja kɔrɔ, aw ye to ka o le kɛ.

Izirayelimɔgɔw man kan ka Kanaanakaw ladegi

²⁹ Aw bɛna taga siya minw gbɛn, ni Matigi Ala, aw ta Ala nana o siyaw bɛɛ halaki ka ban tuma

min na, ni aw nana o gben ka bo yi, ka sigi o ta jamana ra tuma min na, ³⁰ aw ye aw yere korosi, aw kana na ben o ta jan na, ka ke o ta kewalew ladegi ye, o halakinin ko ka ban; aw kana a fo ko aw be nininkari ke o siyaw ta batofenw ko ra, k'a fo ko: «Nin siyaw tun be o ta alaw batora cogo di le de? Anw fana b'a fe ka o ladegi.» ³¹ Aw man kan ka Matigi Ala, aw ta Ala bato o siyaw ta batocogow ra; sabu ni olugu be o ta alaw bato, o be ko haramunin suguya bee le ke, Matigi Ala be ko minw koninya. O be hali o dencew ni o denmusow jeni tasma ra ka o ta alaw bonya ni o ye.

13

Jobatobagaw bee ka kan ka faga

¹ Ne ka fen o fen fo aw ye, aw ye o bee ke, k'a sira tagama; aw kana foyi fara a kan, aw fana kana foyi bo a ra. ² Ayiwa, ni cira do nana wuri aw ce ra, walama mogo do, min ko, ko ale be ko nataw ye siko ra k'a fo, ni a ka tagamasiyenba do fo, walama kabako do, ko o ko bena ke, ³ a ka min fo ni o nana ke can ye, nka ni o ko fe o tigi ko aw ma ko aw ye taga batofen werew ko, ka taga o bato, aw ma batofen minw lon, ⁴ aw man kan ka o cira, walama o sikokebaga ta kuma lamen. Matigi Ala, aw ta Ala le b'a fe ka aw ke k'a fle, k'a lon ni can ra aw b'a kanu ni aw jusukun bee ye, ani aw nin bee. ⁵ Aw ka kan ka tugu Matigi Ala, aw ta Ala kelen le ko, ka ale bato. Aw ye a ta kuma lamen, k'a kan mina. Aw y'a bato, ka noro a ra. ⁶ O cira, walama o sikokebaga ka kan

ka faga, sabu a kumana ka aw lamuruti Matigi Ala, aw ta Ala ma, Ala min ka aw labo Misiran, ka aw kisi ka bo o jonyaso ra. Matigi Ala, aw ta Ala ka sira min yira aw ra, o tigi tun b'a fe ka aw lafiri ka bo o sira le kan. O ra, aw ye o kojugu bo aw ce ra.

⁷ Ayiwa, hali aw balemace do, aw ni min be bamuso kelen na, walama aw dence do, walama aw denmuso do, walama aw muso min ko ka di aw ye, walama aw terice min ko ka gbelen aw ma kosebe, o do be se ka aw negge dogo ra, ko: «An ye taga ala werew bato», k'a soro aw ni aw bemaw si tun ma o alaw lon. ⁸ Siya minw ka aw lamini, olugu ta alaw lo. O siya dow yoro ka surun aw ra, nka dow yoro ka jan, o be fo dununa kun do ra. ⁹ Ayiwa, aw kana son ka o tigi ta kuma lamene; aw kana a fe ka makari a ra, aw kana hina a ra, aw fana kana son k'a sutara. ¹⁰ Aw y'a faga le. Aw yere boro le ka kan ka kon ka se a ma, o ko, moggo tow boro be soro ka se a ma k'a faga. ¹¹ Aw y'a bon ni kabakuru ye fo k'a faga, sabu a tun b'a fe ka aw lafiri ka bo Matigi Ala, aw ta Ala le ko, Ala min ka aw labo Misiran jamana ra, jonyaso ra. ¹² Ni a kera ten, Izirayelimogow bee bena o ko men, ka siran Ala na. O ra, aw ra moggo si tena o kojugu jagon ke tuun.

¹³ Ayiwa, Matigi Ala, aw ta Ala bena dugu minw di aw ma k'a ke aw sigiyoro ye, ni aw nana kuma do men lon do ka bo o dugu do ra, ¹⁴ ko aw yere ta siya mogokolon dow wurira ka o ta dugumogow lafiri, k'a fo o ye ko o ye taga ala werew bato, aw ma ala minw lon, ¹⁵ ayiwa, aw ye jininkari ke o ko ra, k'a segesege k'a fe kosebe,

k'a lon ni can lo, ko o ko kera, ni o ko haramunin jɔgɔn kera aw ce ra. ¹⁶ Ni can lo, aw ye taga o dugumogow bee faga ni kerɛkemuru ye. Aw ye o dugu ni a konofenw bee halaki ka ban pewu, ka o ta beganw bee faga ni muru ye. ¹⁷ O ko, aw ye dugu naforo bee lajen dugu kenegbe ce ma, ka dugu ni a naforo bee jeni, k'a ke i ko saraka jenita* Matigi Ala, aw ta Ala ja korɔ. O dugu bena ke tomo le ye, ka to ten tuma bee, a tena lo ka ye tuun. ¹⁸ Fen o fen ka kan ka halaki ka ban pewu, aw boro man kan ka maga o ra. Ni o kera, Matigi Ala ta dimi be mala. A bena makari aw ra, ka ja aw ma, ka aw caya, i n'a fo a tun karira aw bemaw ye cogo min na. ¹⁹ A bena o ke, ni aw sonna k'a kan mina, ani ne be kuma minw fora aw ye bi, ni aw ka o sira tagama, ko minw terennin lo Matigi Ala, aw ta Ala ja korɔ, ni aw be o ke.

14

Sogo saninyaninw, ani sogo saninyabariw

¹ Aw ye Matigi Ala, aw ta Ala ta mogow le ye. Aw kana aw fari cici ni muru ye, walama ka aw kun jafeyɔrɔ li, ko mogɔ do sara aw fe; ² sabu aw ye siya saninyanin le ye, siya min blara danna Matigi Ala, aw ta Ala ye. Matigi Ala, aw ta Ala ka aw panawoloma dugukolo siya tow bee ce ra, janko aw ye ke ale ta siya kanunin ye, siya min ko ka gbelen a ma.

³ Aw kana fen haramunin si domu. ⁴ Aw be se ka sogo minw domu, o ye nin ye: misi, ani saga, ani ba, ⁵ ani minan, ani son, ani dagbe, ani mankalanin, ani sigin, ani kongoron, ani tango.

⁶ Began minw sen gbogoro cira fla ye, ani o be bin jimiko fla ke*, aw be se ka olugu le domu. ⁷ Nka minw be bin jimiko fla ke doron, walama minw sen gbogoro cira fla ye doron, aw man kan ka olugu domu; olugu fle nin ye: jogome, ani sonzannin, ani farawoninan. O be bin jimiko fla ke, nka o sen gbogoro ma ci fla ye. Aw ye o sogo jate i n'a fo sogo saninyabari. ⁸ Aw man kan ka le domu, sabu a sen gbogoro cira fla ye, nka a te bin jimiko fla ke. Aw y'a sogo jate i n'a fo sogo saninyabari. Aw kana o fenw si sogo domu; aw kana maga hali o su ra.

⁹ Ayiwa, fenananaman minw be ji ra, aw be se ka o minw domu, o fle nin ye: jinomunan ni fara be minw na, aw be se ka olugu le domu. ¹⁰ Nka jinomunan ni fara te minw na aw man kan ka olugu si domu. Aw ye olugu jate i n'a fo fen saninyabari.

¹¹ Kono o kono saninyanin lo, aw be se ka o domu. ¹² Aw man kan ka kono minw domu, olugu ye nin ye: bon, ani dugaba, ani kogojibon, ¹³ ani kongoduga, ani duga suguya tow, ¹⁴ ani kankan, ani o kono suguyaw, ¹⁵ ani konosogolon, ani gbingbingbe, ani jidarakono, ani segen, ani segen suguya tow, ¹⁶ ani gbingbinfin, ani jegeminakono, ani gbingbinba, ¹⁷ ani gbingbin fitini, ani konodaba, ani dugafin, ¹⁸ ani baninkono, ani konosenjan suguya bee, ani kono

* **14:6** 14.6 Ka bin jimiko fla ke: O koro ye ko o beganw be bin jimi, nka o ko fe, o be o bin kelen lana o da ra tuun k'a jimi kosebe ka soro k'a kunu.

kunsigitigi, ani tolen[†].

¹⁹ Fɛn misenman minw bɛ wuri kaman na, aw ye o bɛɛ jate i n'a fɔ fɛn saninyabari. Aw man kan ka o domu. ²⁰ Nka kaman bɛ fɛnɲanaman minw na, ni o saninyanin lo, aw bɛ se ka olugu domu.

²¹ Aw kana bɛgan jufanin si sogo domu. Lonan minw siginin bɛ aw ta dugu ra, aw y'a di olugu ma, o ye a domu, walama aw y'a fiyeere lonan dɔ ma; sabu aw ye siya saninyanin le ye, min blara danna Matigi Ala, aw ta Ala ye.

Aw kana badennin tobi ni a ba ta nɔnɔ ye‡.

Yaga sariya

²² Aw ka kan ka aw ta forow ta simanw bɛɛ yaga bɔ san o san. ²³ Ni Matigi Ala, aw ta Ala nana yɔrɔ min ɲanawoloma k'a tɔgɔ la o yɔrɔ ra, aw ka kan ka taga ni aw ta simanw yaga ni aw ta rɛzɛnji yaga ni aw ta turu yaga ye o yɔrɔ le ra, ka taga domuni kɛ yi; aw ka kan ka taga aw ta misiw ni aw ta sagaw ni aw ta baw ta den folow sarakaw domu o yɔrɔ le ra, Matigi Ala, aw ta Ala ɲa kɔrɔ, janko aw ye Matigi Ala, aw ta Ala ɲasiran degi tuma bɛɛ. ²⁴ Nka Matigi Ala, aw ta Ala ka yɔrɔ min ɲanawoloma k'a tɔgɔ la o yɔrɔ ra, ni a kɛra ko o yɔrɔ ka jan ka tɛmɛ aw ta so ra, k'a sɔrɔ Matigi Ala, aw ta Ala ka baraka don aw ta siman na k'a caya, fɔ aw tɛ se ka taga ni aw ta yaga bɛɛ ye o yɔrɔ ra, sira janya kosɔn, ²⁵ o tuma

[†] **14:18** 14.18 Nin kɔnɔw caman tɛ sɔrɔ an ta jamana ra, o kosɔn an tɛ se ka o bɛɛ tɔgɔ yɛrɛ sɔrɔ k'a fɔ. [‡] **14:21** 14.21 Ka badennin tobi ni a ba ta nɔnɔ ye: o tun bɛ se ka kɛ o yɔrɔ mɔgɔw ta landa dɔ ye; Izirayɛlimɔgɔw tun man kan ka o ɲɔgɔn kɛ (Bɔri 23.19).

aw ye aw ta yaga falen wari ra, ka taga ni o wari ye aw boro Matigi Ala, aw ta Ala ta yoro ra, a ka yoro min panawoloma. ²⁶ Ni aw sera yi, ni fen o fen ka aw diya: misiw, walama sagaw, walama baw, walama rezenji, walama minnifen fariman werew, ni fen o fen ka aw diya, aw ye o san ni o wari ye. Aw ye domuni ke ka pagari Matigi Ala, aw ta Ala ja koro, aw ni aw ta somogow. ²⁷ Nka Levi ta mogow minw be aw ta dugu kono, aw kana jina olugu ko, ka domuni ke ka o to; sabu Levi ta mogow ma ninyoro foyi soro, dugukolo foyi ma di o ma i n'a fo aw.

²⁸ Ni san fla temena, aw y'a san sabanan ta siman bee yaga bo, k'a lajen k'a mara aw ta dugu kono. ²⁹ Ni o kera, Levi ta mogow minw ma ninyoro soro, ani o ma dugukolo do soro i n'a fo aw, ani lonanw, ani ferita minw be aw ta dugu kono, ani muso ce saninw, olugu bena o domu ka fa. Ni o kera, ni aw ka aw boro don baara o baara ra, Matigi Ala, aw ta Ala bena baraka don aw ra, ka o bee ja.

15

Nenekirisan sariya

¹ San wolonfla o san wolonfla, aw ka kan ka aw ta jurunantigiw bee ta juruw to o ye o san wolonflanan laban na. ² O bena ke cogo min na, o fle nin ye: Izirayelimogow min o min ka juru don a balema do ra, o tigi ka kan ka yafa o wari ko. A man kan k'a fo ko a Izirayelinogon, walama ko a balema ye o juru sara a ye tuun, sabu Matigi Ala ka wagati min latige, ko bee ka kan ka kaari

a ta juru kɔ, o wagati le sera. ³ Lonan minw ka juru ta aw fɛ, aw kɔni bɛ se ka aw ta juruw kani olugu ra. Nka aw balemaw ka juru minw ta aw fɛ, aw ka kan ka kaari ka o to yi.

⁴ O bɛɛ n'a ta, fagantan tɛna kɛ aw cɛ ra, sabu Matigi Ala bɛna jamana min di aw ma k'a kɛ aw ta ye, a bɛna baraka don aw ra o jamana ra, ka aw borofɛnw caya. ⁵ Nka aw ka kan ka Matigi Ala, aw ta Ala kan mina fɛn bɛɛ ra, ani ne bɛ kuma minw bɛɛ fɔra aw ye bi, aw ka kan ka aw janto o kumaw bɛɛ ra k'a bɛɛ kɛ.

⁶ Matigi Ala bɛna baraka don aw ra i n'a fɔ a k'a fɔ cogo min na. Aw bɛna juru don jamana caman na, nka aw tɛna juru ta mɔgɔ si fɛ; aw bɛna sigi jamana caman kunna, nka jamana si tɛna sigi aw kunna.

⁷ Matigi Ala, aw ta Ala bɛna jamana min di aw ma, ni a sɔrɔra ko aw balema dɔ ye fagantan ye aw ta dugu dɔ ra o jamana ra, aw man kan ka aw jusukun gbɛleya, ka ban ka aw balema fagantan sɔn. ⁸ Aw ka kan ka aw boro labla ka juru don a ra, min bɛ se k'a mako bɛɛ na. ⁹ Aw ye aw yɛɛ kɔrɔsi, aw kana na ta juguya fɛ k'a fɔ aw yɛɛ kɔnɔ ko: «San wolonflanan surunyara ka ban, juru ko bɛɛ ka kan ka ban san min na, o sera ka ban.» Aw kana o miiriya jɔgɔn don aw jusu ra, ka aw na tugu aw balema fagantan na, ka ban k'a demɛ; ni o tɛ, ni a kulera ni aw tɔgɔ ye ka Matigi Ala wele, o hake bɛna to aw kan. ¹⁰ O ra, aw ye aw balema sɔn fɔ k'a wasa; aw kana a sɔn ni jusu fla ye. Ni aw bɛ o kɛ, Matigi Ala, aw ta Ala bɛna baraka don aw ra aw ta baaraw bɛɛ ra, ani aw ta kokɛtaw bɛɛ ra. ¹¹ Fagantanw kɔni

tɛna fɔn jamana kɔnɔ. O kosɔn ne bɛ nin kuma fɔ aw ye, ko aw ye aw boro labla aw balemaw ye, minw ye janibagatɔw, ani fagantanw ye aw ta jamana ra.

Jɔnya sariya

¹² Ayiwa, ni aw balema Heburu dɔ fiyeerera aw ma, cɛ walama muso, ka kɛ aw ta jɔn ye, ni a ka baara kɛ aw ye san wɔɔrɔ, a san wolonflanan, aw ka kan k'a labla a ye taga. ¹³ Ni aw b'a labla tuma min na fana, aw man kan k'a borolakolon bla ka taga. ¹⁴ Aw y'a sɔn caman aw ta bɛganw na, ani aw ta siman na, ani aw ta rɛzɛnji ra; Matigi Ala, aw ta Ala ka baraka don aw ra, ka aw sɔn cogo min na, aw fana ye a sɔn ten. ¹⁵ Aw ye aw hakiri to a ra ko aw fana tun bɛ jɔnya le ra Misiran jamana ra, ko Matigi Ala, aw ta Ala le ka aw kunmabɔ o ra; o kosɔn ne bɛ nin kuma fɔra aw ye bi.

¹⁶ Nka ni jɔn yɛrɛ ko, ko a t'a fɛ ka taga ka bɔ aw ta so, sabu aw ni aw somɔgɔw ko ka di a ye, a fana bɛ hɛra ra aw ta so, ¹⁷ o tuma aw ye miseni dɔ ta ka o jɔncɛ dɛn bonda yiri kan, k'a toro sɔgɔ; ni o kɛra, a bɛ to jɔnya ra aw fɛ a si bɛɛ ra. Jɔnmusow fana ta bɛ kɛ ten.

¹⁸ Ka aw ta jɔnw labla, o man kan ka kɛ aw fɛ kogbɛlɛn ye, sabu a ka baara min kɛ aw ye o san wɔɔrɔ kɔnɔ, aw ka tɔnɔ min sɔrɔ o ra, o ka ca ni baaraden gbansan ta ye fɔ sijaga fla. Ni o kɛra, Matigi Ala, aw ta Ala bɛna baraka don aw ra aw ta baaraw bɛɛ ra.

Bɛgan den fɔlɔ sariya

¹⁹ Aw ka kan ka aw ta misiw, ani aw ta sagaw, ani aw ta baw den fɔlɔ cɛmanw bla danna Matigi Ala, aw ta Ala ye. Aw man kan ka sɛnɛ kɛ ni aw ta misi den fɔlɔ cɛman ye; aw fana man kan ka aw ta sagaw ta den fɔlow siw kan.

²⁰ Matigi Ala ka yɔrɔ min panawoloma ka o kɛ a batoyɔrɔ ye, san o san aw ni aw ta somɔgɔw ka kan ka taga aw ta bɛganw den fɔlow kɛ saraka ye o yɔrɔ le ra, ka o saraka domu Matigi Ala, aw ta Ala na kɔrɔ. ²¹ Nka ni fiyen dɔ bɛ o bɛgan na, ni a sen kelen cɛnna, walama ni a fiyenna, walama ni fiyen cɛjugu dɔ bɛ a fari yɔrɔ dɔ ra, aw man kan k'a di Matigi Ala, aw ta Ala ma saraka ye. ²² Aw ye o bɛgan domu aw ta dugu kɔnɔ. Mɔgɔ minw saninyara o, minw ma saninya o, o bɛɛ bɛ se ka o sogo domu, sabu a bɛ i ko aw ka sogo gbansan dɔ le faga, dagbɛ walama minan. ²³ Aw man kan ka bɛgan jori le domu; aw y'a bɔn dugu ma i ko ji.

16

Jɔnyaban panagbɛ

¹ Aw ka kan ka aw hakiri to Abibu karo* ra, ka Jɔnyaban panagbɛ* kɛ ka Matigi Ala, aw ta Ala bonya; sabu Abibu karo le ra Matigi Ala, aw ta Ala ka aw labɔ Misiran jamana ra su fe.

² Ni Matigi Ala, aw ta Ala nana yɔrɔ min panawoloma k'a tɔgɔ la o yɔrɔ ra, aw ka kan ka taga Jɔnyaban panagbɛ saraka bɔ o yɔrɔ le ra ka Matigi Ala, aw ta Ala bonya; aw ye misi walama

* **16:1** 16.1 Abibu karo, o ye Yahudiyaw ta san karo fɔlɔ ye.

saga walama ba ke saraka ye. ³ O janagbe wagati ra, aw man kan ka burufununin domu. Aw ye burufunubari le domu fo tere wolonfla. Aw ye o jusukasi buru domu, ka aw hakiri jigi ko aw boto Misiran jamana ra, aw teliyara le ka bo. Aw ye o ke, janko aw si bee ra, aw hakiri ye to aw bolon na Misiran jamana ra. ⁴ Burufunufen si man kan ka ye mogo si fe aw ta jamana bee konso, fo ka taga o tere wolonfla ban. Began minw fana kera saraka ye tere folo wula fe, o si sogo to man kan ka bla ka si.

⁵ Matigi Ala, aw ta Ala ka dugu minw di aw ma k'a ke aw sigiyoro ye, aw man kan ka Jonyaban janagbe saraka bo o duguw si ra. ⁶ Nka Matigi Ala yere ka yoro min panawoloma k'a togo la o yoro ra, aw ka kan ka taga Jonyaban janagbe saraka faga o yoro le ra wula fe, terebenda wagati ra; aw bora Misiran wagati min na, aw y'a ke ka ben o wagati jagon le ma. ⁷ Matigi Ala, aw ta Ala ka yoro min panawoloma, aw ye o saraka sogo tobi k'a domu o yoro ra. O dugusagbe sogoma, aw be seko ka taga aw ta so. ⁸ Aw ka kan ka burufunubari le domu fo tere woro. A tere wolonflanan, aw ye jamalajenba ke, ka Matigi Ala, aw ta Ala bonya; aw kana baara si ke o lon na.

Simantige janagbe

⁹ Ayiwa, ni aw nana woroso ta ka aw ta simantige damina lon min na, aw ye logokun wolonfla jate k'a damina o lon na. ¹⁰ Ni o logokun wolonfla dafara, aw ye simantige janagbe* ke, ka aw diyanya sarakaw bo Matigi Ala ye; Matigi Ala, aw ta Ala ka baraka don aw ra cogo min na,

aw ye saraka bo a ye ka kana ni o ye. ¹¹ Matigi Ala bena yoro min janawoloma k'a togo la o yoro ra, aw ye taga nagari Matigi Ala, aw ta Ala ja koro o yoro ra, aw ni aw dencew, ani aw denmusow, ani aw ta joncew, ani aw ta jonmusow, ani Levi ta mogow minw be aw ta dugu ra, ani lonanw, ani feritaw, ani muso minw be aw ce ra, ni o cew sara. ¹² Aw ye aw hakiri to a ra, ko folofolo aw tun be jonya ra Misiran; o ra, sisan, aw ye aw janto nin sariyaw ra ka o sira tagama ka ja kosebe.

Gbatakorosigi janagbe

¹³ Ni aw ka aw ta simanw tige k'a gbasi, ka aw ta rezenji bo ka o bee ladon ka ban tuma min na, aw ye gbatakorosigi janagbe* ke fo tere wolonfla. ¹⁴ Aw ye o janagbe ke ka nagari, aw ni aw dencew, ani aw denmusow, ani aw ta joncew, ani aw ta jonmusow, ani Levi ta mogow, ani lonanw, ani feritaw, ani muso ce sanin minw be aw ta duguw ra. ¹⁵ Matigi Ala bena yoro min janawoloma ka o ke a batoyoro ye, aw ye o janagbe ke o yoro le ra tere wolonfla, ka Matigi Ala, aw ta Ala bonya; sabu Matigi Ala, aw ta Ala bena baraka don aw ra ka aw ta siman ja, ka aw ta baara bee ja. O ra, aw ye nagari kosebe.

¹⁶ Matigi Ala, aw ta Ala bena yoro min janawoloma, aw ta cew bee ka kan ka na Matigi Ala, aw ta Ala ja koro o yoro ra sipaga saba san kono, burufunubari janagbe* ra, ani simantige janagbe* ra, ani gbatakorosigi janagbe ra; mogow si borolakolon man kan ka na Matigi Ala ja koro.

¹⁷ Matigi Ala, aw ta Ala ka baraka don aw ra k'a

to aw ka sɔrɔri kɛ; o ra, ni fɛn min se ka kɛ aw ye, aw ye o di Ala ma ka kaɓa ni o baraka ye.

Kititige sariya

¹⁸ Matigi Ala, aw ta Ala bɛna dugu minw bɛɛ di aw ma, aw ye kititigɛbagaw ni kuntigi dɔw sigi o duguw bɛɛ ra, gba bɛɛ ni a ta. Olugu ye mɔgɔw ta kitiw tige ka ɓa. ¹⁹ Aw kana mɔgɔ si tɔɔ kiti ra, aw kana mɔgɔ bɔ mɔgɔ ra. Aw kana sɔn ka bonyafen mina mɔgɔ fɛ, ka kiti diya o tigi ra. Sabu bonyafen bɛ mɔgɔ hakiritigi ɓa fiyen, ka mɔgɔ terennin ta kuma jɛngɛ. ²⁰ Terenninya, ani terenninya dɔrɔn, aw ye o sira le tagama, janko aw ye to si ra, ani janko Matigi Ala, aw ta Ala bɛna jamana min di aw ma, aw ye o jamana sɔrɔ, ka to a ra.

Minw bɛ batofɛn wɛrɛw bato

²¹ Aw ka sarakabɔnan min lɔ Matigi Ala, aw ta Ala ye, aw kana jo musoman Asera ta bere si turu o sarakabɔnan kɔrɔ. ²² Aw kana kabakurujanw lɔlɔ yɔrɔ si ka o bato, sabu o fɛnw man di Matigi Ala, aw ta Ala ye fiyewu.

17

¹ Aw man kan ka saraka si bɔ Matigi Ala, aw ta Ala ye, misi, walama saga, walama ba, fiyen bɛ min na, walama nɔ bɛ min fari yɔrɔ dɔ ra; sabu o saraka ɓɔgɔn ye saraka haramunin le ye Matigi Ala, aw ta Ala ɓa kɔrɔ.

² Ayiwa, Matigi Ala, aw ta Ala bɛna dugu minw di aw ma, ni a sɔrɔra ko cɛ dɔ, walama muso dɔ bɛ aw cɛ ra o dugu dɔ ra, min bɛ Matigi Ala, aw ta Ala ta sariya cɛn, ka kojugu kɛ Matigi Ala ɓa kɔrɔ,

³ ni a be taga batofen werew ko, ka taga a kinbiri gban olugu koro ka o bato, ka tere walama karo walama lolow bato, o tigi be o min kera ten, Ala ta sariya ma o fo. ⁴ Ayiwa, ni o kuma fora aw ye, ni aw ka o ko men doron, aw ye jininkari ke o ko ra kosebe, k'a lon ni can lo, ni a kera ko o ko be kera, ni o ko haramunin jagon be kera aw ce ra. ⁵ Ni can lo, o ce, walama o muso min ka o kojugu ke, aw ye na ni o tigi ye aw ta dugu donda* ra, k'a bon ni kabakuru ye k'a faga.

⁶ Nka sani aw ye mogo do faga, mogo fla walama saba le ka kan ka soro ka lo a ra, ko olugu ye a ta kojugu seere ye. Aw man kan ka mogo si faga mogo kelen doron ta seereya koson. ⁷ Seerew yere boro le ka kan ka kon ka se a ma; o ko, mogo tow boro be soro ka se a ma k'a faga. Aw ye o ke janko ka kojugu bo aw ce ra.

Kiti minw ka gbelen

⁸ Ni o nana ni kiti do ye aw ta dugu kititigeyoro ra, ni mogofagako lo, walama ni ko do le donna mogo fla ce, walama ni do le ka do mandimi, ni o ko gbaleyara aw ma, ni aw te se ka o kiti tige, aw ye taga ni o ko ye Matigi Ala, aw ta Ala ta yoro ra, a ka yoro min panawoloma. ⁹ Levi ta mogow, minw ye sarakalasebagaw ye, ani mogo min ye kititigebaga ye o wagati ra, aw ye taga ni a ye olugu fe. Ni aw ka olugu jininka, min ka kan ka ke, o bena o fo aw ye. ¹⁰ Ni o ka min latige Matigi Ala ta yoro panawolomanin na, aw y'a ke ten le. Ni o ka min o min fo aw ye, aw ye aw janto o ra, ka o ke. ¹¹ Ni o ka sariya min yira aw ra, aw ye o sira tagama; ni o ka min latige, aw ye

o le ke. Ni o ka min fo aw ye, aw kana jenge ka bo o sira kan ka taga aw kininboro fe, walama ka taga aw numanboro fe. ¹² Ayiwa, sarakalasebaga min sigira Matigi Ala, aw ta Ala ta baara kama, walama kititigebaga min sigira aw ce ra, ni mogow min k'a yere bonya, ka ban ka olugu lamɛn, o tigi ka kan ka faga; aw y'a faga janko ka kojugu bo Izirayelimogow ce ra, ¹³ janko mogow bee ye o ko men, ka siran; ni o kera, o tena son ka ta yerebonya fe tuun ka o ko jagon ke.

Masace ka kan ka min ke

¹⁴ Matigi Ala, aw ta Ala bena jamana min di aw ma, ni aw nana taga don o jamana ra, k'a ke aw ta ye, ka sigi a ra, ni lon do aw nana a fo ko aw b'a fe ka masace do sigi aw yere kunna i n'a fo siya to minw ka aw lamini, ¹⁵ Matigi Ala, aw ta Ala yere bena masace min janawoloma, aw ye o le sigi. O masace ka kan ka ke aw yere ta siyamogow do le ye. Aw man kan ka lonan do ke aw ta masace ye, min te aw balema Izirayelimogow do ye. ¹⁶ Nka aw ta masace man kan ka ke so caman tigi ye, a fana kana a fo ko a be mogow bla ka taga Misiran, o ye taga so caman jini ale ye, sabu Matigi Ala k'a fo aw ye ko aw man kan ka sekow o sira fe tuun. ¹⁷ Aw ta masace man kan ka ke muso caman tigi ye fana; ni o te, o musow bena a hakiri yelɛma ka bo Ala kan. A fana man kan ka warigbe camanba ni sanin camanba lajen a yere ye.

¹⁸ Ni a nana sigi masaya ra, sarakalasebagaw, minw ye Levi ta mogow ye, olugu bena nin sariyaw fo a ye; a ye o sariyaw sebe kitabu do konow, ka o bla a yere fe. ¹⁹ O sariya kitabu ka

kan ka soro a koro, ani a ka kan ka to k'a karan a si bee ra, janko a ye Matigi Ala, a ta Ala nasiran degi, ka o sariyaw kumaw ni a ciw bee ke, k'a bee sira tagama. ²⁰ Ni o kera, a tena a yere bonya, k'a yere fisaya a balema tow ma, a tena nin kumaw sira bla ka jenge ka taga a kininboro fe walama ka taga a numanboro fe; a bena sijan soro a ta masaya ra, Izirayelimogow ce ra, a ni a ta denw.

18

Sarakaw ka kan ka di Levi ta mogow ma

¹ Ayiwa, sarakalasebagaw, minw ye Levi ta mogow ye, ani Levi ta mogo tow bee, olugu man kan ka ninyoro foyi soro jamana kono, dugukolo si tena di o ma k'a ke o ta ye, i n'a fo Izirayelimogo tow. Saraka minw be jeni tasma ra Matigi Ala ye, o ka kan ka baro o le ra, ani fen to minw be di Ala ma. ² Olugu tena dugukolo foyi soro jamana kono i n'a fo o balema tow. Matigi Ala yere le ye olugu ninyoro ye, i n'a fo a tun k'a fo o ye cogo min na.

³ Minw be misisaraka, walama sagasaraka bo Matigi Ala ye, olugu jagboyara ka min di sarakalasebagaw ma, o ye kaman ni dagbaga ni furu ye; o ka kan ka o le di sarakalasebagaw ma.

⁴ Aw ka kan ka aw ta siman ni aw ta rezenji ni aw ta turu ninyoro folo di sarakalasebagaw ma; ni aw ka aw ta sagaw si kan, aw ye sagasi ninyoro folo fana di o ma, ⁵ sabu Matigi Ala, aw ta Ala ka olugu le nanawoloma gba tow bee ra, janko o ye sarakalasebagaya baara ke Matigi Ala togo ra wagati bee, olugu ni o ta durujaw.

⁶ Ni Levi ta mogo do bora aw ta dugu do ra, a tun siginin be dugu min na, ni a kera dugu o dugu ye Izirayeli jamana ra, ni a bora yi ka na Matigi Ala ta yoro ra, sabu o yoro ko b'a jusu ra kosebe, ⁷ a be se ka sarakalasebagaya baara ke Matigi Ala ye, a ta Ala, i n'a fo a balemaw, Levi ta mogo to minw be sarakalasebagaya kera Matigi Ala na koro. ⁸ Sarakalasebaga tow be min soro k'a ke o ta baro ye, a fana ka kan ka o jagon le soro; ni a k'a borofen dow fiyeere ka wari min soro, o wari fana ye a ta ye.

Ala be ko minw haramuya

⁹ Matigi Ala, aw ta Ala bena jamana min di aw ma, ni aw nana taga don o jamana ra, siya minw tun be o jamana ra, aw kana o siyaw ta ko haramuninw ladegi. ¹⁰ Mogo si kana soro aw ra min b'a dence walama a denmuso di ko o ye a don tasuma ra k'a ke ka jo son. Aw ra, mogo si kana a yere ke jotigi ye, walama lagberikebaga, walama tagamasiyen lonbaga, walama jinamori, ¹¹ walama subaga. Aw si kana taga jinatigi fe, walama flerikebaga fe; mogo minw b'a fo ko o be kuma ni suw ye, mogo si kana taga olugu do fe, ¹² sabu mogo o mogo be o kow ke, Matigi Ala be o tigi haramuya. O ko haramuninw le koson fana Matigi Ala, aw ta Ala bena o siyaw gben ka bo aw na. ¹³ Aw ka kan ka aw tagamacogo na, ka ke mogo jarakibariw ye Matigi Ala, aw ta Ala na koro. ¹⁴ Aw bena taga siya minw gben, olugu be lagberikebagaw ni jotigiw le lamen; nka aw koni, Matigi Ala, aw ta Ala te son aw ye o jagon ke.

Ciraw ta ko

¹⁵ Ayiwa, Matigi Ala, aw ta Ala bena cira do lana aw ye ka bo aw yere balemaw ce ra, i n'a fo ne; aw ka kan ka o cira lamɛn. ¹⁶ Aw ka min daari Matigi Ala, aw ta Ala fe Horebu kuru yoro ra, jama lajenlon na, Matigi Ala bena o le jaabi. Aw tun k'a fo ko: «An t'a fe ka Matigi Ala, an ta Ala kan men tuun, an fana t'a fe ka nin tasumaba ye tuun; ni o te, an bena sa.»

¹⁷ Matigi Ala k'a fo ne ye ko: «O ka min fo, o ka ni. ¹⁸ Ne bena cira do lana o ye ka bo o yere balemaw ce ra, i n'a fo ele. Ne bena ne ta kumaw don a da ra; ni ne ka fen o fen fo a ye, a bena o beɛ lase o ma. ¹⁹ A bena kuma min fo ne togo ra, ni mogo o mogo ma son ka o kuma lamɛn, ne yere le bena o tigi jininka.»

²⁰ «Nka ni cira min ka son k'a kun gbeleya ka kuma do fo ne togo ra, ne m'a ci ko a ye kuma min fo, walama ni cira min kumana mogow fe batofen werew togo ra, o cira ka kan ka faga.»

²¹ Ayiwa, aw bena aw yere jininka k'a fo ko: «An bena a ke cogo di k'a lon ko o cira ta kuma ma bo Matigi Ala ra?» ²² Ayiwa, ni cira ka min fo Matigi Ala togo ra, ni o ko ma na ke can ye, ni a ko ma ke, o tuma Matigi Ala le ma o cira ci. A ka o kuma bo a yere ra k'a fo yereyira le koson. O ra, aw kana siran o cira na.

19*Karifaduguw ta ko*

(Jateri 35.9-34; Yosuwe 20.1-9)

¹ Matigi Ala, aw ta Ala bena siya minw ta jamana di aw ma, ni Matigi Ala, aw ta Ala nana

o siyaw halaki, ni aw ka o siyaw gben, ka sigi o ta duguw ni o ta bonw kɔnɔ tuma min na, ² o tuma Matigi Ala, aw ta Ala ka o jamana min di aw ma, aw ye dugu saba panawoloma o jamana cemance ra, ka o duguw bla danna. ³ Matigi Ala, aw ta Ala ka o jamana min di aw ma, aw ye o jamana taran saba ye, ka sira dɔw bɔ, minw be taga o dugu saba dɔ ra, janko ni mɔgɔ min ka mɔgɔ faga, o tigi ye se ka bori ka taga dogo o dugu dɔ ra.

⁴ Ni mɔgɔ min k'a mɔgɔɔɔgɔn faga, k'a sɔrɔ a m'a lawuri a kama, a fana tun m'a tigi koninya kakɔrɔ, ka kapa ni nin sariya ye, o mɔgɔfagabaga ɔgɔn le be se ka bori ka taga dogo o dugu dɔ ra k'a yere kisi. ⁵ A be i n'a fɔ ni mɔgɔ fla tagara kongo ra ka taga yiri tige. Kelen k'a ta jende korɔta ko a be yiri tige minke, jendeden bɔra ka taga a tɔɔgɔn gbasi k'a faga. O tigi be se ka bori ka taga o duguw dɔ ra k'a yere kisi; ⁶ ni o te, hakebobaga dimininba bena o mɔgɔfagabaga gben. Ni a kera ko sira ka jan, a laban a bena kun a ra, k'a bugɔ k'a faga, k'a sɔrɔ a tun man kan ni fagari ye, sabu a tun m'a tɔɔgɔn koninya kakɔrɔ. ⁷ O le kosɔn, ne ka nin ci fɔ aw ye, ko aw ye o dugu saba panawoloma, ka o bɔ danna.

⁸ Nka ni Matigi Ala, aw ta Ala nana aw ta jamana bonya, i n'a fɔ a karira aw bemaw ye cogo min na, ani a ka layiri ta aw bemaw ye ko a bena jamana min di o ma, ni a nana o jamana bee di aw ma tuma min na, ⁹ o tuma, aw bena dugu saba were fara o duguw kan. Nka ne be kuma minw fora aw ye bi, aw koni ka kan ka o sira bee tagama k'a dafa, ka Matigi Ala, aw ta Ala

kanu, k'a ta siraw bee tagama ka na. ¹⁰ Aw bena dugu saba were fara o duguw kan, janko Matigi Ala, aw ta Ala ka jamana min di aw ma k'a ke aw ta ye, o kana na mogo jarakibari do faga o jamana ra; ni o te, o fagari hake bena ben aw kan.

¹¹ Nka ni mogo do k'a mogogogon koninya, ka taga dogo a na, ka ben a kan k'a bugo fo k'a faga, ka bori ka taga o karifadugu do ra, ¹² o tigi yere ta dugu cekorobaw ye mogo ci ka taga a mina, ka na a di hakeboba ma, janko a y'a faga. ¹³ Aw man kan ka makari a ra fiyewu. A ka mogo jarakibari min faga, aw ye o tigi fagari hake bo Izirayeli jamana kan, janko aw ye hera soro.

¹⁴ Matigi Ala, aw ta Ala bena jamana min di aw ma, ni yoro min nana di aw ma o jamana ra, aw bemaw ka kabakuru minw bla ka o ke aw ta yoro ni aw sigogon ta yoro dan ye, aw man kan ka o kabakuruw bo o now ra ka do fara aw ta yoro kan.

Seereya kecogo

¹⁵ Aw man kan ka mogo si jaraki ka kiti ben a kan mogo kelen doron ta kuma koson, ko a ka mogo faga, walama ko a ka kojugu do ke, ni a kera kojugu min o min ye. Sani aw ye ko do jate ko can lo, seere fla walama seere saba ka kan ka soro o ko ra.

¹⁶ Ni do kera seerejugu ye ka kojugu do faninya la mogo do ra, ¹⁷ o mogo fla ka kan ka taga lo Matigi Ala na koro, sarakalasebagaw na fe, ani o wagati ta kititigebagaw na fe, ka kuma. ¹⁸ Kititigebagaw ye o ko segesege kosebe. Ni a sorora ko seere ye faninyafobaga le ye, ni a ka

kuma min fɔ k'a la a balema ra, ni can tɛ o ye, ¹⁹ o tuma ale tun b'a fɛ ka kojugu min kɛ a balema ra, aw ye o ɲogɔn le kɛ ale yɛrɛ ra. ²⁰ Ni a kɛra ten, tɔw bɛna o ko mɛn, ka siran Ala ɲa. O ra, aw ra mɔgɔ si tena o kojugu ɲogɔn kɛ tuun. ²¹ Aw kana makari a tigi ra fiyewu. Ni min ka mɔgɔ ɲa ci, o ta ye ci a ɲogɔn ye; ni min ka mɔgɔ ɲin bɔn, o ta ye bɔn a ɲogɔn ye; ni min ka mɔgɔ boro kari, o ta ye kari a ɲogɔn ye; ni min ka mɔgɔ sen kari, o ta ye kari a ɲogɔn ye.

20

Kɛrɛkɛdenya sariya

¹ Ni aw bɔra ka taga kɛrɛ kɛ ni aw juguw ye, hali ni aw k'a ye ko sow ni sowotorow, ni kɛrɛkɛdenw ka ca o fɛ ka tɛmɛ aw kan, aw kana siran o ɲa; sabu Matigi Ala, aw ta Ala min ka aw labɔ Misiran jamana ra, ale bɛ ni aw ye. ² Ni kɛrɛ wagati surunyara, sarakalasebaga ye gbara ɲa fɛ ka taga kuma mɔgɔw fɛ. ³ A ye a fɔ o ye ko: «Izirayelimɔgɔw, aw ye lamenni kɛ! Aw bɛna kɛrɛ kɛ ni aw juguw ye bi. Aw kana aw fari faga, aw kana siran, aw ja kana wuri, aw ja kana tige o ɲa; ⁴ sabu Matigi Ala, aw ta Ala bɛ ni aw ye, a bɛna aw juguw kɛrɛ aw ye, ka aw kisi ka bɔ o boro.»

⁵ O kɔ, kɛrɛkɛjama kuntigiw ye kuma kɛrɛkɛdenw fɛ, k'a fɔ o ye ko: «Aw ra jɔntigi le ka bonkura lɔ ni a ma don a ra fɔlɔ? O tigi ye sekɔ ka taga a ta so, janko o kana na a faga kɛrɛ ra k'a to mɔgɔ wɛrɛ ye don a ta bon kɔnɔ a kɔ fɛ. ⁶ Aw ra jɔntigi le ka rɛzɛnforo sɛnɛ ni

a m'a rezenmo diyabo folo? O tigi ye seko ka taga a ta so, janko o kana na a faga kere ra k'a to mogo were ye taga a ta rezenmo diyabo a ko. ⁷ Aw ra jontigi le ka muso mamina ni a m'a furu folo? O tigi ye seko ka taga a ta so, janko o kana na a faga kere ra k'a to mogo were ye a ta maminamusu ta a ko.»

⁸ Kerekajama kuntigiw ye kuma kerekedenw fe tuun, k'a fo ko: «Aw ra jontigi le be siranna, fo k'a baraka ban? O tigi ye seko ka taga a ta so, janko a kana na ke sababu ye k'a balema tow fana lasiran ka o baraka ban.»

⁹ Ni kerekajama kuntigiw kumana kerekedenw fe ka ban, o ye namogo dow janawoloma ka o bla kerekajama ja.

Duguw kerecogo

¹⁰ Ayiwa, ni aw tagara dugu do kama ko aw be taga a kere, aw ye kon ka ben le jini ni o ye folo.

¹¹ Ni o sonna aw ta ma, ka o ta dugu labla aw ye, o tuma o dugumogo bee bena ke aw ta jonw ye, ka to ka jagboyabaaraw ke aw ye. ¹² Nka ni o ma son aw ta ma, ni o ko o be aw kere le, o tuma aw ye o ta dugu lamini ni aw ta kerekajama ye.

¹³ Ni Matigi Ala nana o dugu don aw boro, aw ye o dugu cew bee faga ni muru ye, ¹⁴ ka musow ni denmisenw ni beganw, ani dugu konofenw, ani a naforo bee ta ka o ke aw yere ta ye; Matigi Ala, aw ta Ala ka aw juguw ta borofen minw ke aw ta ye, aw ye o ta. ¹⁵ Dugu o dugu yoro ka jan aw ra, minw te yan siyaw ta dugu ye, aw ka kan ka o duguw bee ke ten le.

¹⁶ Nka Matigi Ala, aw ta Ala ka siya minw ta jamana di aw ma k'a ke aw ta ye, ni o yoro duguw lo, aw kana adamaden si panaman to o duguw kono. ¹⁷ Aw ka kan ka o duguw ni a konofenw bee halaki ka ban pewu. O siyaw le ye Hetikaw ye, ani Amorikaw, ani Kanaanakaw, ani Perezikaw, ani Hevikaw, ani Yebusikaw. Aw ye o halaki i n'a fo Matigi Ala, aw ta Ala k'a fo aw ye cogo min na, ¹⁸ janko o siyaw be ko haramunin minw bee kera o ta batofenw ye, o kana na aw karan o ra, k'a to aw ye o ladegi, ka Matigi Ala, aw ta Ala hake ta.

¹⁹ Ni aw tagara kere ra dugu do kama, ni aw ta kerekajama ka o dugu lamini ka meen, aw kana jende se o yoro yirisun do ma. Aw ye o yiriw denw domu; aw kana o tige. Yala yiriw ye mogow le ye wa, ka na a ke ko aw be olugu fana kere? ²⁰ Nka aw k'a lon ko yiri minw den te domu, aw be se ka olugu le tige ka o ben, ka o yiriw ke kerekeminan dow ye ka dugu kere, fo ka taga a to aw ye se soro dugu kan.

21

Mogo min fagabaga ma lon

¹ Matigi Ala, aw ta Ala bena jamana min di aw ma k'a ke aw ta ye, ka aw to o jamana kono, lon do ni aw ka mogo do su lanin ye foro do kono, ni aw m'a lon mogo min k'a faga, ² aw ye taga a fo aw ta dugu cekorobaw ni a kititigebagaw ye; olugu ye taga su layoro ni o yoro duguw bee kelen kelen ce suma. ³ Dugu min yoro ka surun su ra, ni o dugu lonna, o dugu cekorobaw bena

misiden musoman dɔ mina, min ma baara ke folo, min ma sene ke ka ye folo. ⁴ O ye taga ni o misi ye kenegbe dɔ ra, mɔgo ma yoro min sene, ani siman ma dan yoro min na; ko dɔ ye soro a yoro ra, ko min te ja ka ye. Ni o sera yi, o ye misiden kan kari o ko ra.

⁵ O ko, sarakalasebagaw, minw ye Levi ta mɔgow ye, olugu be gbara ka na; sabu Matigi Ala, aw ta Ala ka olugu le panawoloma ko o ye baara ke a ye, ka dugawu ke mɔgow ye Matigi Ala togo ra. Ni sosori donna ko o ko ra mɔgow ce, walama ni mɔgo dɔ ka dɔ mandimi, sarakalasebagaw ta kuma le ka kan ka o kow bee ban.

⁶ Dugu min yoro ka surun su ra, o dugu cekorobaw bee ye o tege ko misi kan, o ka misi min kan kari ko ra. ⁷ O ko, o y'a fo ko: «Anw boro ma nin ce faga, an na fana m'a fagato ye. ⁸ E! Matigi Ala, sabari ka yafa i ta mɔgow, Izirayelimogow ma, i ka minw kunmabo. O bagara mɔgo jarakibari min ma k'a faga, i kana son ka o fagari kunko ben i ta mɔgow, Izirayelimogow kan.» Ni o kera, o ce fagari jurumun be kafari.

⁹ O ra, o bagara mɔgo jarakibari min ma, k'a faga, o tigi fagari hake be bo aw kan, sabu ko minw terennin lo Matigi Ala na koro, aw ka o ke.

Muso minaninw ta furuko sariya

¹⁰ Ni aw tagara kere ke ni aw juguw ye, ni Matigi Ala ka o don aw boro, ni aw ka o dow mina ka na ni o ye, ¹¹ ni aw nana muso dɔ ye o mɔgo minaninw ce ra, min ce ka ni, ni a ko diyara aw ye, fo aw b'a fe k'a ta k'a ke aw muso

ye, ¹² o tuma aw ye taga ni a ye aw ta so kɔnɔ. Aw y'a kun li, k'a sɔninfaraw tige. ¹³ A minana ni fani minw ye, a ye o faniw bɔ a yere ra ka fani werew don, ka to so kɔnɔ yi, k'a face ni a bamuso su kasi fɔ karo kelen. O kɔ, aw be se ka don a fe, k'a ta k'a ke aw muso ye.

¹⁴ Nka o kɔ fe, ni a ko ma na diya aw ye tuun, aw y'a bla, a ye taga yɔrɔ min k'a diya. Aw man kan k'a fiyeere k'a wari mina, walama k'a mina i ko jon, sabu aw tun k'a ke aw muso ye ka ban.

Dence folo sariya

¹⁵ Ni muso fla be ce do fe, kelen ko ka di a ye, nka to kelen ko man di a ye, ni o muso fla bee ka dencew sɔrɔ a fe, muso min ko man di a ye, ni o le ka dence folo woro, ¹⁶ ni a nana ke a borofenw taran ye a dencew ra tuma min na, a man kan k'a diyanyamusu dence ke dence folo ye, ka dence folo ninyɔrɔ di o ma, k'a sɔrɔ muso min ko man di a ye, o dence le ye dence folo ye. ¹⁷ Muso min ko man di a ye de, a ka kan ka lo a ra ko o dence le ye a dence folo ye; a ka kan ka ninyɔrɔ fla di o ma, sabu ale le ye a ta baraka no folo ye; ale le ka kan ka korɔya tonɔ sɔrɔ.

Den kanminabariw ta ko sariya

¹⁸ Ni dence do be ce do fe, ni o den nana ke mogɔ murutinin ye, ani mogɔ kanminabari ye, a te a face kan mina, a te a bamuso kan mina; hali ni o k'a bugɔ, a te o kan mina, ¹⁹ o den face ni a bamuso ye a mina ka taga ni a ye o ta dugu cekɔrobaw fe, dugu donda* ra.

* **21:19** 21.19 Dugu donda le tun ye kititigeyɔrɔ ye.

²⁰ O ye a fɔ o ta dugu cɛkɔrɔɓaw ye ko: «A flɛ, an dence kera mɔgɔ murutinin ye, ani mɔgɔ kanminabari. A tɛ sɔn ka an kan mina, a b'a yere blara dɔrɔmin na fana.» ²¹ Ni o fɔra, o ta dugu cɛw bɛɛ ye kabakuruw ta ka o den bon fɔ k'a faga.

Aw ye o kɛ janko ka kojugu bɔ aw cɛ ra, janko Izirayɛlimɔgɔ tɔw bɛɛ ye o ko mɛn ka siran.

Mɔgɔ su dulonnin sariya

²² Ni mɔgɔ dɔ ka kojugu dɔ kɛ min ka kan ni fagari ye, ni aw ka o tigi faga k'a su dulon yiri ra, ²³ aw kana a to a su ye si yiri ra. Aw ka kan k'a su lajigi k'a sutara o lon yere ra, sabu mɔgɔ min fagara k'a su dulon yiri ra, o tigi danganin lo Ala fɛ. Matigi Ala, aw ta Ala ka jamana min di aw ma k'a kɛ aw ta ye, aw man kan ka o jamana lanɔgɔ fana.

22

Nɔgɔndɛmɛ sariya

¹ Ni aw dɔ ka aw balema ta misi walama a ta saga tununin ye, aw kana tɛmɛ a kɔrɔ; aw y'a mina ka taga a di a ma. ² Ni a kera ko aw balema yɔrɔ ka jan aw ra, walama ni aw m'a lon, o tuma aw ye o bɛgan to aw ta so, fɔ lon min na aw balema bɛna a ko fɔ; o tuma aw ye a di a ma. ³ Ni aw ka aw balema ta fali tununin ye, walama a ta fani, walama ni aw k'a ta fɛn o fɛn tununin ye, aw ka kan ka o ko kelen le kɛ; aw man kan ka tɛmɛ a kɔrɔ ka taga.

⁴ Ni aw ka aw balema ta fali walama a ta misi bennin ye sira ra, aw kana teme a koro ka taga, aw y'a deme k'a lawuri.

Ko minw ma daga

⁵ Muso man kan ka cefani don, ce fana man kan ka musofani don; sabu mogo o mogo be o ke, Matigi Ala, aw ta Ala be o tigi haramuya.

⁶ Ni aw temeto ka kono do ta jaga ye yiri ra, walama dugu ma, ni bamuso lanin be a denw kan, walama a ta fanw kan, aw man kan ka bamuso ni denw bee mina jagon fe. ⁷ Aw ye denw doron le mina, ka bamuso to a ye taga. Ni aw b'a ke ten, Ala bena hera ke aw ye, ka aw son si ra.

⁸ Ni aw ka biribonkura lo, aw ka kan ka kogo do ke k'a sanfeyoro lamini, janko mogo do kana na bo biribon kunna ka ben ka sa, ka o fagari hake ben aw ta bon kan.

⁹ Aw man kan ka siman suguya were dan aw ta rezenforo ra; ni o te, aw ka siman min dan o, rezen yere o, o bee ka kan ka bla danna Ala le ye.

¹⁰ Aw man kan ka misi ni fali siri misidaba kelen na ka sene ke.

¹¹ Aw kana sagasi ni len jese jagami, ka o dan k'a ke fani ye ka o don.

¹² Aw ka kan ka jesejuruw siri aw ta deregebaw kun naani na.

Muso jarakiri sariya

¹³ Ni ce do ka muso do furu, ka jen ni a ye, o ko, ni o muso ko nana gboya a ye, ¹⁴ ni a ka kojugu do faninya la muso ra k'a togo cen, k'a fo ko: «Ne ka nin muso furu, nka ne jenna ni

a ye minke, ne m'a soro so!» ¹⁵ Ayiwa, ni a ka o fo, muso face ni a bamuso ye taga ni muso ta lafani ye cekorobaw fe dugu donda ra, k'a yira ko muso furulon na, a tun sorora so. ¹⁶ Muso face ye a fo cekorobaw ye ko: «Ne ka ne denmuso di nin ce ma furu ra, nka sisan a ko gboyara a ye. ¹⁷ A ka kojugu dow faninya la ne denmuso ra, ko ale m'a soro so; k'a soro ne denmuso ta lafani ye nin ye, min b'a yira ko a sorora so a furulon na.» O ko, muso ta mogow ye muso ta lafani foni k'a yira dugu cekorobaw ra. ¹⁸ O tuma cekorobaw ye o ce mina ka bugo ni gbeje ye. ¹⁹ O ko, o ye warida do ben a kan, warigbe keme, ko a ye o di muso face ma, sabu a ka Izirayeli ta sunguruden do le togo cen. Muso ka kan ka to a fe; fo ka taga a sa a man kan k'a bla.

²⁰ Nka ni a kera ko ce ka min fo o ye can le ye, ni foyi ma soro k'a yira ko muso tun sorora so, ²¹ o tuma, o ye na ni a ye a face ta bon donda ra, ce w ye a bon ni kabakuru ye fo k'a faga, sabu a ka maroyakoba le ke Izirayelimogow ce ra; a ka jatoya ke k'a to a face ta so. Aw ye o ke janko ka kojugu bo aw ce ra.

Ko minw ma daga ce ni muso ce

²² Ni ce do minana k'a to a be jenna ni muso furunin do ye, o fla bee ka kan ka faga, ce min jenna ni muso ye, ani muso yere. Aw ye o ke janko ka kojugu bo Izirayelimogow ce ra.

²³ Ni ce do ka sunguru maminanin do ye dugu kono, ka jen ni a ye, ²⁴ aw ye o fla bee mina ka taga ni o ye dugu donda ra, ka o bon ni kabakuru ye ka o faga. Sunguru be faga sabu a ma kule

k'a to dugumogow ye a kulekan men. Ce be faga sabu a k'a mogogon do ta muso le lebu. Aw ye o ke janko ka kojugu bo aw ce ra.

²⁵ Nka ni a kera ko ce benna ni sunguru maminanin ye kongo le kono, ka ben a kan yi, o tuma o ce kelen le ka kan ka faga. ²⁶ Aw kana foyi ke sunguru ra. A ma kojugu foyi ke min ka kan ni fagari ye; sabu a ta kera i ko mogo be ben a mogogon kan cogo min na kongo kono k'a faga. ²⁷ I n'a fo ce benna ni sunguru ye kongo le kono, a be se ka ke ko sunguru kulera, nka mogo m'a kulekan men, ka taga a bosi.

²⁸ Ayiwa, ni ce do ka sunguru do ye dugu kono, min ma mamina, ni a benna a kan, ni o yera, ²⁹ o ce min jenna ni sunguru ye, ale ka kan ka warigbe bilooru sara sunguru face ye. A ka kan fana ka sunguru ta k'a ke a muso ye, sabu a jenna ni a ye jagboya ra ka ban; fo ka taga a sa, a te se k'a bla tuun fiyewu.

23

¹ Mogo si man kan ka jen ni a face muso ye, k'a face lebu.

Minw man kan ka don Ala ta jama ce ra

² Ce o ce bora ceya ra* walama min ceya tigera ka bo yi, o man kan ka don Matigi Ala ta jama ce ra.

³ Mogo o mogo worora jencya sababu ra, o man kan ka don Matigi Ala ta jama ce ra. Hali a ta denw ta denw, fo ka taga se a ta duruja tannan ma, o man kan ka don Matigi Ala ta jama ce ra.

⁴ Amankaw ni Mohabukaw man kan ka don Matigi Ala ta jama ce ra fiyewu. O ta duruja si

yere le man kan ka don Matigi Ala ta jama ce ra; hali o ta denw ta denw, ka taga se a ta duruja tannan ma. ⁵ Sabu aw bɔtɔ Misiran jamana ra, o ma na aw kunben sira ra ni ji ni domuni ye. O ka wari di Behori dence Balamu ma janko a ye na ka bɔ Petori, Mesopotami jamana ra, ka na aw danga. ⁶ Nka Matigi Ala, aw ta Ala ma son ka Balamu* lamɛn. Matigi Ala, aw ta Ala ka danga yelema k'a ke dugawu ye aw kan, sabu a be aw kanu. ⁷ O ra, ka aw to si ra, aw kana o ta hera jini, walama ka teriya don ni o ye le fiyewu.

⁸ Nka aw man kan ka Edomukaw haramuya, sabu aw balemaw lo. Aw man kan ka Misir-ankaw fana haramuya, sabu aw tun be lonanya ra o ta jamana ra. ⁹ O ta duruja sabanan mogow be se ka don Matigi Ala ta jama ce ra.

Ala ta mogow ta sigiyoro ka kan ka saninya

¹⁰ Ni aw tagara kere ra aw juguw kama, ni aw tagara sigi yoro do ra, aw ye aw yere korosi, aw kana aw yere lanogo.

¹¹ Ni lawa bonna ce do fe su fe k'a lanogo, a ka kan ka bɔ tow ce ra ka taga to kene ma.

¹² Wulada fe, a ye a yere ko; ni tere benna, a be soro ka kori ni jama ye.

¹³ Aw ka kan ka yoro do laben aw ta sigiyoro ko fe, aw be se ka taga so ko yoro min na. ¹⁴ Aw ka kan ka daba do bla aw ta minanw na, janko ni aw be taga so ko, aw be o ke ka dinga do sogi, ka sokotaga ke, o ko, k'a datugu.

* **23:6** 23.6 Balamu ta ko be soro Jateri kitabu kono, a sura 5.

¹⁵ Sabu Matigi Ala, aw ta Ala be aw ce ra, a be yaala aw ce ra, janko ka aw tanga, ka aw juguw kere ka o don aw boro. O koson aw sigiyoro ka kan ka saninya, janko Matigi Ala, aw ta Ala kana fen nogonin si ye aw ce ra; ni o te, a bena ban aw ra.

Jonya sariya

¹⁶ Ni jon do bora a matigice fe, ka na karifa aw do ma, aw man kan k'a mina ka taga a di a matigice ma. ¹⁷ Aw y'a to a ye sigi aw fe; ni yoro min k'a diya, a ye to yi; ni dugu min k'a diya, a ye sigi yi. Aw man kan k'a minako juguya fana.

Jatoya wari sariya

¹⁸ Izirayeli muso si, walama a ce si man kan ka jen ni jostonbagaw ye k'a yere bla jatoya ra ni o ye. ¹⁹ Muso ta jatoya sara ta wari, walama ce ta jatoya sara ta wari, aw man kan ka na ni o ye Matigi Ala, aw ta Ala batoyoro ra, ka na o ke ka dajuru do dafa; sabu Matigi Ala, aw ta Ala be o mogo suguya fla bee haramuya.

Jurudon sariya

²⁰ Aw man kan ka wari juru don aw balema do ra ka tononini a ra, walama domunifen, walama mogo be se ka fen o fen juru don ka tononin a ra. ²¹ Aw koni be se ka juru don jamana were mogow ra ka tononini olugu fe, nka aw kana tononini aw balema do fe. Ni o kera, aw bena taga don jamana min na k'a ke aw ta ye, ni aw sera yi, Matigi Ala, aw ta Ala bena baraka don aw ra aw ta koketaw bee ra.

Dajuru sariya

²² Ni aw ka dajuru ta Matigi Ala, aw ta Ala fe, aw kana meen ka o dajuru dafa. Sabu sigiya t'a ra, Matigi Ala, aw ta Ala bena aw pininka; o hake fana bena ke aw kan. ²³ Ni aw ma dajuru ta, o te jurumun ye. ²⁴ Nka ni aw ka kuma o kuma bo aw da ra, aw ka kan ka o ke k'a dafa, sabu aw yere le ka aw ta dajuru ta aw yere ma Matigi Ala, aw ta Ala fe ni aw yere da ye.

Rezenw ni simanw sariya

²⁵ Ni aw donna aw balema do ta rezenforo ra, aw be se ka rezenmo domu ka fa aw sago ma. Nka aw man kan ka rezen bo k'a don aw ta minan konon ka taga ni a ye.

²⁶ Ni aw donna aw balema do ta simanforo ra fana, aw be se ka simankise dow bo ni aw boro ye ka o pimi; nka aw man kan ka woroso don aw balema ta siman na k'a tige ka taga ni a ye.

24

Furu sariya dow

¹ Ni mago do ka muso do furu, o ko fe ni o muso ko ma na diya a ye tuun, sabu muso ka ko do ke min ma ben, o ce ye furusasebe do ke, ka o di o muso ma, k'a bla, a ye taga ka bo a ta so konon. ² Ni muso tagara ka bo a ta so konon, ka taga furu ce were ma, ³ ni a ko ma na diya o ce fana ye, ni ale fana ka furusasebe do ke ka o di o muso kelen ma, k'a bla, ko a ye taga ka bo a ta so konon, walama o ce flanan min k'a furu ni o sara, ⁴ o tuma ce folo min tun konna k'a bla, ale te se ka muso ta k'a ke a muso ye tuun, sabu o muso saninyanin te tuun. Ni a k'a ta, o be ke ko

haramunin le ye Matigi Ala ja koro. Matigi Ala, aw ta Ala bena jamana min di aw ma k'a ke aw ta ye, aw man kan ka hake si bla o jamana kan.

⁵ Ni ce o ce ka musokura furu, aw man kan ka o bla ka taga kerakeyoro ra, walama k'a jagboya ka forobabaara do ke. A ka kan ka to a yere ma so kono fo san kelen, janko a ka muso min furu, a ni o ye jigon diyabo.

Nogontogori sariya

⁶ Aw man kan ka aw mogogogon ta wugu ni a wuguden be mina a ra ka aw ta juru tonomasigi; aw man kan ka hali wuguden doron mina. Ni aw ka o ke, a kera i n'a fo aw ka o tigi ta baro sorosababu le mina a ra ka aw ta juru tonomasigi.

⁷ Ni aw ka Izirayelimogo do ye, min k'a balema Izirayelimogo do sonya, k'a ke a ta jon ye, walama k'a fiyeere, aw ka kan ka o son faga. Aw ye o ke janko ka kojugu bo aw ce ra.

Farirabana sariya

⁸ Aw ye aw yere korosi farirabanaw ra. Levi ta mogow, minw ye sarakalasebagaw ye, ni olugu ka min fo aw ye, aw ye o ke a cogo ra. Ne ka min fo o ye, aw y'a ke ka kana ni o le ye.

⁹ Aw boto Misiran, Matigi Ala, aw ta Ala ka min ke Mariyamu na ka aw to sira ra, aw ye aw hakiri to o ra.

Fagantanw minacogo

¹⁰ Ni aw ka fen do juru don aw mogogogon na, ni a ka ke fen o fen ye, ni a ko a bena fen min ke ka o juru tonomasigi, aw man kan ka taga don a

ta bon kɔnɔ ka o ta aw yere ma. ¹¹ Ni aw tagara a fe, aw ye to kene ma. Aw ka juru don ale min na, ale yere le bena bo ni o fen ye kene ma ka na a di aw ma. ¹² Ni janibagato lo, aw man kan ka si ni a borofen ye aw boro. ¹³ Ni tere benna, aw ye taga a ta deregeba di a ma, janko a ye se k'a yere datugu ni a ye su fe ka sunogo. Ni o kera, a bena dugawu ke aw ye; o fana bena ke kojuman ye Matigi Ala, aw ta Ala na koro.

¹⁴ Aw kana aw ta baaraden janibagato fagantan tojo, ni a kera aw balema Izirayelimogo do ye, walama lonan do, min siginin be aw ta jamana ra, aw ta dugu kono. ¹⁵ Aw ka kan k'a ta tere baara sara di a ma sani tere ye ben; sabu janibagato lo, a korotoninba be o wari le makonona; ni o te, ni a kulera ni aw togo ye ka Matigi Ala wele, o hake be to aw kan.

¹⁶ Aw man kan ka faceman faga den ta jurumun koson; aw man kan ka den fana faga faceman ta jurumun koson. Be ka kan ka faga a yere ta jurumun le koson.

¹⁷ Aw man kan ka lonanw, ani feritaw tojo; aw man kan ka muso ce sanin ta fani mina a ra ka aw ta juru tonomasigi. ¹⁸ Aw ye aw hakiri to a ra ko aw tun be jonya ra Misiran, ko Matigi Ala, aw ta Ala le ka aw kunmabo o ra; o koson ne be nin ciw fo aw ye ko aw ye o ke.

¹⁹ Ni aw ka aw ta siman tige ka pina siman kansiri do ko foro kono, aw man kan ka seko ka taga o ta tuun. Aw ye o to yi, o be ke lonanw ni feritaw ta ye, ani muso ce saninw. Ni o kera, Matigi Ala, aw ta Ala bena baraka don aw ra; ni aw ka aw boro don baara o baara ra, o be ja.

²⁰ Ni aw ka aw ta oliviyesunw yuguyugu k'a denw burun, den minw tora yiri ra, ni o ma ben, aw man kan ka sekɔ ka taga olugu tige tuun. Aw ye o to yi, o be ke lonanw ni feritaw ta ye, ani muso ce saninw.

²¹ Ni aw ka aw ta rezenmɔw tige, rezen minw tora yiri ra, aw man kan ka sekɔ ko aw be olugu tige tuun. Aw ye o to yi, o be ke lonanw ni feritaw ta ye, ani muso ce saninw.

²² Aw ye aw hakiri to a ra, ko aw tun be jonya ra Misiran jamana ra; o kosɔn ne be nin ciw fo aw ye ko aw ye o ke.

25

Bugɔri sariya

¹ Ni kere donna mɔgo fla ce, o fla ye taga kititigeɔro ra, kititigebagaw b'a kiti tige. Jo be min fe, o be o labla; min jarkira, o be kiti ben o kan. ² Min jarkira, ni o ka kan ni bugɔri le ye, o tuma kititigebaga ye a la dugu ma, o ye a bugɔ ni gbeɓe ye ale yere ja na. A ta kojugu ka kan ni gbeɓe da hakeya min ye, o gbeɓe da le be bo a ra. ³ Nka a man kan ka teme gbeɓe ja binaani kan; ni o te, ni aw k'a bugɔ ka teme o kan, aw bena aw balema lamaroya ka teme a dan kan.

Misi ta baara sariya

⁴ Ni aw ka misi bla ko a ye siman dondon k'a kise bo, aw man kan ka a da siri.

Balemaw ta furu sariya

⁵ Ni balemace fla be jɔgon fe, ni kelen nana sa, k'a sorɔ a ma den to a ko, o muso man kan ka bo lu konɔ ka taga furu ce were ma. A ce

balemace le ka kan k'a ta, k'a furu k'a ke a muso ye, k'a balemace loyoro fa. ⁶ A bena dence folo min soro, o be jate i ko banbaga dence; banbaga togo le be la o ra, janko a togo kana tunu ka bo Izirayelimogow ce ra.

⁷ Nka ni ce min t'a fe k'a balemace muso ta, o tuma o muso ka kan ka taga cekorobaw fe dugu donda ra, ka taga a fo o ye ko: «Ne ce balemace ma son k'a balemace togo lawuri Izirayelimogow ce ra. A t'a fe ka ne ta, k'a balemace loyoro fa ni ne ye.» ⁸ O tuma cekorobaw ye ce wele ka kuma a fe. Ni a belen tora a ta kuma kan, ko a t'a fe ka muso furu le fiyewu, ⁹ o tuma muso ye gbara a ra cekorobaw na na, ka o ce ta sanbara sen kelen bo a sen na, ka daji tu a na ra. O ko, a ye a fo a ma ko: «Mogo min t'a fe ka den soro a balemace ye janko a balemace togo kana tunu, nin le be ke o tigi ra.» ¹⁰ Izirayeli jamana ra, mogow bena to ka o ce ta somogow wele ko ce sanbara bonin ta somogow.

Muso man kan ka don ce fla ta kere ra

¹¹ Ayiwa, ni ce fla be kere ra, ni kelen ta muso k'a ye ko o be ale ta ce bugora, ni a nana ko a bena a ce deme k'a bosi ka bo a kerekeregon boro, ni a k'a ce kerekeregon mina a ceya ra, ¹² aw ka kan ka o muso boro tige; aw kana makari a ra fiyewu.

Jago sariya

¹³ Sumanikafen suguya fla man kan ka soro aw ta boro kono, ka kelen gbiriya, ka kelen fiyena. ¹⁴ Sumanikeminan suguya fla man kan ka soro aw ta so, ka kelen bonya, ka kelen dogoya. ¹⁵ Aw

ta sumanikefen ka kan ka gbiriya ka ben ni a cogo ye; aw ta sumanikeminan fana ka kan ka bonya ka ben ni a cogo ye. Ni o kera, Matigi Ala, aw ta Ala bena jamana min di aw ma, aw bena sijan sɔrɔ o jamana ra; ¹⁶ sabu mɔgɔ o mɔgɔ be o kow ke, mɔgɔ o mɔgɔ be janfa ke, Matigi Ala, aw ta Ala be olugu bee haramuya.

Amaleki ta mɔgɔw ta ko

¹⁷ Amaleki ta mɔgɔw ka min ke aw ra ka aw to sira ra, aw botɔ Misiran, aw ye aw hakiri to o ra. ¹⁸ Ka aw segenin ni aw baraka bannin to, o nana kun aw ra sira ra; aw ta mɔgɔ minw bee tun be ko fe, o benna olugu kan, hali o ma siran Ala na. ¹⁹ O koson aw jugu minw be aw laminiw na, ni Matigi Ala, aw ta Ala nana aw kisi ka bo olugu bee boro tuma min na, Matigi Ala, aw ta Ala bena jamana min di aw ma k'a ke aw sigiyɔrɔ ye, ani k'a ke aw ta ye, ni a nana laganfiya di aw ma o jamana ra, o tuma ra aw ka kan ka Amaleki ta siya tɔgɔ tunu ka bo dugukolo kan pewu; aw kana jina o ko.

26

Siman folo sarakaw dicogo

¹ Matigi Ala, aw ta Ala bena jamana min di aw ma k'a ke aw ta jamana ye, ni aw nana taga se o jamana ra, ka o jamana mina ka sigi a ra tuma min na, ² o tuma, Matigi Ala, aw ta Ala ka o jamana min di aw ma, ni aw ka siman o siman sɔrɔ o jamana dugukolo ra, aw ye o siman bee kun folow bo, ka o ke segi do konɔ. Matigi Ala, aw ta Ala bena yɔrɔ min panawoloma, k'a

togo la o yoro ra, aw ye taga ni a ye o yoro ra. ³ Sarakalasebaga min be sarakalasebagaya ra o wagati ra, aw ye taga ale fe, ka taga a fo a ye ko: «Ne b'a fo Matigi Ala, i ta Ala ye bi ko Matigi Ala tun karira ko a bena jamana min di an bemaw ma, ko ne donna o jamana ra.» ⁴ Sarakalasebaga bena segi mina aw boro k'a bla Matigi Ala, aw ta Ala ta sarakabonan na fe. ⁵ O ko, aw bena kuma ta k'a fo Matigi Ala, aw ta Ala na koro tuun ko: «Ne bemace tun ye Arameka le ye, a tun be yaala ni a ta beganw ye yorow na fe. A tun tagara Misiran ni mogoo dama dama ye, ka taga sigi yi; k'a to yi, a ta mogow cayara ka na ke siyaba ye, ani siya barakaman. ⁶ Misirankaw ka an minako juguya, ka an toro; o ka an bla jagboyabaaraw ra. ⁷ An kasira ka Matigi Ala, an bemaw ta Ala togo wele. Matigi Ala ka an kasikan men; o tun ka an minako juguya, ka sege ni jani min la an kan, a ka o ye. ⁸ Matigi Ala ka an labo Misiran a ta sebagaya ni a ta fanga baraka ra, ka kobaw ke ka siranyaba bla mogow ra, ka tagamasiyenw ni kabakow ke. ⁹ A blara an na ka na ni an ye nin yoro ra, ka na nin jamana di an ma, nono ni li be woyo jamana min na. ¹⁰ Ayiwa, Matigi Ala, sisan a fe i ka o dugukolo min di ne ma, ne nana o siman kun folow di i ma.»

O kuma fonin ko, aw be o fenw bla Matigi Ala, aw ta Ala na koro, ka aw kinbiri gban Matigi Ala, aw ta Ala na koro k'a bato. ¹¹ O ko, aw ni Levi ta mogow, ani lonan minw be ni aw ye, aw be nagari jagon fe; Matigi Ala, aw ta Ala ka fenpuman minw bee di aw ni aw ta somogow ma, aw ye nagari o koson.

San saba ta yaga

¹² Ayiwa, ni san fla temena, a sabanan, o be ke yagabo san ye*. Ni aw nana aw ta simanw bee yaga bo ka ban, aw ye o yagaw di Levi ta mogow ma, ani lonanw, ani feritaw, ani muso ce saninw. Olugu bena o domu aw ta dugu kono ka fa.

¹³ O tuma aw bena nin kuma fo Matigi Ala, aw ta Ala ja koro, ko: «Matigi Ala, fen o fen tun ka kan ka di Ala ma, ne ka o bee labo ne ta so; ne ka o di Levi ta mogow ma, ani lonanw, ani feritaw, ani muso ce saninw. I ka ci minw fo ne ye, ne k'a ke ka kana ni o ye. Ne ma i ta sariya si cen, ne fana ma jina o si ko. ¹⁴ Ne ma nin yaga do domu ka ne to sangako do ra, ne saninyabari ma maga a do ra, ne m'a do di saraka ye su do koson fana. Ne ka Matigi Ala, ne ta Ala kan mina; a ka fen o fen fo, ne ka o bee ke. ¹⁵ O ra, Matigi Ala, ka i to i ta yoro saninman kono, san fe, i ta mogow, Izirayelimogow fe, ka baraka don o ra; i ka jamana min di an ma, baraka don o jamana ra, i n'a fo i tun karira an bemaw ye cogo min na, ko i bena o jamana di o ma, nono ni li be woyo jamana min na.»

Ala ta sariyaw sira tagamacogo

¹⁶ Ayiwa, Matigi Ala, aw ta Ala b'a fo aw ye bi ko aw ye a ta sariyaw ni a ta kolatigeninw bee ke. Aw ka kan k'a sira tagama ka ja ni aw jusukun bee ye, ani aw nin bee. ¹⁷ Aw k'a latige bi, k'a fo ko Matigi Ala le ye aw ta Ala ye, ko aw bena

* **26:12** 26.12 San o san o tun be yaga bo k'a di Ala ma, nka san saba o san saba, o tun be yagaw bla danna, ka o di Levi ta mogow ma, ani lonanw, ani feritaw, ani muso ce saninw.

a ta sira tagama, ko aw bena a ta cifoninw ni a ta kumaw ni a ta kolatigeninw bee ke, k'a kan mina. ¹⁸ Bi, Matigi Ala fana k'a latige k'a fo ko aw ye a ta mogow ye; a ka layiri ta ko aw le bena ke a ta mogon kanuninw ye, minw ko ka gbelen a ma, ko aw ka kan k'a ta kumaw bee sira tagama. ¹⁹ Ni o kera, a ka siya minw bee dan, a bena aw ta bonya ni aw togo ni aw ta dawula teme o siyaw bee ta kan pewu, janko aw ye ke Matigi Ala, aw ta Ala ta siya saninman ye, i n'a fo a tun k'a fo aw ye cogo min na.

Dugawu ni danga

27

Ebali kuru ta tagamasiyen kabakuru

¹ Ayiwa, Musa ni Izirayeli cekorobaw ka nin ciw fo Izirayelimogow ye, ko: «Ne be nin kuma minw bee fo aw ye bi, aw ye o bee sira tagama. ² Matigi Ala, aw ta Ala bena jamana min di aw ma, ni aw nana Zuriden ba tige, ka taga don o jamana ra, aw bena kabakuruba dow lolu, ka o mun ka o gbe. ³ Matigi Ala, aw ta Ala bena jamana min di aw ma, ni aw nana Zuriden ba tige, ka taga don o jamana ra, nono ni li be woyo o jamana min na, i n'a fo aw bemaw ta Ala k'a fo aw ye cogo min na, o tuma aw ye nin sariya ta kumaw bee sebe o kabakuruw kan.

Ebali kuru sarakabonan

⁴ «Ni aw nana Zuriden ba tige, ne k'a fo aw ye bi ko aw ye o kabakuru minw lolu, aw ye o kabakuruw lolu Ebali kuru kan, ka o mun ka o gbe. ⁵ Aw ye sarakabonan do lo fana Matigi

Ala, aw ta Ala ye o yɔrɔ ra, ni kabakuruw ye; aw man kan ka neɛ se o kabakuruw ma, ko aw be o lese. ⁶ Aw ka kan ka Matigi Ala, aw ta Ala ta sarakabɔnan lalaga ni kabakuru kulugutu w le ye. Aw ye saraka jenitaw* bɔ Matigi Ala, aw ta Ala ye o sarakabɔnan kan. ⁷ Aw ye ninsɔndiya sarakaw* fana bɔ, ka domuni ke ka nagari Matigi Ala, aw ta Ala na kɔrɔ.

⁸ «Aw ka kan ka nin sariya ta kumaw beɛ se be o kabakuruw kan, k'a se be k'a dakara ka na kose be.»

⁹ Musa ni Levi ta mɔgɔ minw ye sarakalasebagaw ye, olugu kumana Izirayelimɔgɔw beɛ fe, ko: «Izirayelimɔgɔw, aw ye aw toro malɔ ka lamenni ke! Bi aw kera Matigi Ala, aw ta Ala ta mɔgɔw le ye. ¹⁰ Aw ka kan ka Matigi Ala, aw ta Ala kan lamɛn, ani ne be a ta kumaw, ani a ta sariya minw fora aw ye bi, aw ye o beɛ sira tagama.»

Danga kumaw

¹¹ O lon kelen beɛ ra, Musa ka nin ciw fɔ Izirayelimɔgɔw ye:

¹² Ni aw nana Zuriden ba tige, o tuma Simeyon, ani Levi, ani Zuda, ani Isakari, ani Yusufu, ani Boniyaminu ta gbaw, olugu bɛna lɔ Garizimu kuru kan ka dugawu kumaw fɔ mɔgɔw ye.

¹³ Rubɛn, ani Gadi, ani Aseri, ani Zabulon, ani Dan, ani Nɛfitali, olugu ta gbaw bɛna taga lɔ Ebali kuru kan, ka danga kumaw fɔ.

¹⁴ O tuma, Levi ta mɔgɔw bɛna kuma ta k'a fɔ Izirayelimɔgɔw ye ni kanba ye, ko:

¹⁵ «Mɔgɔ min be fɛn dɔw lese ka o ke batofɛn dɔ ye, walama ka neɛ yeele k'a ke fɛn dɔ

bisigiya ye, ka o bla yɔrɔ dogonin dɔ ra k'a bato, k'a sorɔ Matigi Ala be o fen lalaganinw ɲogon haramuya, Ala ye o tigi danga.» Mɔgɔw beɛ y'a jaabi, k'a fɔ ko: «Amina!»

¹⁶ «Mɔgɔ min b'a face ni a bamuso mafiyɛnya, Ala ye o tigi danga.» Mɔgɔw beɛ y'a fɔ ko: «Amina!»

¹⁷ «Mɔgɔ min b'a mɔgɔɲogon ta yɔrɔ dan yelema ka dɔ bɔ a ta yɔrɔ ra, Ala ye o tigi danga.» Mɔgɔw beɛ y'a fɔ ko: «Amina!»

¹⁸ «Mɔgɔ min be fiyentɔ ta sira latunu a ma Ala ye o tigi danga.» Mɔgɔw beɛ y'a fɔ ko: «Amina!»

¹⁹ «Mɔgɔ min be lonan tɔɲɔ, walama ferita, walama muso cɛ sanin, Ala ye o tigi danga.» Mɔgɔw beɛ y'a fɔ ko: «Amina!»

²⁰ «Mɔgɔ min be la ni a face muso ye, Ala ye o tigi danga, sabu a k'a face le lebu.» Mɔgɔw beɛ y'a fɔ ko: «Amina!»

²¹ «Mɔgɔ min be la ni began ye, began min o min, Ala ye o tigi danga.» Mɔgɔw beɛ y'a fɔ ko: «Amina!»

²² «Mɔgɔ min be la ni a balemamusu ye, a face denmusu, walama a bamuso denmusu, Ala ye o tigi danga.» Mɔgɔw beɛ y'a fɔ ko: «Amina!»

²³ «Mɔgɔ min be la ni a musu bamuso ye, Ala ye o tigi danga.» Mɔgɔw beɛ y'a fɔ ko: «Amina!»

²⁴ «Mɔgɔ min be dogo k'a mɔgɔɲogon faga, Ala ye o tigi danga.» Mɔgɔw beɛ y'a fɔ ko: «Amina!»

²⁵ «Mɔgɔ min be wari mina janko ka mɔgɔ jarakibari faga, Ala ye o tigi danga.» Mɔgɔw beɛ y'a fɔ ko: «Amina!»

²⁶ «Mɔgɔ min tɛ a janto nin sariya ta kumaw ra, k'a sira tagama, Ala ye o tigi danga.» Mɔgɔw bɛɛ y'a fɔ ko: «Amina!»

28

Ala kanminari tɔnɔ ye dugawu ye

¹ Ayiwa, ni aw ka Matigi Ala, aw ta Ala kan mina kosebɛ, ani ne bɛ a ta kuma minw fɔra aw ye bi, ni aw ka o bɛɛ sira tagama ka ja, o tuma Matigi Ala, aw ta Ala bɛna aw ta siya kɔrɔta ka temɛ dugukolo siya tɔw bɛɛ kan pewu. ² Ni aw kɔni ka Matigi Ala, aw ta Ala kan mina, nin dugawuw bɛɛ bɛna jigi aw kan ka tugu aw kɔ yɔrɔ bɛɛ.

³ Ala bɛna baraka don aw ra duguw kɔnɔ, ka baraka don aw ra kongow ra.

⁴ A bɛna baraka don aw ra ka aw ta denw caya, ka baraka don aw ra ka aw ta simanw fana ja; a bɛna baraka don aw ta bɛganw na: misiw, ani sagaw, ani baw, k'a to o ye bugu.

⁵ A bɛna baraka don aw ra ka aw ta segiw fa siman na, ka aw ta domuni caya.

⁶ A bɛna baraka don aw ra aw tagatɔ, ka baraka don aw ra aw sekɔtɔ.

⁷ Aw jugu minw bɛna wuri aw kama, Matigi Ala bɛna a to aw ye se sɔrɔ olugu bɛɛ kan. O bɛna jɛn ka na aw kama sira kelen le fɛ, nka o bɛna bori aw ja ka yɛrɛɛ ka taga sira wolonfla fɛ.

⁸ Matigi Ala bɛna baraka lajigi aw kan, ka aw ta bondow fa, ka aw bororabaaraw bɛɛ ja. A

bena jamana min di aw ma, a bena baraka don aw ra o jamana ra.

⁹ Ni aw ka Matigi Ala, aw ta Ala ta kumaw lamɛn, ani a ka sira min yira aw ra, ni aw ka o sira tagama, a bena aw ke a ta siya saninman ye, i n'a fo a karira aw ye cogo min na. ¹⁰ Ni o kera, dugukolo siya toɓ beɛ bena a ye ko aw ye Matigi Ala ta moɓow le ye. O bena siran aw ja. ¹¹ Matigi Ala karira ka layiri ta aw bemaw ye ko a bena jamana min di aw ma, a bena aw borofenw ja ka o caya o jamana ra. A bena den caman di aw ma, ka aw ta beganw caya, ka aw ta simanw ja kosebe. ¹² Matigi Ala bena a ta sanjɓuman boɓɓow dayeɛ sankolo ra aw ye, ka sanji ben dugukolo kan a wagati ra; aw bena baara o baara ke, a bena baraka don o beɛ ra. Aw bena juru don jamana caman na, nka aw tena juru ta moɓo si fe. ¹³ Matigi Ala bena aw le bla siya toɓ ja fe; aw tena ke ko fe ka ye. Aw bena ke toɓ kunna tuma beɛ, aw tena ke o jukoro fiyewu. Nka ne be Matigi Ala, aw ta Ala ta kuma minw fo aw ye bi, aw ka kan ka o lamɛn, ka o sira tagama ka ja kosebe. ¹⁴ Ne be ci minw beɛ fo aw ye bi, aw man kan ka mabo o ra ka taga aw kininboro fe walama ka taga aw numanboro fe, ka tugu batofen werew ko, ka olugu bato.

Ala kanblari tɔnɔ ye danga ye

¹⁵ Nka ni aw ma Matigi Ala, aw ta Ala kan lamɛn, ani ne be a ta kuma ni a ta sariya minw beɛ fora aw ye bi, ni aw ma o sira tagama ka ja kosebe, o tuma danga ko minw beɛ bena se aw ma ka aw mina, o fle nin ye:

16 Ala bɛna aw danga duguw kɔnɔ,
ka aw danga kongow ra.

17 A bɛna aw danga, ka aw ta segiw lakolon to,
ka aw domunintanya.

18 A bɛna aw danga ka aw kɛ densɔrɔbariw ye,
ka aw danga, k'a to aw ta siman kana ja;
a bɛna aw danga, k'a to aw ta bɛganw,
misiw, ani sagaw, ani baw,
o si kana bugu.

19 A bɛna aw danga aw tagato,
ka aw danga aw sekoto.

20 Matigi Ala bɛna danga ben aw kan, ka
kɔnɔnɔfiri ni gbɛleyabaw la aw kan aw ta
kokɛtaw bɛɛ ra, fɔ ka taga aw halaki, ka aw bɛɛ
ban yɔrɔnin kelen na, sabu aw ta kewalejuguw
kosɔn, aw bɔra Matigi Ala kɔ. 21 Aw bɛna taga
don jamana min na k'a mina, Matigi Ala bɛna
banajuguw bla aw ra o jamana ra, fɔ ka taga aw
halaki ka aw ban. 22 O banajuguba bɛna aw fasa,
ka kɛ farigban ye aw ra, ka aw fari funufunu, ka
aw fari jenijeni. Ja ni simancɛnbana dɔw fana
bɛna aw ta simanw bɛɛ cɛn. Bana bɛna aw tɔrɔ
fɔ ka taga aw halaki ka ban. 23 Sankolo bɛna ja
aw kunna i ko siranɛgɛ, ka dugukolo ja aw sen
kɔrɔ i ko nɛgɛ. 24 Matigi Ala bɛna aw ta jamana
sanji kɛ gbangban ni buguri le ye. O le bɛna jigi
aw kan ka bɔ san fɛ, fɔ ka taga aw halaki.

25 Matigi Ala bɛna a to aw juguw ye se aw ra.
Aw bɛna jɛn ka taga o kama sira kelen fɛ; nka aw
bɛna bori o ja ka yɛrɛgɛ ka taga sira wolonfla
le fɛ. Ni dugukolo siyaw nana aw ta cogo ye, o
bɛɛ ja bɛna tige. 26 Aw suw le bɛna kɛ kɔnɔw ni
waraw bɛɛ ta baro ye; mɔgɔ si tena o gbɛn aw

ra. ²⁷ Matigi Ala bena Misirankaw ta sumuniw jɔgɔn bla aw ra, ani koko, ani sɔninya, ani kaba min tɛ se ka kenɛya. ²⁸ A bena kunkolowuri bla aw ra; a bena aw ja fiyen, ka hakirinagami bla aw ra. ²⁹ Teregban fɛ, aw bena mɔmɔri le kɛ, i ko fiyentɔw b'a kɛ cogo min na. Ni aw ka ko o ko kɛ, o si tena ja. Lon o lon, o bena aw tɔjɔ, ka aw borofenw bɛɛ cɛ; mɔgɔ si tena sɔrɔ ka aw bɔ aw juguw boro.

³⁰ Aw bena muso dɔ mamina, nka cɛ wɛrɛ bena jɛn ni a ye. Aw bena bonkura lɔ, nka aw tena si a kɔnɔ. Aw bena rɛzɛnforo sɛnɛ, nka aw tena a den diyabɔ. ³¹ O bena aw ta misiw mina ka o kannatigɛ aw yɛrɛ ja na, nka aw tena a sogo dɔ sɔrɔ k'a domu. O bena aw ta falɪw mina aw yɛrɛ ja na ka taga ni o ye, o fana tena o sekɔ aw ma tuun. Aw ta sagaw bena mina ka di aw juguw ma; mɔgɔ si tena sɔrɔ ka o bɔ o boro. ³² O bena aw dencɛw ni aw denmusow mina ka taga o di jamana wɛrɛ mɔgɔw ma. Aw bena to ka o janafɛ lon o lon, fɔ ka taga aw jadenw sege fleri ra, nka se tena kɛ aw ye ka foyi kɛ. ³³ Aw ma siya minw lon, olugu le bena aw ta dugukolo siman domu, ka aw ta baara tɔnɔ domu. O bena aw tɔjɔ le lon o lon, ka aw minako juguya kosebɛ. ³⁴ Aw ja bena ko minw ye, o laban bena aw kɛ fatɔw ye. ³⁵ Matigi Ala bena jorijugu dɔw bla aw ra, jori minw tɛ se ka kenɛya. A bɛ damina aw kinbirikunw ni aw wotow ra, ka yɛrɛge aw fari bɛɛ ra, k'a ta aw sentɛge ra, ka taga a bla fɔ aw kuncɛ ra.

³⁶ Aw ka aw ta masacɛ min sigi, Matigi Ala bena aw ni o masacɛ bɛɛ lataga siya dɔ wɛrɛ ta jamana

ra, aw ni aw bemaw si ma siya min lon. Aw bena ala werew bato o yoro ra, ala minw te foyi ye ni yiri ni kabakuru te. ³⁷ Matigi Ala bena aw lataga siya minw bee ta jamana ra, olugu bena kaba aw ra; o bena aw togo don o ta zanaw ra, ka yereko aw ma.

³⁸ Aw bena siman caman dan aw ta foro ra, nka aw bena siman fitini doron le soro ka o tige, sabu tonw bena a domu. ³⁹ Aw bena rezenw senɛ, ka baara ke o rezenforow ra, nka aw tena a rezenji soro k'a min; aw tena rezenmo foyi soro a ra, sabu tumuw bena a domu. ⁴⁰ Oliviyesunw bena ke aw ta jamana yoro bee ra, nka aw tena turu foyi soro a ra; aw tena hali fitini soro ka aw fari mun ni a ye, sabu a denw bee gberen bena benben. ⁴¹ Aw bena dencɛw ni denmusow soro, nka o tena to aw boro, sabu o bena o mina ka taga ni o ye jamana were ra. ⁴² Tonw bena aw ta jamana yiriw ni a simanw bee domu.

⁴³ Lonan minw be aw ce ra, olugu bena korota ka teme aw kan. Do le bena fara o ta bonya kan ka taga, nka aw koni bena to ka ben le. ⁴⁴ Olugu bena fenw singa aw ma, nka aw tena foyi soro k'a singa olugu ma. Olugu le bena ke jamogow ye, aw be ke komogow ye.

⁴⁵ O dangaw bee bena se aw ma ka tugu aw ko yoro bee, ka aw mina, ka aw halaki; sabu aw ma Matigi Ala, aw ta Ala kan mina, ani a ka kumaw, ani sariya minw fo aw ye, aw ma o sira tagama. ⁴⁶ O dangaw bena ke Ala ta tagamasiyenw ani a ta lasominifenw le ye wagati bee, ani tuma bee, ka aw ni aw ta durujaw lasomi.

⁴⁷ Wagati min na aw tun wasara fen bee ra, o wagati ra aw ma Matigi Ala, aw ta Ala bato ni ninsondiya ni jusupuman ye. ⁴⁸ O koson Matigi Ala bena aw jugu minw lana aw kama, aw kongoto, ani aw minlogoto, ani aw fari lakolon, ani aw borolakolon bena baara ke olugu ye. A bena jagboyabaara gbelenmanw le la aw kan, fo ka taga aw halaki.

⁴⁹ Matigi Ala bena siya do lana ka bo fo yorojan, fo dugukolo dan na, aw te siya min ta kan men; olugu bena bara ka ben aw kan i ko bon. ⁵⁰ O siya mogow ka jugu; o na be siranya bla mogora. O te mogokoroba bonya, o fana te makari denmisen na. ⁵¹ O bena aw ta beganw ni aw ta senefenw domu, fo ka taga aw halaki. O tena siman foyi to aw fe, o tena rezenji foyi to aw fe, o tena turu foyi to aw fe, o tena aw ta misiw ni aw ta sagaw ni aw ta baw si to yi; o bena aw ban le pewu. ⁵² O bena aw ta duguw bee lamini, aw ta jamana bee konso, Matigi Ala bena o jamana min di aw ma, fo ka taga aw ta kogow bee benben, aw jigi tun be o kogo barakaman jamijan minw kan.

⁵³ Aw juguw bena aw ta duguw bee lamini ka segeba min la aw kan, o sege bonyakojugu fe, hali aw yere worodenw, aw bena o sogo domu; Matigi Ala ka dencew ni denmuso minw di aw ma, aw bena olugu sogo domu. ⁵⁴ Hali ce min tun ye aw ta cew bee ra mogonuman ye, ani fentigi ye, o tena son ka makari a yere balemacera, walama a muso min ko ka di a ye, walama a ta den minw janaman tora. ⁵⁵ A bena a ta den min sogo jimi, a tena son ka a ta mogow si son o sogo ra, sabu foyi were te a fe k'a domu. Aw juguw bena aw ta

bena aw sama ka aw labo o jamana ra jagboya ra. ⁶⁴ Matigi Ala bena aw janjan ka taga ni aw ye siyaw bee ce ra, dununa fan bee ra. Ka aw to o yoro ra, aw bena ala werew bato, ala minw yiriraman lo, ani o kabakururaman, aw ni aw bemaw si tun ma ala minw lon kakoro. ⁶⁵ Ka aw to o siyaw ce ra, aw hakiri tena sigi; aw tena yoro si soro aw be se ka hali aw sen lo yoro min na ka laganfiya. Matigi Ala bena siranya don aw jusu ra, ani nanafin, ani jigitige. ⁶⁶ Aw bena sigiya aw yere nin ko ra tuma bee; aw te a lon ni aw bena sa walama ni aw bena baro. Siranyaba bena ke aw ra su ni tere; aw saya ni aw baro ko hami bena ke aw ra. ⁶⁷ Jatige bonyakojugu fe aw jusu ra, ani aw bena ko minw ye, o kow siranya koson, sogomada fe, aw bena to k'a fo ko: «E, ni a tun kera ko wulada le sera!» Ni wulada fana sera aw bena a fo ko: «E, ni a tun kera ko sogomada lo!»

⁶⁸ Matigi Ala bena aw ladon jirakurunw konon ka aw kosegi Misiran jamana ra. Ne tun k'a fo ko aw na tena Misiran sira min ye tuun de, aw bena kosegi o sira le fe. Aw bena taga aw yere di aw juguw ma o yoro ra, ko o ye aw san, ka aw ke o ta joncew ni o ta jonmusow ye, nka mogon si tena soro ka aw san.

Ala ta jennogonya sira tagamacogo

Ala ka min ke Izirayelimogow ye

⁶⁹ Matigi Ala k'a fo Musa ye ko a ye jennogonya min don ni Izirayelimogow ye Mohabu jamana ra, o jennogonya ta kumaw ye nin ye; Ala tun konna ka jennogonya min don ni o ye ka o to

Horebu kuru yoro ra, nin jennogonya farara o kan tuun.

29

Ala ka min ke Izirayelimogow ye

¹ O ra, Musa ka Izirayelimogow bee lajennin wele k'a fo o ye ko: Matigi Ala ka fen minw bee ke Farawona ni a ta jamana jamogow ni a ta jamana bee ra aw yere na na Misiran jamana ra, aw ka o bee ye. ² Aw na ka o tcorobaw ni o tagamasiyenbaw ni o kabakobaw ye. ³ Nka hali bi, Matigi Ala ma jusukun di aw ma ban, jusukun min be faamuri ke; a ma na di aw ma folo, na min be yeri ke; a ma toro di aw ma folo, toro min be menni ke. ⁴ Matigi Ala blara aw na kongokolon konfo san binaani. Aw ta faniw si ma koru ka faran aw kan na, aw ta sanbaraw fana ma cen aw senw na; ⁵ a ma aw baro ni buru le ye, walama duven, walama minnifen fariman do were; a ka o ke janko aw y'a lon ko ale le ye Matigi Ala, aw ta Ala ye.

⁶ Aw nana, ka na se fo nin yoro ra tuma min na, Sihon min ye Hesibon dugu masace ye, ani Jigi min ye Basan dugu masace ye, olugu bora ka na an kama ko o bena an kere; nka an ka se soru o kan. ⁷ An ka o ta jamana mina, k'a di Ruben ta mogow ni Gadi ta mogow ni Manase ta mogow tarance ma, k'a ke o ta ye.

Izirayelimogow ka kan ka to Ala ta jennogonya ra

⁸ O koson, aw ka kan ka nin jennogonya ta kumaw bee sira tagama ka na; ni o kera, aw ta koketaw bee bena na.

⁹ Ayiwa, aw bæε nana lɔ Matigi Ala, aw ta Ala ja kɔrɔ bi, aw ni aw ta kuntigiw, ani aw ta cɛkɔrɔbaw, ani aw ta jamana jamɔgɔw, ani Izirayeli cɛ tɔw bæε, ¹⁰ ani aw ta musow, ani aw ta denw, ani lonan minw bæ aw cɛ ra, minw bæ aw ta lɔgɔw tige, ani minw bæ aw ta ji bi. ¹¹ Aw nana lɔ yan, janko ka don Matigi Ala, aw ta Ala ta jɛnɔgɔnya ra. A karira aw ye ka o jɛnɔgɔnya don ni aw ye bi, ¹² janko k'a yira bi ko aw ye ale ta mɔgɔw ye, ko ale ye aw ta Ala ye, i n'a fɔ a tun k'a fɔ aw ye cogo min na, ani i n'a fɔ a karira aw bemaw Iburahima, ni Isiyaka ni Yakuba ye cogo min na. ¹³ Ne tɛ nin jɛnɔgɔnya donna ni aw dɔrɔn ye, ka kari aw dɔrɔn ye; ¹⁴ aw minw bæε bæ ni an ye yan bi Matigi Ala, an ta Ala ja kɔrɔ, aw dɔrɔn tɛ, nka hali minw tɛ yan bi fɔlɔ, olugu bæε nin b'a ra.

¹⁵ An tun signin bæ Misiran jamana ra cogo min na, ani an tɛmɛna siya minw na, an ka olugu ta jamanaw cɛtige cogo min na, aw ka o lɔn. ¹⁶ Aw ka o ta fɛn haramuninw ye: o ta batofɛn yiriramanw, ani a kabakururamanw, ani a warigberamanw, ani a saninlamanw. ¹⁷ Aw ra cɛ si, walama muso si, walama lu si ta mɔgɔw, walama gba si ta mɔgɔw kana o jusu yɛlɛma ka faran ka bɔ Matigi Ala, an ta Ala kɔ, ka taga o siyaw ta alaw bato. Mɔgɔ si kana o kɛ, ka kɛ i ko yiri lilin min falenna aw cɛ ra, ka kɛ yiri kunaman ni bagayiri ye aw cɛ ra.

¹⁸ Matigi Ala karira aw ye ka nin jɛnɔgɔnya min don ni aw ye, o kumaw mɛnnin kɔ, aw ra, ni mɔgɔ dɔ k'a miiri a jusukun na, k'a fɔ ko hali ni ale k'a yɛrɛ jusukun diyanyakow le kɛ, ko foyi

tɛna se ale ma ni hera tɛ, o tigi bɛna halakiri lase mɔgɔ tow bɛɛ le ma. ¹⁹ Matigi Ala tɛna son ka yafa a ma fiyewu. A ka Matigi to yi ka ala wɛrɛ bato minke, Matigi Ala ta dimi bɛna ben a kan o kosɔn. Danga kuma minw bɛɛ fɔra nin kitabu kɔnɔ, o bɛɛ bɛna ben a kan. Matigi Ala bɛna a halaki k'a tɔgɔ bɔ dugukolo kan pewu. ²⁰ Matigi Ala bɛna a faran ka bɔ Izirayɛlimɔgɔw ta gbaw bɛɛ ra, k'a halaki; danga kuma minw bɛɛ fɔra nin jɛnɔgɔnya ko ra, minw sebera nin sariya kitabu kɔnɔ, a bɛna o dangaw bɛɛ ben a kan.

Ala bɛ Izirayɛlimɔgɔw ta kanminabariya hake bɔ o ra

²¹ Aw ta den minw bɛna woro aw kɔ fɛ, aw ta duruja nataw, ani lonan minw bɛna bɔ fɔ jamanajanw na ka na, o halakiri minw kɛra jamana kɔnɔ, ani Matigi Ala ka o bana minw lase jamana mɔgɔw ma, olugu bɛna o bɛɛ ye. ²² O bɛna a fɔ ko: «Kiribi ni kɔgɔ ni tasuma ka jamana bɛɛ lajennin halaki; siman tɛ se ka dan a ra, foyi tɛ falen, bin tɛ falen a ra. A bɛ i ko Sodɔmu ni Gomɔri ni Adima ni Seboyimu duguw, Matigi Ala dimina, ka fariya ka o dugu minw halaki.» ²³ Siya tow bɛɛ bɛna a fɔ ko: «Mun kosɔn Matigi Ala ka nin ko kɛ nin jamana ra dɛ? Mun le k'a jusu bɔ, k'a to a dimina ka fariya nin cogo ra?» ²⁴ Mɔgɔw bɛna o jaabi ko: «Matigi Ala, o bɛmaw ta Ala tun ka o labɔ Misiran jamana ra ka jɛnɔgɔnya min don ni o ye, o ka o jɛnɔgɔnya le cɛn; ²⁵ o tagara o kinbiri gban ala wɛrɛw le kɔrɔ, ka o bato; o tun ma ala minw lɔn, ani ala minw tun tɛ olugu ta ala

batotaw ye. ²⁶ O koson Matigi Ala ta dimi wurira nin jamana kama; danga kuma minw bee fora nin kitabu konɔ, a ka o dangaw bee ben o kan. ²⁷ Matigi Ala dimina, ka fariya, k'a jusu bo kosebe nin mogow kama, fo a ka o sama ka o labo o ta jamana ra, ka taga o firi jamana were ra; o be o yoro le ra hali bi.»

²⁸ Ayiwa, ko dogoninw ye Matigi Ala, an ta Ala ta le ye; nka ko minw yirara an na, o ye anw ni anw denw ta le ye tuma bee, ani wagati bee, janko anw ye nin sariya ta kumaw bee sira tagama.

30

Izirayelimogow ka kan ka nimisa

¹ Ayiwa, ne tun ka dugawu kumaw ni danga kuma minw fo aw ye, ni o kow bee nana se aw ma, ni aw hakiri tora o kumaw ra, ka aw to o siyaw bee ce ra yi, Matigi Ala, aw ta Ala tun ka aw gben ka taga siya minw ce ra, ni aw nimisara ka seko ka na Matigi Ala, aw ta Ala fe, ² ni aw ni aw ta denw bee ka son ka Ala kan mina ni aw jusukun bee ye, ani aw nin bee, ani ne ka ci minw bee fo aw ye, ni aw ka o sira tagama, ³ o tuma, Matigi Ala, aw ta Ala bena aw ta mogow minaninw lana aw ta jamana ra tuun, ka makari aw ra; Matigi Ala, aw ta Ala tun ka aw janjan ka taga siya minw bee ce ra, a bena aw labo yi, ka na aw lajen jogon kan tuun. ⁴ Hali ni a kera ko aw tun blara ka taga fo dununa dan le ra, Matigi Ala, aw ta Ala bena taga aw ta o yoro ra, ka na aw lajen jogon kan tuun. ⁵ Nin jamana min tun ye aw bemaw ta ye kakoro, Matigi Ala, aw ta Ala

bena seko ka na ni aw ye o jamana ra tuun, ka na a ke aw ta ye tuun. A bena aw borofenw ja, ka aw caya fo ka teme aw bemaw kan tuun. ⁶ Matigi Ala, aw ta Ala bena aw ni aw ta durujaw jusukun yelem; ni o kera, aw bena Matigi Ala, aw ta Ala kanu ni aw jusukun bee ye, ani aw nin bee, ka si soro. ⁷ O tuma Matigi Ala bena o danga kow ben aw juguw le kan, minw ka aw koninya ka aw minako juguya. ⁸ O tuma aw koni, aw bena seko ka na Matigi Ala fe, k'a ta kuma lamem; ne be a ta kuma minw fora aw ye bi, aw bena o bee sira tagama. ⁹ Matigi Ala, aw ta Ala bena aw borofenw ja ka o caya, ka aw bororabaara bee ja, ka den caman di aw ma, ka aw ta beganw caya, ka aw ta siman ja; sabu a bena diya Matigi Ala ye ka kopuman ke aw ye tuun, i n'a fo a tun ka di a ye ka kopuman ke aw bemaw ye cogo min na. ¹⁰ Nka aw ka kan ka Matigi Ala, aw ta Ala kan mina; a ta kumaw ni a ta ci minw sebera nin sariya kitabu kon, aw ka kan ka son ka o bee sira tagama, ka seko ka na Matigi Ala, aw ta Ala ma ni aw jusukun bee ye, ani aw nin bee.

Ala ta sariya te yorojan na

¹¹ Ne be nin kuma minw fora aw ye bi, o sariya man gbelen ka teme aw ta faamuri kan, a fana te yoro were ra, yoro min ka jan aw ra. ¹² A te soro fo sankolo le ra, ka na a fo ko: «Jon le bena ye an ye san fe ka taga a jini, ka na a fo an ye, an ye a lamem, janko an ye a sira tagama?» ¹³ A te soro fo kogoji ko fe le, ka na a fo ko: «Jon le bena taga kogoji ko fe an ye, ka taga a jini, ka na a fo an ye, an ye a lamem, janko an ye a sira

tagama?» ¹⁴ O si te; nin kuma be aw kefe fe, a be aw da ra, a be aw jusukun na fana, janko aw y'a sira tagama.

Nanamanya ni saya

¹⁵ Ayiwa, a fe, ne be panamanya ni hera bla aw na korɔ bi, ka saya ni bono fana bla aw na korɔ. ¹⁶ Ne b'a fo aw ye bi ko aw ye Matigi Ala, aw ta Ala kanu, ka tagama a ta sira kan, k'a ta kumaw ni a ta sariyaw ni a ta ciw bee ke, janko aw ye si sorɔ, ka caya, ani janko aw bena taga don jamana min na, k'a ke aw ta ye, Matigi Ala, aw ta Ala ye baraka don aw ra o jamana ra.

¹⁷ Nka ni aw ka aw ta miiriya yeɓema ka faran ka bo Matigi Ala, an ta Ala ko, ka ban k'a kan mina, ni aw k'a to o ka aw nege, k'a to aw ye taga aw kinbiri gban batofen werew korɔ ka o bato, ¹⁸ o tuma ne b'a fo aw ye bi ko aw bena halaki yere le, sigiya te o ra; aw bena Zuriden ba tige ka taga don jamana min na k'a ke aw ta ye, aw tena sijan sorɔ o jamana ra. ¹⁹ Ne be sankolo ni dugukolo ke ne seerew ye bi aw kama. Ne be panamanya ni saya bla aw na korɔ, ka dugawu ni danga fana bla aw na korɔ. Aw ye panamanya le ta, janko aw ni aw ta durujaw ye si sorɔ, ²⁰ ka Matigi Ala, aw ta Ala kanu, k'a ta kumaw lamɛn, ka tugu a ko, sabu o le bena aw panamanya; o ra, Matigi Ala karira ko a bena jamana min di aw bemaw ma, Iburahima ni Isiyaka ni Yakuba, a bena a to aw ye sigi o jamana ra, ka sijan sorɔ.

Musa ta kumalabanw

31

Yosuwe blara Musa nɔ ra

¹ Ayiwa, Musa kumana Izirayelimogow bee lajennin fe tuun, ka nin kumaw fo o ye, ko:

² «Bi, ne si ye san keme ni mugan. Ne tena se ka to ka bla aw na tuun. Matigi Ala fana k'a fo ne ye ko ne tena nin Zuriden ba tige. ³ Matigi Ala, aw ta Ala yere le bena bla aw na. A bena nin siyaw halaki aw na, k'a to aw ye o ta jamanaw mina. Yosuwe fana bena Zuriden ba tige ka bla aw na, i n'a fo Matigi Ala k'a fo cogo min na. ⁴ Matigi Ala bena nin siyaw ke i n'a fo a ka Amorikaw ta masacew Sihon ni Ogi ke cogo min na; a bena o ni o ta jamana bee halaki. ⁵ Matigi Ala bena o don aw boro; ni o kera, ne ka kuma min fo aw ye, aw ka kan ka o le ke o ra. ⁶ Aw ye jija ka aw yere ja gbeleya! Aw kana siran, aw ja kana tige o na fana, sabu Matigi Ala, aw ta Ala yere le bena ke ni aw ye; a bena a janto aw ra tuma bee, a tena aw kelen to fiyewu.»

⁷ Ayiwa, Musa ka Yosuwe wele, k'a fo a ye Izirayelimogow bee na na, ko: «I jija ka i ja gbeleya, sabu Matigi Ala tun karira nin mogow ta bemaw ye ko a bena jamana min di o ma, ele le ka kan ka bla o na ka taga ni o ye o jamana ra, ele le fana bena jamana taran o ce, k'a di o ma. ⁸ Matigi Ala yere le bena bla i na, ale yere le bena ke ni i ye; a bena a janto i ra tuma bee, a tena i kelen to fiyewu. I kana siran, i ja kana tige fana.»

Sariya kitabu karan ko

9 Musa ka nin sariya sebe k'a di Levi dencew sarakalasebagaw ma, minw tun be to ka Matigi Ala ta jennogonya kesu* ta, ani Izirayeli cekorobaw bee ma. 10 Musa k'a fo o ye ko: «San wolonfla o san wolonfla, gbatakorsigi nanagbe* wagati ra, aw ka kan ka aw ta jurunantigiw ta juruw to o ye san min na, 11 ni Izirayelimogow bee nana lo Matigi Ala, aw ta Ala na korowagati min na Matigi Ala ta yoro ra, aw ye nin sariya ta kumaw karan Izirayelimogow bee na na. 12 Aw ka kan ka jama bee lajen, cew, ani musow, ani denmisenw, ani lonan minw siginin be aw ta duguw ra, janko o ye aw ta karan lamen, ka Matigi Ala, aw ta Ala nasiran degi, ka nin sariya ta kumaw bee sira tagama ka na. 13 O cogo ra, o ta den minw tun ma nin sariya lon, olugu fana bena a men; ni o kera, aw bena Zuriden ba tige ka taga don jamana min na k'a ke aw ta ye, o bena Matigi Ala, aw ta Ala nasiran degi wagati bee ka aw to o jamana ra.»

Ala ka Izirayelimogow ta kewalejuguw ko fo

14 Matigi Ala k'a fo Musa ye tuun ko: «I sawagati surunyara. Yosuwe wele, aw ye taga Nogonkunben fanibon* konow; ne bena ne ta ciw fo a ye.» Musa ni Yosuwe tagara Nogonkunben fanibon konow.

15 Matigi Ala k'a yere yira fanibon konow sankaba jamijan do ra. Sankaba jamijan nana lo fanibon donda ra. 16 Matigi Ala k'a fo Musa ye ko: «I bena sa, ka taga fara i bemaw kan. Nka sani doonin, nin mogow bena taga don jamana min na, o bena ne to yi, ka taga to ka o jamana

mogow ta alaw le bato, ka o yere lanogɔ; ne ka jɛnɔgɔnya* min don ni o ye, o bɛna o cɛn. ¹⁷ O lon na, ne bɛna dimi o kɔɔ kɔsɛɛ. Ne bɛna o to yi, ka ne pada dogo o ma, k'a to o ye o halaki; kojugu caman ni tɔɔɔ caman bɛna o sɔɔɔ.» O tuma ra o bɛna a fɔ ko: «An Matigi Ala tɛ ni an ye tuun minke, o le m'a to nin kojuguw bɛɛ bɛ sera an ma wa?» ¹⁸ O lon na, ne kɔni bɛna ne pada dogo o ma, o ta kojuguw bɛɛ kosɔn, sabu o tagara ala werɛw bato.

¹⁹ «Ayiwa, sisan, aw ye nin dɔnkiri kumaw sɛɛ; aw ye Izirayelimogow karan a ra, o ye to k'a la. O dɔnkiri le bɛna ke ne seere ye o kama. ²⁰ Ne tun karira nin mogow bɛmaw ye ko ne bɛna jamana min di o ma, nɔnɔ ni li bɛ woyo jamana min na, ne bɛna taga ni o ye o jamana ra. O bɛna domuni ke ka fa, ka bonya fɔ ka tɔɔ; nka o kɔ, o bɛna yɛlɛma batofɛn werɛw fɛ ka taga olugu bato, ka ne mafiyɛnya, ka o ni ne ta jɛnɔgɔnya cɛn. ²¹ Ni kojuguw ni gbɛlɛya caman nana se o ma tuma min na, o tuma nin dɔnkiri le bɛna ke ne seere ye o kama, sabu hali o ta durujaw bɛna to ka nin dɔnkiri la, o hakiri tena bɔ a kɔ fiyewu. Ne karira nin mogow ye ko ne bɛna jamana min di o ma, hali k'a sɔɔɔ ne ma se ni o ye o jamana ra ban, o bɛna taga ko o ko ke, ne ka o bɛɛ lon ka ban.»

²² Ayiwa, Musa ka o dɔnkiri sɛɛ o lon na, ka Izirayelimogow karan o ra.

²³ O kɔ, Matigi Ala k'a ta ciw fɔ Nuni dence Yosuwe ye; a ko: «I jija ka i ja gbɛlɛya, sabu ne karira ko ne bɛna jamana min di Izirayelimogow

ma, ele le bena bla o ja ka taga ni o ye o jamana ra; ne yere bena ke ni i ye.»

²⁴ Musa nana nin sariya ta kumaw sebe kitabu do kono ka ban pewu tuma min na, ²⁵ Levi dencew, sarakalasebaga minw be to ka Matigi Ala ta jennogonya kesu* ta, a k'a fo olugu ye ko: ²⁶ «Aw ye nin sariya kitabu ta k'a bla Matigi Ala, aw ta Ala ta jennogonya kesu kere fe; a bena bla o yoro ra, ka ke ne seere ye aw kama. ²⁷ Sabu ne ka aw ta murutiri ni aw ta torokungbeleya lon. Ni aw murutira ka ban Matigi Ala ma ka ne panaman to aw ce ra, o tuma, ni ne nana sa do? ²⁸ Aw ye aw ta gbaw ta cekorobaw bee lajen ne koro, ani aw ta kuntigiw; ne bena nin kumaw fo o bee ja na, ka sankolo ni dugukolo ke ne seerew ye o kama. ²⁹ Sabu ne k'a lon ko ni ne sara, sigiya t'a ra, aw bena kewalejugu dow ke ka aw yere lanogo; ne ka aw karan sira min na, aw bena o sira bla. Nka a laban, bono le bena aw soro, sabu aw bena to ka kojugu ke Matigi Ala ja koro, ka Matigi Ala ta dimi lawuri aw yere ta kewalew koson.»

³⁰ Ayiwa, o ko, Musa ka nin donkiri kumaw bee fo, fo ka taga a laban, k'a don Izirayelimogow jama bee lajennin toro ra.

32

Ala ta jennogonya donkiri

¹ Sankolo, i toro malo, ne bena kuma; dugukolo, ne darakan lamen.

² Ne ta lonniyakumaw ye jigi i ko sanji, ne ta darakan ye bo i ko gomiji,

- i ko sanji ji min be ben binkura kan,
 i ko sanjiba min be ben bin nugunin kan.
³ Sabu ne bena Matigi Ala tɔgɔ fɔ, janko bee y'a
 men;
 bee ye an ta Ala tando a tɔgɔ bonya koson!
- ⁴ Ale le ye an ta barakatigi ye, a ta kewale bee
 dafanin lo;
 a ta siraw bee terennin lo.
 Ala kankelentigi lo, a te ko benbari si ke;
 a terennin lo, cantigi Ala lo.
- ⁵ Nka aw le ma teren Ala ye;
 o koson aw te Ala ta mɔgɔw ye tuun.
 O maroya le be aw kan, aw mɔgɔ hakirintanw,
 aw mɔgɔlafiribagaw!
- ⁶ Aw siya naloman, siya hakirintan,
 aw be se ka nin ko ke Ala ra cogo di?
 Ale le te aw Fa ni aw danbaga ye wa?
 Ale le ma aw dan, ka baraka don aw ra wa?
- ⁷ Aw ye miiri folofolo wagatiw ra,
 aw ye miiri wagtijan temeninw na.
 Aw ye aw bemaw jininka, olugu bena o kow fɔ
 aw ye;
 aw ye cekɔrobaw jininka, olugu bena a jafɔ aw
 ye.
- ⁸ Wagati min na Ala korɔtaninba ka dunuja
 jamanaw taran adamadenw na,
 ka mɔgɔw janjan dugukolo yɔrɔ bee ra,
 a ka bee ta jamana dan yira;
 a ka yɔrɔ do bla Izirayelimɔgɔw ye ka kana ni o
 hakeya ye;
- ⁹ sabu Matigi Ala ninyɔrɔ ye a yere ta mɔgɔw le
 ye.

Yakuba ta mɔgɔw* le ye a ta ye.

10 Matigi Ala ka Izirayelimɔgɔw sɔrɔ kongokolon
le kɔnɔ,
yɔrɔ lakolon dɔ ra yi, kongowuruw kasitɔw cɛ ra
yi.

A ka o mara, k'a janto o ra,
ka o kɔrɔsi, i ko mɔgɔ b'a nakise kɔrɔsi cogo min
na,

11 i ko bɔn bɛ a kamanw lamaga cogo min na a
ta denw kunna,
janko ka o labɔ paga kɔnɔ;
o jigitɔ a b'a kaman yangan,
ka o ta ka o la a kamansiw kan.

12 Matigi Ala kelenpe le tagara ni a ta mɔgɔw ye;
ala wɛrɛ si tun tɛ ni a ye k'a demɛ.

13 A tagara o layɛlen jamana kuruyɔrɔw ra,
ka o baro ni jamana yiridenw ye.
A ka li bɔ faraw cɛ ra k'a di o ma;
ka oliviyesunw falen faragbɛlenw na ka o turu
di o ma.

14 O ka misiw ni sagaw ta nɔnɔ min, k'a nare
domu.
O ka sagadenw, ani Basan sagajigiw, ani
bakɔrɔninw sogo yɔrɔɔnumanw domu;
o ka mugu tentennin numanmanw kɛ o baro ye,
ka o ta rɛzɛnmɔ numanmanw ji min.

15 Nka Yesurun† fara fɔ ka tɔrɔ minke, a muru-
tira.
O fara, ka bonya, ka tɔrɔ minke,

* 32:9 32.9 Yakuba ta mɔgɔw, o ye Izirayelimɔgɔw ye. † 32:15
32.15 Yesurun, o ye Izirayeli ye.

o bora o danbaga Ala ko;
o ka o ko di o ta barakatigi ma, min kera o
kisibaga ye.

¹⁶ O ka siya werew ta alaw bato, k'a to Ala
dimina, sabu o ka ale ni ala werew ke
kelen ye;

o ka o ko haramuninw ke, k'a ta dimi lawuri.

¹⁷ O ka sarakaw bo jinaw ye, o minw te Ala ye.
O ka ala werew bato, o tun ma minw lon kakoro;
ala minw bora kura ye,
o bemaw tun ma deri ka minw bato.

¹⁸ Aw ta barakatigi Ala min baraka ra aw worora,
aw bora o le ko!

Ala min baraka ra aw worora, aw jinana o le ko!

¹⁹ Ayiwa, Matigi Ala k'a ye ten minke, a banna o
ra,

sabu minw ye a dencew ni a denmusow ye, olugu
k'a ta dimi lawuri.

²⁰ A ko: «Ne tena ne janto o ra tuun!
Ne bena a fe o laban bena ke min ye;
sabu kumayelemabagaw lo,
mogo kankelentigiw te.

²¹ Fen minw te Ala ye, o ka ne ni olugu ke kelen
ye, k'a to ne dimina.

O ka o ta batofen gbansanw le bato, fo ka ne jusu
bo.

O koson siya min te siya janaman ye, ne bena o
jangboya don o ra;

ne bena siya hakirintan do le ta, janko ka dimi
don o ra.

²² Sabu ne ta dimi wurira, ka mana i ko tasuma;
a tasuma be jeni ka se fo lahara;
a be dugukolo ni a simanw bee jeni,

ka kuruw jeni fɔ o jukɔrɔyɔrɔw ra.

²³ Ne bɛna kojuguw caya o kan,
ka ne ta biɲɛw bɛɛ kɛ ka o bon.

²⁴ Ne bɛna kɔngɔ ben o kan, fɔ ka o baraka ban;
ka farigban ni banajuguw bla o ra fɔ ka o faga.
Ne bɛna kongowaraw bla o cɛ ra, o ye o kin,
ka sajuguw bla o cɛ ra fana, o ye o kin.

²⁵ Mɔgɔw bɛna o ta denw faga ni kɛrɛkɛmuru ye
kɛnɛ ma, ka o kɛ denntan ye.
Ka o to o ta bonw kɔnɔ fana, jatigɛ bɛna kɛ o ra.
O bɛna kanbelenw ni sunguruw faga,
ka denɲeninw ni cɛkɔrɔba sigbɛtigiw bɛɛ faga.

²⁶ «Ne tun b'a fɛ ka o janjan, ka o lataga fɔ
yɔrɔjanw na;

k'a to mɔgɔw bɛɛ hakiri ye bɔ o kɔ pewu.

²⁷ Nka ne siranna o juguw kosɔn;
olugu kana na o yɛrɛ bonya,
k'a fɔ ko: Anw yɛrɛ baraka le sera o ra,
nin bɛɛ tɛ Matigi Ala nɔ ye.

²⁸ «Ayiwa, Izirayelimɔgɔw ye siya naloman le ye,
hakiri tɛ o fɛ ka ko faamu.

²⁹ E, ni hakiri le tun bɛ o fɛ, o tun bɛna a faamu,
o laban bɛna kɛ min ye o tun bɛna o lɔn!

³⁰ Cɛ kelenpe bɛ kɛ cogo di ka Izirayeli cɛ waga
kelen gbɛn?

Cɛ fla dɔrɔn bɛ kɛ cogo di ka Izirayeli cɛ waga
tan labori?

Ni a ma kɛ ko Izirayeli ta Barakatigi le ka o labla
o ye,

ni a ma kɛ ko Matigi Ala le ka o don o boro?

31 Sabu o juguw yere k'a lon ko min ye olugu ta barakatigi ye,

o te i n'a fo Izirayeli ta Barakatigi.

32 Olugu be i n'a fo Sodomu ta mogow,

o be i n'a fo Gomori ta mogow;

o be i n'a fo бага be rezensun min denw na,

i n'a fo rezen min denw ka kuna.

33 O ta rezenji be i ko sa бага,

a be i ko fonfonnin min бага be mogo faga.

34 «Ne ka ko do laben dogo ra;

ne ka ko min dogo k'a mara yi, o fle:

35 Ni aw juguw benlon nana se,

ne le bena aw hake bo o ra, ka o ta kojugu juru sara.

Kojugu bena ben o kan lon min na, o lon to man jan tuun;

o halakilon be nana yi.

36 «Matigi Ala bena a ta mogow ta kiti tige,

a bena makari a ta jonw na,

ni a nana a ye ko o bee baraka banna,

jon fara haron kan.

37 A bena a fo o ma ko: Aw ta alaw be min sisan?

Aw tun be aw yere karifara ala barakatigi minw ma, o be min?

38 Aw tun be aw ta sarakaw fagara, k'a sogo yorɔɔnumanw di ala minw ma, olugu be min?

Aw tun be aw ta rezenji sarakaw bora k'a di ala minw ma, olugu be min?

Ayiwa, o ye wuri ka aw kisi sa!

O ye wuri ka aw tanga!

39 «Aw y'a lɔn ko ne, ne kelenpe le ye Ala ye,
Ala wɛrɛ tɛ yi ne kɔ.
Ne le bɛ nin don mɔɔ ra, ne le fana bɛ nin bɔ
mɔɔ ra;

ne le bɛ mɔɔ bana, ne le bɛ mɔɔ kenɛya.
Mɔɔ si tɛ se ka mɔɔ kisi ka bɔ ne boro.

40 Ne bɛ ne boro kɔrɔta san fɛ,
ka kari, ko sigiya t'a ra, ne le ye Ala janaman ye
wagati bɛɛ.

41 Ni ne nana ne ta kɛrɛkɛmuru dabɔ, fɔ a bɛ
manamana,
ni ne boro nana kɛrɛkɛmuru mina mɔɔw kama,
o tuma ne bɛna ne dimibɔ ne juguw bɛɛ ra,
ka ne kɔninyabagaw bɛɛ ta kɛwalew hake bɔ o
ra.

42 Ne ta biɲɛw bɛna o bɛɛ jori min fɔ ka fa;
mɔɔ mandimininw jori, ani mɔɔ minaninw
jori.

Ne ta kɛrɛkɛmuru bɛna ne juguw sogo domu,
ka ne juguw ta kuntigiw bɛɛ kun tige.»

43 Ayiwa, aw siya wɛrɛ mɔɔw, aw ye jagari ni
Ala ta mɔɔw ye!

Sabu Matigi Ala bɛ a ta jɔnw dimibɔ o fagabagaw
ra,

k'a yɛrɛ mɔnɛbɔ a juguw bɛɛ ra,

k'a ta jamana ni a ta mɔɔw ta jurumunw kafari.

44 Ayiwa, Musa ni Nuni dence Yosuwe ka nin
ɔnkiri kumaw bɛɛ fɔ Izirayelimɔɔw ja na.

45 Musa ka nin kumaw bɛɛ fɔ Izirayelimɔɔw
bɛɛ ye ka ban tuma min na, ⁴⁶ a k'a fɔ o ye ko:
«Ne ka nin kuma minw bɛɛ fɔ aw ye bi Ala ja
kɔrɔ, aw ye aw hakiri to o ra kɔsɛɛ, ka aw denw

karan a ra, janko o ye nin sariya ta kumaw bæ sira tagama k'a dafa a cogo ra.

⁴⁷ «Aw kana nin kumaw jate k'a ke kuma gbansan dɔrɔn ye dɛ! Nin kumaw le bɛna si di aw ma; sabu aw bɛna Zuriden ba tigɛ ka taga jamana min mina, nin kumaw le sababu ra aw bɛna sijan sɔrɔ o jamana ra.»

Ala ka Musa ta saya ko fɔ

⁴⁸ O lon kelen na, Matigi Ala k'a fɔ Musa ye ko:
⁴⁹ «Wuri ka yɛlɛn Abarimu kuruw kan, ka taga se fɔ Nebo kuru kunna, Mohabu jamana ra, Zeriko dugu na fɛ, ka Kanaana jamana flɛ; ne bɛna o jamana le di Izirayelimɔgɔw ma k'a ke o ta ye.
⁵⁰ I bɛna yɛlɛn o kuru min kan, i bɛna sa o yɔrɔ le ra, ka taga fara i bɛmaw kan, i n'a fɔ i kɔrɔcɛ Haruna sara Hɔri kuru kan cogo min na, ka taga fara a bɛmaw kan; ⁵¹ sabu ka aw to Meriba ta ji yɔrɔ ra, min bɛ Kadɛsi, Zini kongokolon kɔnɔ, aw ma la ne ra ka ne kan mina Izirayelimɔgɔw na na; aw ma ne bonya ne ta saninmanyar kosɔn Izirayelimɔgɔw na na. ⁵² O ra ne bɛna o jamana min di Izirayelimɔgɔw ma, i bɛna to yɔrɔjan le dɔrɔn ka o jamana ye i na ra, nka i yɛrɛ tena don a ra.»

33

Musa ka dugawu ke Izirayelimɔgɔw ye

¹ Matigi Ala ta jɔncɛ Musa ka dugawu minw ke Izirayelimɔgɔw ye sani a ye sa, o dugawuw le ye nin ye: ² A ko:

«Matigi Ala nana ka bɔ Sinayi kuru kan, a wurira i ko tere, ka bɔ Seyiri jamana ra.

A tora Paran kuruyɔrɔw ra, ka manamana.
Meleke waga caman le tun k'a lamini;
a nana a ta mɔgɔw fe,
a nana ni sariya manamanato ye a boro, i ko
tasuma.

³ Can lo, Matigi Ala le be a ta mɔgɔw kanu;
a ta mɔgɔ saninmanw beɛ be a boro kɔnɔ.
O beɛ bɛna o kinbiri gban a sen kɔrɔ,
janko k'a ta ciw lamɛn.

⁴ Musa ka o sariyaw le di an ma,
o le ye Yakuba ta mɔgɔw* ta cɛn ye.

⁵ Wagati min Izirayelimɔgɔw jamɔgɔw lajenna
ni Izirayeli ta gbaw ye,
ale le tun kera Yesurun† ta masace ye.»

⁶ «Ala y'a to Rubɛn ye si sɔrɔ, a si kana ban,
hali ni a ta mɔgɔw man ca.»

⁷ Musa ka min fo Zuda ta ko ra:
«E, Matigi Ala, Zuda kasikan lamɛn,
i ye a lana a ta mɔgɔw fan fe.
A ka kɛrɛ kɛ ni a yɛrɛ boro baraka ye;
na a demɛ ka a juguw kɛrɛ!»

⁸ A ka min fo Levi ta ko ra:
«Matigi Ala, i ka Urimi ni Tumimi‡ di i ta jon
Alapasiranbaga ma,
minw ye Levi ye.

* **33:4** 33.4 Yakuba ta mɔgɔw, o ye Izirayelimɔgɔw ye. † **33:5**
33.5 Yesurun, o kɔrɔ ye ko: Izirayeli. ‡ **33:8** 33.8 Urimi ni
Tumimi tun ye sarakalasebaga ta baarakeminan dɔw ye. Ala
tun be tagamasiyen dɔw yira sarakalasebaga ra ni o fenw ye,
ka Izirayelimɔgɔw ta kiti tige. Aw ye Bori kitabu 28.30, ani
Sarakalasebagaw 8.8 fle.

I ka a kɔrɔbɔ Masa ta yɔrɔ ra,
i ka Meriba ta jiko kiti ben a kan.

⁹ O kɔ, a ka a ja bɔ a bamuso ni a face ra,
ka ele kelenpe kanu.

A banna a balemaw bɛɛ ra,
ka ban hali a denw na,
ka ele ta darakan dɔrɔn le lamɛn,
ka i ta jɛnɔgɔnya* sariya sira tagama.

¹⁰ O ka Yakuba ta mɔgɔw karan i ta ciw ra,
o ka Izirayɛlimɔgɔw karan i ta sariyaw ra.

O ka wusunan sarakaw bɔ i ye,
ka saraka jɛnitaw* jɛni i ye, i ta sarakajɛnifɛn*
kan.

¹¹ E, Matigi Ala, baraka don a ta baaraw bɛɛ ra,
ka sɔn a boro ta baara bɛɛ ma.
A juguw bɛɛ soro tige,
a kɔninyabagaw si kana se ka wuri ka lɔ tuun!»

¹² A ka min fɔ Boniyaminu ta ko ra:
«Ale ye Matigi Ala ta mɔgɔ kanunin le ye!
A bɛ Matigi Ala kɛrɛ fɛ hera ni laganfiya ra.
Matigi Ala bɛna a tanga tuma bɛɛ;
a siginin bɛ o cɛ ra.»

¹³ A ka min fɔ Yusufu ta ko ra:
«Matigi Ala ye baraka don a ta jamana ra,
ka sanji janaman ben o ye ka bɔ san fɛ,
ka dugukolo jukɔrɔjiw di o ma fana.

¹⁴ Tere ye o ta simanw mɔ o ye,
ka simanw bɛɛ ra pumanman di o ma,
k'a to o ye simankuraw sɔrɔ,
o ye simanw bɛɛ ra pumanman sɔrɔ karo o karo.

¹⁵ Kuruw ta fɛnw bɛɛ ra pumanman, o ye o sɔrɔ;

kongoriw ta fenw bæ ra numanman, o ye o soro.

¹⁶ Dugukolo fara fen o fen na, o bæ ra numanman,

ani Ala min tun k'a yere yira yiritunin tasumanman ra, ale ta kojumanw,

o bæ ye ke Yusufu kunna

ale min kera a balemaw namogo ye.

¹⁷ Bonya ye Yusufu ta le ye, o min ta fanga be i ko misitoran den folo ceman ta fanga;

a gbanw be i ko sign ta gbanw.

A be siya tow bæ tu ni o gbanw ye,

fo ka taga se dugukolo dan na.

Efrayimu ta kerekejamaw bena a ke ten le,

Manase ta kerekejamaw bena a ke ten le.»

¹⁸ A ka min fo Zabulon ta ko ra:

«Zabulon ye nagari a ta tagamaw ra,

Isakari ye nagari a ta fanibonw konso.

¹⁹ Aw bena siyaw wele ka na kuru kan ka na sarakaw bo,

saraka minw bennin be Ala ma.

O bena kogoji konofenw soro ka wasa o ra;

naforo minw dogonin be kogoji kenken jukoro, o bena o soro.»

²⁰ A ka min fo Gadi ta ko ra:

«Mogo o mogo ka Gadi bonya, Ala ye baraka don o tigi ra.

Gadi be la i ko jara;

a be sogo faga, k'a tigetige, k'a ta a senw na ka taga a bla a kun na.

²¹ A be jamana yoro bæ ra numanman ta a yere ye.

Kuntigiw ninyoro ye a ta le ye.

A blara mɔgɔw ja,
janko o ye Matigi Ala ta sira tagama,
ani Ala ka ko minw latige Izirayelimɔgɔw ye, ka
o bɛɛ kɛ.»

²² A ka min fɔ Dan ta ko ra:
«Dan ye jaranbelen le ye,
min bɛ pan ka bɔ Basan mara ra.»

²³ A ka min fɔ Nɛfitali ta ko ra:
«Nɛfitali ka Ala ta numanya sɔrɔ k'a caya,
a wasara Matigi Ala ta baraka ra.
Ale le bɛ sigi jamana terebenyanfan ni a woro-
duguyanfan na.»

²⁴ A ka min fɔ Aseri ta ko ra:
«Ala ka baraka don Aseri ra i ko Izirayelimɔgɔ
tɔw.
Ala ye a ko diya a balemaw ye,
k'a ta oliviyesunw caya fɔ a ye a sen tunu a turu
ra!
²⁵ A ta dugu donda sɔgɔnanw ye nɛgɛ ni siranɛgɛ
le ye.
A bɛna kɔrɔ ka sa ni a baraka ye.»

²⁶ «E, YesurunŒ, aw ta Ala bɔnɔgɔnko tɛ!
A bɛ yɛlɛn ka sigi sankolo kan ka na aw demɛ;
a bɛ yɛlɛn ka sigi sankabaw kan ka na, a ni a ta
bonya.

²⁷ Ala banbari le ye aw dogoyɔrɔ ye.
A boro baraka ye baraka banbari le ye.
A bɛna aw juguw gbɛn ka bɔ aw ja,

Œ 33:26 33.26 Yesurun, o ye Izirayeli ye.

k'a fɔ aw ye ko aw ye o halaki.

28 «Izirayeli bɛna to hɛra ni laganfiya ra,
Yakuba ta mɔgɔw sigira o danna jamana dɔ ra,
siman ni rɛzɛn ka ca jamana min na;
sanji bɛ ben caman jamana min na.

29 «E, Izirayeli, i ta jana, sabu siya juman le bɛ i
ko ele?
Matigi Ala ka i kisi.
Matigi Ala le ye i ta nɛgɛbɛnnan ye, i dɛmɛbaga;
ale le ye i ta kɛrɛkɛmuru ye, min b'a to i bɛ se
sɔrɔ.
I juguw bɛna o yɛrɛ majigi i kɔrɔ;
i bɛna tagama o kan.»

34

Musa ta saya

¹ Ayiwa, o kɔ, Musa bɔra Mohabu kɛnɛgbɛw
yɔrɔ ra, ka taga yɛlɛn Nebo kuru kan, ka taga
se fɔ kuru kuncɛ ma, kuru yɔrɔ min bɛ wele
ko Pisiga; o bɛ Zeriko dugu ja fɛ. Matigi Ala
ka jamana bɛɛ yira a ra k'a to o yɔrɔ ra, k'a ta
Galadi mara ra ka taga a bla fɔ Dan mara ra, ² ani
Nɛfitali ta mara bɛɛ, ani Efirayimu ni Manase ta
mara bɛɛ, ani Zuda ta mara bɛɛ, ka taga se fɔ
Kɔgɔjiba ma, ³ ani woroduguyanfan kongokolon,
ani Zeriko dugu, min bɛ wele ko tamarosunw ta
dugu, o kɛnɛgbɛyɔrɔ bɛɛ, ka taga se fɔ Sowari.
⁴ Matigi Ala k'a fɔ a ye ko: «Ne tun karira ko
ne bɛna jamana min di Iburahima ni Isiyaka ni
Yakuba ma, k'a kɛ o ta durujaw ta ye, o jamana

le ye nin ye. Ne ka o jamana yira i ra, k'a to i ja ye a ye, nka i sen tena don a ra fiyewu.»

⁵ Matigi Ala ta jonɕe Musa sara o yoro le ra, Mohabu jamana ra, ka kaɲa ni Matigi Ala ta kuma ye. ⁶ Matigi Ala k'a su don kenegbe do ra, Mohabu jamana ra, Beti Pehori yoro ja fe. Mogo si ma Musa ta kaburu yoro lon fo ka na se bi ma.

⁷ Musa sara k'a si to san keme ni mugaɲ. A ɲadenw baraka tun ma dogoya, foyi fana tun ma bo a farikolo baraka ra.

⁸ Izirayelimogow ka Musa su kasi fo tere bisaba, Mohabu kenegbew ra; o ko, o ka Musa ta sanga ni a su kasi lalo.

⁹ Hakiritigiyaba tun be Nuni dence Yosuwe fe, sabu Musa tun k'a boro la a kun na, ka dugawu ke a ye. O ra, Izirayelimogow k'a kan mina. Matigi Ala tun ka ci minw bee fo Musa ye, o ka o bee ke a cogo ra.

¹⁰ Ayiwa, cira were ma bo tuun Izirayeli jamana ra i ko Musa, min ni Matigi Ala tun be kuma da ni da. ¹¹ Matigi Ala tun k'a ci ka taga Misiran ka taga kabakow ni kobaw ke Farawona ni a ta jamana ɲamogow ɲa na, ani a ta jamana mogow bee ɲa na. ¹² Musa ka kabakobaw ani siranyakoba minw ke ni a ta sebgaya ye Izirayelimogow bee ɲa na, mogo si ma o ɲogon ke ka ye.

Biblu Ala ta Kuma
Jula: Biblu Ala ta Kuma Bible

copyright © 2013 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Julakan

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

0c9588de-99ac-53f9-aa9b-6885106dcde8